

PRILOG A

OPĆE ODREDBE I ODREDBE U SVEZI S OPASNIM TVARIMA I PREDMETIMA

1. DIO

Opće odredbe

POGLAVLJE 1.1

PODRUČJE I PRIMJENA

1.1.1 Struktura

Prilozi A i B u ADR-u razvrstani su u devet dijelova. Prilog A sastoji se od dijelova 1 do 7, a prilog B od dijelova 8 i 9. Svaki dio podijeljen je na poglavlja, a svako poglavlje na odjeljke i pododjeljke. U sklopu svakoga dijela broj dijela uključen je u brojeve poglavlja, odjeljka i pododjeljka, na primjer dio 4, poglavlje 2, odjeljak 1 označen je brojevima 4.2.1.

1.1.2 Područje primjene

1.1.2.1 U svrhu članka 2. ADR-a, u prilogu A navedeno je sljedeće:

- (a) opasne tvari za koju je zabranjen međunarodni prijevoz;
- (b) opasne tvari za koje je dozvoljen međunarodni prijevoz i uvjeti (uključujući izuzeća), posebno u pogledu:
 - klasifikacija tvari, klasifikacijskih kriterija i odgovarajućih postupaka ispitivanja;
 - uporabe ambalaže (uključujući mješovito pakovanje);
 - uporabe cisterni (uključujući punjenje);
 - postupka predaje opasne tvari na prijevoz (uključujući označavanje, obilježavanje pakovanja listicama opasnosti i označavanje prijevoznog sredstva, kao i dokumentaciju i potrebne podatke);
 - odredbi u svezi s izradbom, ispitivanjem i odobravanjem ambalaže i cisterni;
 - uporabe prijevoznoga sredstva (uključujući utovar, istovar i mješoviti utovar).

1.1.2.2 U prilogu A navedene su određene odredbe koje se, prema članku 2. ADR-a, odnose na prilog B ili na priloge A i B, kako slijedi:

1.1.1	Struktura
1.1.2.3	(Područje primjene priloga B)
1.1.2.4	
1.1.3.1	Izuzeća u svezi s namjenom prijevoza
1.1.3.6	Izuzeća u svezi s količinama koje se prevoze na prijevoznoj jedinici
1.1.4	Primjena drugih propisa
1.1.4.5	Prijevoz koji nije cestovni prijevoz
Poglavlje 1.2	Objašnjenje pojmova mjernih jedinica
Poglavlje 1.3	Osposobljavanja osoba uključenih u prijevoz opasnih tvari
Poglavlje 1.4	Obveze sudionika u svezi sa sigurnošću
Poglavlje 1.5	Izuzeća
Poglavlje 1.6	Prijelazne mjere
Poglavlje 1.8	Nadzorne i druge mjere potpore kojima se osiguravaju sigurnosni uvjeti
Poglavlje 1.9	Prijevozna ograničenja koja su nametnula nadležna tijela
Poglavlje 1.10	Sigurnosne odredbe
Poglavlje 3.1	Općenito
Poglavlje 3.2	Stupci (1), (2), (14), (15) i (19) (primjena odredbi dijelova 8. i 9. na pojedine tvari ili predmete).

- 1.1.2.3 U svrhu članka 2. ADR-a, u prilogu B navedeni su uvjeti u svezi s izradbom, opremom i radom vozila koja smiju prevoziti opasne tvari čiji prijevoz je dozvoljen:
- zahtjevi u pogledu posade vozila, opreme, rada i dokumentacije;
 - zahtjevi u svezi s izradbom i odobrenjem vozila.

- 1.1.2.4 U članku 1(c) ADR-a riječ „vozilo“ ne mora se odnositi na jedno isto vozilo. Međunarodni prijevozi, koji se obavljaju na teritoriju barem dviju ugovornih strana, između pošiljatelja i primatelja navedenih u prijevoznj ispravi, mogu se obavljati s nekoliko različitih vozila.

1.1.3 Izuzeća

1.1.3.1 *Izuzeća u svezi s namjenom prijevoza*

Odredbe utvrđene u ADR-u ne odnose se na:

- (a) prijevoz opasnih tvari koji obavljaju pojedinci kad je navedena tvar pakirana za maloprodaju i namijenjena osobnoj ili domaćoj uporabi, ili za razonodu i športske aktivnosti, pod uvjetom da su poduzete mjere da se spriječi moguće curenje sadržaja u uobičajenim uvjetima prijevoza. Kada su te tvari zapaljive tekućine i kada se prevoze, u posudama koje se mogu ponovo puniti, za osobne potrebe, ukupne količine ne smije prijeći 60 litara po posudi i 240 litara po prijevoznj jedinici. Opasne tvari u IBC, velikim ambalažama ili cisternama, ne smatra se pakovanjem za maloprodaju;
- (b) *(izbrisano)*
- (c) prijevoz koji obavljaju poduzeća kao pomoćnu djelatnost, kao što su isporuke ili povrat s javnih ili privatnih gradilišta ili u svezi s poduzimanjem sličnih mjera, popravaka ili održavanja, u količinama koje nisu iznad 450 litara u jednom pakovanju, uključujući IBC i velike ambalaže, i ne prelaze najveće dozvoljene količine navedene u 1.1.3.6. kao i uz uvjet da su poduzete mjere protiv curenje sadržaja u uobičajenim uvjetima prijevoza. Ova izuzeća se ne odnose na klasu 7.
- Prijevozi koje obavljaju poduzeća za vlastitu opskrbu ili vanjsku ili unutarnju distribuciju, nisu u okviru ovog izuzeća;
- (d) prijevoz koji obavljaju tijela nadležna za hitne intervencije, ili prijevoz koji je pod njihovim nadzorom, posebice ako je takav prijevoz nužan s obzirom na hitnu intervenciju, a naročito prijevoz:
- oštećenih vozila koja su sudjelovala u nesreći ili su pokvarena, a sadrže (prevozila su) opasne tvari; ili
 - sadržaja i sakupljenih opasnih tvari uključenih u nesreću i njihovo premještanje na najbliže prikladno sigurno mjesto;
- (e) hitan prijevoz namijenjen spašavanju ljudskih života ili zaštiti okoliša, pod uvjetom da su poduzete sve sigurnosne mjere i da je prijevoz potpuno siguran;
- (f) prijevoz neočišćenih praznih statički tovarnih posuda koje su sadržavale plinove klase 2, skupina A, O ili F, tvari klase 3 ili klase 9 koje pripadaju pakirnoj skupini II ili III ili pesticide klase 6.1 koji pripadaju pakirnoj skupini II ili III, u sljedećim uvjetima:
- kada su svi ventili sa izuzetkom sigurnosnog tlačnog ventila (kada je postavljen) hermetički zatvoreni;

- kada su poduzete mjere protiv svakog gubitka sadržaja u normalnim uvjetima prijevoza; i
- kada je teret učvršćen u okvirima ili drugoj napravi na vozilu ili kontejneru tako da ne može doći do gubitka ili pomicanja tijekom normalnog prijevoza.

Ovo izuzeće ne odnosi se na statički tovarene posude koje su sadržavale desenzibilizirajuće eksplozive ili tvari čiji je prijevoz zabranjen ADR-om.

NAPOMENA: Za radioaktivni materijal, vidi i 1.7.1.4.

1.1.3.2 *Izuzeca koja se odnose na prijevoz plinova*

Odredbe utvrđene u ADR-u ne odnose se na prijevoz:

- (a) plinova u spremnicima goriva ili cilindrima vozila kojima se obavlja prijevoz, a namijenjeni su pogonu ili radu bilo kojega dijela opreme ili za korištenje tijekom prijevoza (npr. opreme za hlađenje);

Plinovi se mogu prevoziti u pričvršćenim spremnicima goriva ili cilindrima izravno spojenim na motor vozila i/ili pomoćnu opremu ili prijenosne posude pod tlakom koje su u skladu s odgovarajućim zakonskim odredbama.

Ukupni obujam spremnika goriva ili cilindara za prijevoznu jedinicu, uključujući one koje su dopuštene temeljem 1.1.3.3 (a), neće prelaziti iznos energije (MJ) ili masu (kg) koja odgovara 54 000 MJ ekvivalenta energije.

NAPOMENA 1: Vrijednost od 54 000 MJ ekvivalenta energije odgovara ograničenju goriva iz 1.1.3.3 (a) (1 500 litara). Za energetski sastav goriva vidi tablicu:

Gorivo	Energetski sadržaj
Dizel	36 MJ/litri
Benzin	32 MJ/litri
Prirodni plin/Bioplín	35 MJ/Nm ^{3 a}
Ukapljeni naftni plin (LPG)	24 MJ/litri
Etanol	21 MJ/litri
Biodizel	33 MJ/litri
Emulzijsko gorivo	32 MJ/litri
Vodik	11 MJ/Nm ^{3 a}

Ukupna količina ne smije prijeći:

- 1 080 kg za UPP i SPP;
- 2 250 litara za UNP.

NAPOMENA 2: Kontejner opremljen opremom za korištenje tijekom prijevoza, pričvršćen na vozilo, smatra se sastavnim dijelom vozila i ima pogodnost istih izuzetaka po pitanju neophodnog goriva za rad opreme.

^a 1Nm³ odnosi se na normalni kubični metar: količina plina u 1 m³ u uvjetima temperature i tlaka od 0°C i 1,01325 bar (0,101325 MPa).

- (b) (izbrisano)

- (c) plinova skupine A i O (u skladu s 2.2.2.1), ako tlak plina u posudama ili cisternama na temperaturi od 20 °C nije iznad 200 kPa (2 bar) i ako plin nije tekuć ili pothlađeni tekući plin. Obuhvaćene su sve vrste posuda ili cisterni, kao i npr. dijelovi strojeva ili uređaja;

NAPOMENA: Ovo izuzeće ne primjenjuje se na žarulje. Za žarulje vidi 1.1.3.10.

- (d) plinova sadržanih u opremi vozila (npr. vatrogasni aparati), uključujući rezervne dijelove (npr. sredstvo za pumpanje guma); ova izuzeća primjenjiva su i na sredstva za pumpanje guma ako se prevoze kao teret;
- (e) plinovi u posebnoj opremi vozila nužni za rad dodatne opreme pri prijevozu (rashladni sustavi, spremnici za ribu, grijači itd.), rezervni spremnici za tu opremu ili neočišćeni prazni ili zamjenski spremnici koji se prevoze na istoj prijevoznoj jedinici;
- (f) plinovi u prehrambenim proizvodima (osim UN 1950), uključujući gazirana pića;
- (g)
- (h) plinovi u loptama namijenjenima za primjenu u sportu; i
- (i) *(izbrisano)*

1.1.3.3 ***Izuzeća u svezi s prijevozom tekućih goriva***

Odredbe utvrđene u ADR-u ne odnose se na prijevoz:

- (a) goriva u spremniku vozila kojim se obavlja prijevoz, a namijenjeno je pogonu toga vozila ili radu bilo kojega dijela opreme vozila koji se koristi ili je namijenjen korištenju tijekom prijevoza.

Gorivo se može prevoziti u spremnicima za gorivo izravno spojenima na motor vozila i/ili pomoćnu opremu koja je sukladna odgovarajućim zakonskim odredbama ili se može prevoziti u prenosivim posudama za gorivo (primjerice, kanistri).

Ukupni obujam spremnika za pogonska goriva ne smije prelaziti 1500 litara po prijevoznoj jedinici, a obujam spremnika za gorivo koji je postavljen na prikolicu, ne smije prelaziti 500 litara; u prenosivim spremnicima za gorivo dozvoljeno je prevoziti najviše 60 litara po prijevoznoj jedinici. Ova ograničenja se ne smiju primjenjivati na vozila za hitne slučajeve;

NAPOMENA 1: Kontejner opremljen opremom za korištenje tijekom prijevoza, pričvršćen na vozilo, smatra se sastavnim dijelom vozila i ima pogodnost istih izuzetaka po pitanju neophodnog goriva za rad opreme.

NAPOMENA 2: Ukupni obujam spremnika ili cilindara, uključujući one koji sadrže plinovita goriva, mora biti najviše 54 000 MJ ekvivalenta energije (vidi NAPOMENU 1u 1.1.3.2 (a)).

- (b) *(izbrisano)*
- (c) *(izbrisano)*

1.1.3.4 ***Izuzeća u svezi s posebnim odredbama ili opasnim tvarima pakiranim u ograničenim ili izuzetim količinama***

NAPOMENA: Za radioaktivne materijale, vidi 1.7.1.4.

- 1.1.3.4.1 Za prijevoz određenih opasnih tvari ne vrijede zahtjevi ADR-a djelomice ili u cjelini temeljem posebnih odredbi iz poglavlja 3.3. Izuzeće se primjenjuje kad je posebna odredba navedena u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2 za opasnu tvar na koju se to odnosi.
- 1.1.3.4.2 Izuzeća se odnose na određene opasne tvari i ako su ispunjeni uvjeti iz poglavlja 3.4.
- 1.1.3.4.3 Određene opasne tvari mogu biti predmetom izuzeća ako su uvjeti poglavlja 3.5 ispunjeni.

1.1.3.5 *Izuzeća u svezi s praznom neočišćenom ambalažom*

Prazne neočišćene ambalaže (uključujući IBC i velike ambalaže), koja je sadržavala tvari klasa 2, 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 i 9, nisu predmetom odredbi ADR-a ako su poduzete odgovarajuće mjere da se ukloni svaka moguća opasnost. Opasnosti se smatraju uklonjenim ako se poduzmu odgovarajuće mjere da se uklone sve opasnosti klasa 1 do 9.

1.1.3.6 *Izuzeća u svezi s količinama koje se prevoze u prijevoznoj jedinici*

1.1.3.6.1 U svrhu ovoga pododjeljka opasne tvari razvrstane su u prijevozne kategorije 0, 1, 2, 3 ili 4, kao što je navedeno u stupcu (15) tablice A poglavlja 3.2. Prazna neočišćena ambalaža u kojoj su bile tvari razvrstane u prijevoznu kategoriju "0", također se razvrstava u prijevoznu kategoriju "0". Prazna neočišćena ambalaža u kojoj su bile tvari drugih kategorija (osim "0"), razvrstava se u prijevoznu kategoriju "4".

1.1.3.6.2 Ako količina opasnih tvari koja se prevozi na prijevoznoj jedinici ne prelazi vrijednosti označene u stupcu (3) tablice u 1.1.3.6.3 za navedenu prijevoznu kategoriju (ako su opasne tvari iste prijevozne kategorije) ili vrijednost izračunatu u skladu s točkom 1.1.3.6.4 (ako su opasne tvari različitih prijevoznih kategorija), mogu se prevoziti u pakovanjima u jednoj prijevoznoj jedinici pri čemu nije potrebno udovoljiti odredbama:

- poglavlja 1.10, osim za visokorizične opasne tvari klase 1 (sukladno 1.10.3.1) i osim za klasu 7, s izuzetkom pakovanja UN br. 2910 i 2911, ako je razina aktivnosti iznad vrijednosti A₂;
- poglavlja 5.3;
- odjeljaka 5.4.3;
- poglavlja 7.2, osim za V5 i V8 iz 7.2.4;
- CV1 u 7.5.11;
- dijela 8, osim
 - 8.1.2.1(a),
 - 8.1.4.2 do 8.1.4.5,
 - 8.2.3,
 - 8.3.3,
 - 8.3.4,
 - 8.3.5,
 - poglavlje 8.4,
 - S1(3) i (6),
 - S2(1),
 - S4, S5
 - S14 do S21 i
 - S24 poglavlja 8.5;
- dijela 9;

1.1.3.6.3 Kada se na prijeznoj jedinici prevoze opasne tvari iste kategorije, najveća ukupna količina po prijeznoj jedinici navedena je u stupcu (3) tablice koja slijedi:

Prijezna kategorija (1)	Pakirna skupina ili klasifikacijska oznaka/skupina ili UN broj tvari ili predmeta (2)	Najveća ukupna količina po prijeznoj jedinici ^b (3)
0	klasa 1: 1.1A/1.1L/1.2L/1.3L i UN br. 0190 klasa 3: UN br. 3343 klasa 4.2: tvari pakirne skupine I klasa 4.3: UN br. 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3132, 3134, 3148, 3396, 3398 i 3399 klasa 5.1: UN br. 2426 klasa 6.1: UN br. 1051, 1613, 1614 i 3294 klasa 6.2: UN br. 2814, 2900 i 3549 klasa 7: UN br. 2912 do 2919, 2977, 2978 i 3321 do 3333 klasa 8: UN br. 2215 (MALEINSKI ANHIDRID, RASTOPLJEN) klasa 9: UN br. 2315, 3151, 3152 i 3432 i predmeti koji sadrže takve tvari ili smjese i prazna neočišćena ambalaža, osim klasificiranih kao UN br. 2908, u kojima su (ili su bile) tvari razvrstane u ovu prijeznu kategoriju.	0
1	Tvari i predmeti pakirne skupine I, a nisu razvrstane u prijeznu kategoriju 0 i tvari i predmeti sljedećih klasa: klasa 1: 1.1B to 1.1J ^a /1.2B to 1.2J/1.3C/1.3G/1.3H/1.3J/1.5D ^a klasa 2: skupine T, TC ^a , TO, TF, TOC ^a i TFC aerosoli: skupine C, CO, FC, T, TF, TC, TO, TFC i TOC kemijski spojevi pod tlakom: UN br.3502, 3503, 3504 i 3505 klasa 4.1: UN br. 3221 do 3224, 3231 do 3240, 3533 i 3534 klasa 5.2: UN br. 3101 do 3104 i 3111 do 3120	20
2	Tvari pakirne skupine II, a nisu razvrstane u prijezne kategorije 0, 1 ili 4 i tvari i predmeti sljedećih klasa: klasa 1: 1.4B do 1.4G i 1.6N klasa 2: skupina F aerosoli: skupina F kemijski spojevi pod tlakom: UN br.3501 klasa 4.1: UN br. 3225 do 3230,3531 i 3532 klasa 4.3: UN br. 3292 klasa 5.1: UN br. 3356 klasa 5.2: UN br. 3105 do 3110 klasa 6.1: UN br. 1700,2016 i 2017 i tvari pakirne skupine III klasa 6.2: UN br. 3291 klasa 9: UN br. 3090,3091,3245,3480, 3481 i 3536	333
3	Tvari pakirne skupine III, a nisu razvrstane u prijezne kategorije 0, 2 ili 4 i tvari i predmeti sljedećih klasa: klasa 2: skupine A i O aerosoli: skupina A i O kemijski spojevi pod tlakom: UN br.3500 klasa 3: UN br. 3473 klasa 4.3: UN br. 3476 klasa 8: UN br. 2794, 2795, 2800, 3028, 3477 i 3506 klasa 9: UN br. 2990 i 3072	1 000

^a Za UN br. 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 i 1017 najveća ukupna količina po prijeznoj jedinici smije biti 50 kilograma.

^b Najveća ukupna količina za svaku prijeznu kategoriju odgovara izračunatoj vrijednosti od „1000“ (vidi također 1.1.3.6.4).

Prijevozna kategorija (1)	Pakirna skupina ili klasifikacijska oznaka/skupina ili UN broj tvari ili predmeta (2)	Najveća ukupna količina po prijevoznj jedinici ^b (3)
4	Klasa 1: 1.4S Klasa 2: UN br. 3537 do 3539 Klasa 3: UN br. 3540 Klasa 4.1: UN br. 1331, 1345, 1944, 1945, 2254, 2623 i 3541 Klasa 4.2: UN br. 1361 i 1362 pakirne skupine III i UN br. 3542 Klasa 4.3: UN br. 3543 Klasa 5.1: UN br. 3544 Klasa 5.2: UN br. 3545 Klasa 6.1: UN br. 3546 Klasa 7: UN br. 2908 do 2911 Klasa 8: UN br. 3547 Klasa 9: UN br. 3268, 3499, 3508, 3509 i 3548 i prazne, neočišćene ambalaže koje su sadržavale opasne tvari, osim onih razvrstanih u prijevoznj kategoriju 0.“	neograničeno

U prethodnoj tablici "najveća ukupna količina po prijevoznj jedinici", znači:

- za predmete, ukupne mase predmeta bez ambalaže u kilogramima (za predmete klase 1, neto masa u kilogramima eksplozivne tvari; za opasne tvari u strojevima i opremi navedenoj u ovom prilogu, ukupne količine opasnih tvari sadržanih u njima u kilogramima ili litrama po potrebi);
- za krute tvari, ukapljene plinove, pothlađene ukapljene plinove i pod tlakom rastopljene plinove, neto masa u kilogramima;
- za tekućine, ukupnu količinu sadržanih opasnih tvari u litrama;
- za stlačene plinove, absorbirane plinove i kemikalije pod tlakom, vodni kapacitet posude u litrama.

1.1.3.6.4 Ako se opasne tvari različitih prijevoznih kategorija prevoze na istoj prijevoznj jedinici, zbroj

- količine tvari i predmeta prijevozne kategorije 1 pomnožene sa "50";
- količine tvari i predmeta prijevozne kategorije 1 navedenih u napomeni tablice u 1.1.3.6.3, pomnožene sa "20";
- količine tvari i predmeta prijevozne kategorije 2 pomnožene sa "3"; i
- količine tvari i predmeta prijevozne kategorije 3;

ne smije biti veći od izračunate vrijednosti "1000".

1.1.3.6.5 U svrhu odredbi ovog pododjeljka opasne tvari izuzete prema 1.1.3.1 (a) i (d) do (f), 1.1.3.2 do 1.1.3.5, 1.1.3.7, 1.1.3.9 i 1.1.3.10 se ne smiju uzimati u obzir.

1.1.3.7 *Izuzeca koja se odnose na prijevoz pohranjene električne energije i njihovih proizvodnih sustava*

Odredbe navedene nadalje u ADR-u ne odnose se na pohranjenu električnu energiju i

njihove proizvodne sustave (npr., litijeve baterije, električne kondenzatore, asimetrične kondenzatore, metalne hidridne sustave pohrane i tekuće ćelije):

- (a) ugrađene u vozilo, potrebne pri prijevoznim operacijama i nužne za njihovo pokretanje ili za rad bilo koje njihove opreme;
- (b) sadržane u opremi za rad te opreme ili namijenjen za uporabu tijekom prijevoza (npr. prijenosno računalo), osim za opremu poput uređaja za bilježenje podataka i uređaja za praćenje tereta pričvršćenih ili smještenih u pakovanja, ovojna pakovanja, kontejnere ili teretne prostore koji podliježu samo zahtjevima iz odjeljka 5.5.4 .

1.1.3.8 (Rezervirano)

1.1.3.9 ***Izuzeca koja se odnose na opasne tvari koje se koriste kao sredstva za hlađenje ili kondicioniranje tijekom prijevoza***

Opasne tvari koji su samo zagušljivci (koji razrjeđuju ili zamjenjuju kisik koji se inače nalazi u atmosferi), kada se koriste u vozilima ili kontejnerima za potrebe hlađenja ili kondicioniranja, podliježu samo odredbama odjeljka 5.5.3.

1.1.3.10 ***Izuzeca u svezi s prijevozom svjetiljaka (žarulja) koje sadrže opasne tvari***

Sljedeće svjetiljke ne podliježu odredbama ADR-a pod uvjetom da ne sadrže radioaktivne tvari i živu u količinama koje prelaze one određene u posebnoj odredbi 366 poglavlja 3.3:

- (a) svjetiljke prikupljene izravno od pojedinaca i kućanstava kada se prevoze u postrojenje za prikupljanje ili recikliranje;

NAPOMENA: *To uključuje i svjetiljke koje pojedinac donese na prvo mjesto prikupljanja otpada, a zatim se prevoze na drugo mjesto prikupljanja otpada ili u postrojenje za međuobradu ili za recikliranje.*

- (b) svjetiljke od kojih svaka sadrži najviše 1 g opasnih tvari i zapakirane su tako da se u jednom pakovanju nalazi najviše 30 g opasnih tvari, pod sljedećim uvjetima:

- (i) svjetiljke su proizvedene u skladu s certificiranim sustavom upravljanja kvalitetom;

NAPOMENA: *U tu svrhu može se koristiti norma ISO 9001.*

i

- (ii) svaka svjetiljka je ili pojedinačno zapakirana u unutarnje ambalaže, odvojene pregradama, ili okružena materijalom za ublažavanje udara koji štiti svjetiljke i zapakirana u čvrstu vanjsku ambalažu koja zadovoljava opće odredbe točke 4.1.1.1 i sposobna je proći ispitivanje slobodnim padom s 1,2 m;

- (c) korištene, oštećene ili neispravne svjetiljke od kojih svaka sadrži najviše 1 g opasnih tvari s najviše 30 g opasnih tvari po pakovanju kada se prevoze od postrojenja za prikupljanje ili recikliranje. Svjetiljke moraju biti zapakirane u čvrstu vanjsku ambalažu dovoljnu za sprječavanje ispadanja sadržaja u normalnim uvjetima prijevoza koja zadovoljava opće odredbe točke 4.1.1.1 i sposobna je proći ispitivanja slobodnim padom s najmanje 1,2 m;

- (d) svjetiljke koje sadrže samo plinove skupina A i O (prema 2.2.2.1), pod uvjetom da su zapakirane tako da komadići koji se razlete u slučaju puknuća svjetiljke budu zadržani unutar pakovanja.

NAPOMENA: *O svjetiljkama koje sadrže radioaktivne tvari riječ je u točki 2.2.7.2.2.2 (b).*

1.1.4 Primjena drugih propisa

1.1.4.1 *(Rezervirano)*

1.1.4.2 *Prijevoz koji uključuje pomorski ili zračni prijevoz*

1.1.4.2.1 Pakovanja, kontejneri, kontejneri za rasuti teret, prenosive cisterne, kontejner cisterne i MEGC koji ne zadovoljavaju sve zahtjeve za pakovanje, mješovito pakovanje, obilježavanje, označavanje pakovanja ili stavljanje oznaka i narančastih tabli ADR-a, ali su u skladu s potrebama IMDG kôda ili Tehničkih uputa ICAO, mogu biti prihvaćeni na prijevoz, uključujući pomorski ili zračni prijevoz, uz sljedeće uvjete:

- (a) ako pakovanja nisu označena i nemaju listice opasnosti prema ADR-u, moraju imati obilježja i listice opasnosti sukladno zahtjevima IMDG kôda ili Tehničkih uputa ICAO;
- (b) zahtjevi u pogledu IMDG označavanja ili Tehničkih uputa ICAO, moraju se primjenjivati za mješovita pakovanja u sklopu jedne pošiljke;
- (c) kod prijevoza u prometnom lancu, koji uključuje pomorski prijevoz, ako kontejneri, kontejneri za rasuti teret, prenosive cisterne, kontejner cisterne ili MEGC nisu označeni i obilježeni sukladno poglavlju 5.3 ovog priloga, moraju biti označeni i obilježeni sukladno poglavlju 5.3 IMDG kôda. U tomu slučaju, primjenjuje se samo 5.3.2.1.1 ovoga priloga za označavanje vozila. Za prazne, neočišćene prenosive cisterne, kontejner cisterne i MEGC, ovaj zahtjev se mora primijeniti i za prijevoz do mjesta za čišćenje.

Odstupanje se ne odnosi na tvari klasificirane kao opasna tvar klasa 1 do 9 prema ADR-u, koja se ne smatra opasnom tvari prema vrijedećim zahtjevima IMDG kôda ili Tehničkih uputa ICAO.

1.1.4.2.2 Prijevozne jedinice, kao vozilo ili skup vozila, drugačije od onih namijenjenih prijevozu kontejnera, prenosivih cisterni, kontejner cisterni ili MEGC kako je navedeno u 1.1.4.2.1 (c), koje nisu označene listicama opasnosti u skladu s zahtjevima u 5.3.1 ADR-a, ali koje su obilježene i označene listicama opasnosti u skladu s poglavljem 5.3 IMDG kôda, moraju biti prihvaćene za prijevoz u prijevoznom lancu uključujući prijevoz morem ukoliko se označe i narančastim tablama prema zahtjevima u 5.3.2 ADR-a.

1.1.4.2.3 Za prijevoz u prometnom lancu, u koji je uključen pomorski i zračni prijevoz, podatci navedeni u 5.4.1 i 5.4.2 ili bilo kojoj posebnoj odredbi poglavlja 3.3 mogu se zamijeniti prijevoznim dokumentom i podacima prema zahtjevu IMDG kôda odnosno Tehničkih uputa ICAO. Upis dodatnih podataka zahtijevanih ADR-om mora biti uključen.

***NAPOMENA:** U svezi s prijevozom prema 1.1.4.2.1, vidi također 5.4.1.1.7. U svezi s prijevozom u kontejnerima, vidi također 5.4.2.*

1.1.4.3 *Korištenje IMO prenosivih cisterni odobrenih za pomorski prijevoz*

IMO prenosive cisterne (tip 1, 2, 5 i 7) koje ne udovoljavaju zahtjevima poglavlja 6.7 ili 6.8, a koje su izgrađene i odobrene prije 1. siječnja 2003. sukladno odredbama (uključujući prijelazne odredbe) IMDG kôda (izmjene i dopune 29-98), mogu se koristiti pod uvjetom da udovoljavaju vrijedećim odredbama o nadzoru i ispitivanju IMDG kôda. Osim stoga, moraju udovoljavati odredbama o nadzoru i ispitivanju IMDG kôda¹, pod uvjetom da su provedene upute iz stupaca (10) i (11) u tablici A poglavlja 3.2 i odredbe poglavlja 4.2 ADR-a. Vidi osim toga 4.2.0.1 IMDG kôd.

¹ Međunarodna pomorska organizacija (IMO) je izdala "Smjernice za daljnju uporabu postojećih IMO tipova prenosivih cisterni i cestovnih vozila cisterni za prijevoz opasnih tvari" kao dokument CCC.1/Circ.3. Tekst ovih smjernica dostupan je na IMO web stranici: www.imo.org.

1.1.4.4 *(Rezervirano)*

1.1.4.5 ***Prijevoz koji nije cestovni***

1.1.4.5.1 Ako vozilo kojim se obavlja prijevoz prema zahtjevima ADR-a prolazi dionicom putovanja koja nije cesta, na navedenu dionicu moraju se primijeniti vrijedeći nacionalni ili međunarodni propisi koji se odnose na prijevoz opasnih tvari za vrstu prijevoznog sredstva na koje je utovareno vozilo.

1.1.4.5.2 U slučajevima navedenima u 1.1.4.5.1 u ADR-u, ugovorne strane mogu se suglasiti s primjenom uvjeta iz ADR-a na dionicu putovanja gdje se vozilo prevozi na drugi način, osim cestovnoga prijevoza, dodatno, ako to smatraju nužnim dodatnim uvjetima, ako sporazumi između ugovornih strana u ADR-u nisu u suprotnosti s odredbama međunarodnih konvencija kojima je reguliran prijevoz opasnih tvari, prijevozom koji se koristi za cestovna vozila na navedenoj dionici putovanja, npr. Međunarodna konvencija za sigurnost života na moru (SOLAS), prema kojoj bi ugovorne strane u ADR-u, također, bile ugovorne strane. O ovim sporazumima ugovorna strana koja je preuzela inicijativu, o njima mora obavijestiti Tajništvo Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu koja mora na njih upozoriti ostale ugovorne strane.

1.1.4.5.3 U slučajevima kad je prijevoz koji je predmetom odredbi ADR-a, također predmetom cjelokupnoga ili dijela cestovnoga putovanja prema odredbama Međunarodne konvencije kojom se regulira prijevoz opasnih tvari, prijevozom koji nije cestovni, odredbama koje obuhvaćaju primjenu te konvencije na određene usluge motornih vozila, odredbe Međunarodne konvencije moraju se primijeniti na navedeno putovanje, istodobno uz odredbe ADR-a koje nisu nesukladne odredbama; ostale odredbe ADR-a, ne smiju se primjenjivati na navedeno putovanje.

1.1.4.6 *(rezervirano)*

1.1.4.7 ***Ponovno punjive posude pod tlakom koje je odobrilo ministarstvo za promet Sjedinjenih Američkih Država***

NAPOMENA: Za prijevoz sukladno 1.1.4.7, v. također 5.4.1.1.24

1.1.4.7.1 ***Uvoz plinova***

Punjive posude pod tlakom koje je odobrilo Ministarstvo prometa Sjedinjenih Američkih Država, te koji su konstruirani i testirani sukladno standardima navedenim u 178. dijelu, Specifikacijama za pakiranje Naslova 49, Prijevoz, Kodeksa saveznih propisa, prihvaćenima za prijevoz u prijevoznom lancu sukladno 1.1.4.2, mogu se prevoziti s lokacije privremenog skladištenja na završnoj točki prijevoznog lanca do krajnjeg korisnika.

1.1.4.7.2 ***Izvoz plinova i praznih neočišćenih posuda pod tlakom***

Punjive posude pod tlakom koje je odobrilo Ministarstvo prometa Sjedinjenih Američkih Država, te koji su konstruirani sukladno standardima navedenim u 178. dijelu, Specifikacijama za pakiranje Naslova 49, Prijevoz, Kodeksa saveznih propisa, mogu se puniti i prevoziti samo za potrebe izvoza u države koje nisu ugovorne stranke ADR-a ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (a) da je punjenje posuda pod tlakom sukladno odgovarajućim zahtjevima Kodeksa saveznih propisa Sjedinjenih Američkih Država;
- (b) da su posude pod tlakom označene i etiketirane sukladno Poglavlju 5.2;
- (c) da se na posude pod tlakom primjenjuju odredbe 4.1.6.11 i 4.1.6.13. Posude pod tlakom ne smiju se puniti nakon što im dođe vrijeme za periodički pregled, ali se mogu prevoziti

nakon isteka vremenskog roka za potrebe obavljanja inspekcijskog pregleda, uključujući i međuprijevozne operacije.

1.1.5 Primjena normi

Kada je potrebna primjena normi, a postoji nesuglasje između normi i odredbi ADR-a odredbe ADR-a imaju prednost. Zahtjevi norme koji nisu u suprotnosti s odredbama ADR-a primjenjuju se kako je navedeno, uključujući zahtjeve bilo koje druge norme, ili dijela norme, koji se u toj normi navode kao normativni.

NAPOMENA: Normama se predviđaju pojedinosti izvršenja odredaba ADR-a, a oni mogu sadržavati i dodatne zahtjeve osim onih iz ADR-a.

POGLAVLJE 1.2

DEFINICIJE, MJERNE JEDINICE I SKRAĆENICE

1.2.1 Pojašnjenje pojmova

NAPOMENA: U poglavlju su navedena opća ili posebna objašnjenja pojmova.

Za primjenu u ADR-u:

A

"*Aerosol ili aerosol s raspršivačem*", je predmet koji se sastoji od posuda za jednokratnu uporabu koja ispunjava uvjete iz 6.2.6, izrađena od metala, stakla ili plastike, koja sadrži ukapljeni ili pod tlakom otopljeni plin sa ili bez tekućine, paste ili praha i opremljena uređajem za pražnjenje koji omogućava da se sadržaj ispušta poput krutih ili tekućih čestica u suspenziji plina, kao pjena, pasta ili prah u tekućem ili plinovitom stanju;

„*Ambalaža*“, je posuda ili više posuda i bilo koje druga oprema ili materijali potrebni da mogu primiti sigurno određeni sadržaj (vidi, također, *kombinirana ambalaža, unutarnja ambalaža, posredni kontejner za rasutu robu (IBC), međuambalaža, velika ambalaža, ambalaža od lakoga metala, ostala ambalaža, ambalaža od recikliranoga materijala, prerađena ambalaža, ponovo uporabljena ambalaža, ambalaža za oštećenu robu i nepropusna ambalaža*).

„*Ambalaža za oštećenu robu*“, je posebna ambalaža u koju se stavljaju oštećena, nedostatna ili pakovanja opasnih tvari koja cure ili nisu sukladani normama ili služe za rješavanje problema opasnih tvari koje cure;

B

„*Bačva*“, je cilindrična ambalaža ravnih ili izbočenih dijelova od metala, lesonita, plastike, šperploče ili jednakovrijednih materijala. U objašnjenje pojma, također, su uključene ambalaže drugih oblika, npr. okrugao, konusan ili kabast. Drvene bačve i kanistri, nisu obuhvaćeni objašnjenjem pojma;

„*Bačva pod tlakom*“, je zavarena posuda pod tlakom u kojoj se može prevoziti obujam vode koja prelazi 150 litara, ali nikako iznad 1 000 litara (npr. cilindrična posuda opremljena obručima za kotrljanje, kliznim kuglama);

"*Baterijsko vozilo*", je vozilo koje sadrži elemente koji su povezani međusobno višestrukim spojem i fiksno pričvršćeni na to vozilo. Sljedeći elementi smatraju se elementima baterijskoga vozila: cilindri, tube, snopovi cilindara (također poznati kao okviri), posude pod tlakom i spremnici namijenjeni prijevozu plinova prema definiciji u 2.2.2.1.1 obujma iznad 450 litara;

„Brzina doze“ znači ekvivalentna doza u prostoru ili usmjerena ekvivalentna doza, ovisno o slučaju, po jedinici vremena, izmjerena u relevantnoj točki.

C

„Cilindar“, je tlačna posuda obujma vode manje od 150 litara (vidi također „Snop cilindara“);

„Cisterna“, je ljuska, uključujući uslužnu (servisnu) i konstrukcijsku opremu. Kad se koristi sam, izraz znači kontejner-cisterna, prenosiva cisterna, izgradna cisterna ili fiksna cisterna, kako je objašnjeno u ovom poglavlju, uključujući spremnike koji čine elemente baterijskog vozila ili MEGC.

(Vidi, također, „Izgradna cisterna“, „Fiksna cisterna“, „Prenosiva cisterna“ i „višedjelni plinski spremnik-MEGC“);

Č

„Član posade vozila“, je vozač ili bilo koja druga osoba u pratnji vozača iz razloga sigurnosti, zaštite, vježbe, obuke ili pomoćnog rada;

D

„Detektor neutronske zračenja“ uređaj je koji otkriva neutronske zračenje. U takvom uređaju plin se može nalaziti u hermetički zatvorenom transdudatoru s elektronskom cijevi koji pretvara neutronske zračenje u mjerljiv električni signal;

»Dizajnerski vijek trajanja«, za kompozitne cilindre i tube, je maksimalan vijek trajanja (u godinama) za koji je cilindar ili tuba osmišljena i odobren u skladu s primjenjivom normom;

„Dosje cisterne“, je dosje (evidencija) koji sadrži sve važne tehničke podatke u svezi s cisternom, baterijskim vozilom ili MEGC, koji su obvezni prema potvrdi navedenoj u 6.8.2.3, 6.8.2.4 i 6.8.3.4.

„Drvena bačva“, je ambalaža od prirodnoga drva okruglih presjeka, izbočenih stjenki koje se sastoje od prečki i poklopca spojenih obručima;

„Drveni IBC“, je kruto ili složivo tijelo od drva zajedno s unutarnjom oblogom (ali bez unutarnjeg pakovanja), i primjenjivom uslužnom i ugrađenom opremom;

E

„Ekskluzivna uporaba“, za prijevoz radioaktivnog materijala, je jedinstvena uporaba, od strane jednog pošiljatelja, vozila ili velikog kontejnera, uvažavajući da su početni, među i završni utovar i istovar neposredno između pošiljatelja ili primatelja kako to određuje ADR;

„EZ direktiva“, su odredbe koje su izdale nadležne institucije Europske zajednice, a obvezujuće su za svaku državu članicu i ugovornu stranu na koju se odnose. Nadležnim tijelima je prepušten oblik i postupak provedbe tih odredbi;

F

„Fiksna cisterna“, je cisterna obujma iznad 1 000 litara koja je fiksno pričvršćena na vozilo (tada nastaje vozilo cisterna) ili je sastavnim dijelom šasije vozila;

G

„GHS“ (Globalno harmonizirani (usklađeni) sustav razvrstavanja i označavanja kemikalija) znači deveto izmijenjeno izdanje, koje su objavili Ujedinjeni narodi kao dokument ST/SG/AC.10/30/Rev.9;

„Gorivna ćelija“, je elektrokemijski uređaj koji pretvara kemijsku energiju goriva u električnu energiju, toplinu i reaktivne proizvode;

„Grijač s unutarnjim sagorijevanjem“, je uređaj za koji se izravno koristi tekuće ili plinovito gorivo, a ne preostala toplina iz motora koji se koristi za pogon vozila;

H

„Hermetički zatvorena cisterna“ je cisterna koja:

- nije opremljena sigurnosnim ventilima, rasprskavajućim diskovima ili sličnim sigurnosnim uređajima ili vakuum ventilima; ili
- je opremljena sigurnosnim ventilima ispred kojih je rasprskavajući disk u skladu sa 6.8.2.2.10, ali nije opremljena vakuum ventilima.

Cisterna namjenjena prijevozu tekućih tvari, uz računski tlak od najmanje 4 bara ili namjenjena prijevozu krutih tvari (praha ili zrnaca), bez obzira na računski tlak, čiji su otvori hermetički zatvoreni i koja:

- je opremljena sigurnosnim ventilima ispred kojih je rasprskavajući disk u skladu sa 6.8.2.2.10 i vakuum ventilima, u skladu sa zahtjevima 6.8.2.2.3; ili
- nije opremljena sigurnosnim ventilima, rasprskavajućim diskovima ili sličnim sigurnosnim uređajima, ali je opremljena vakuum ventilima u skladu sa zahtjevima 6.8.2.2.3.

I

„Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari“ znači jedno od izdanja tih pravila, kako slijedi:

- (a) za izdanja iz 1985. i 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.): Sigurnosna serija organizacije IAEA br. 6;
- (b) za izdanje iz 1996.: Sigurnosna serija organizacije IAEA br. ST-1;
- (c) za (revidirano) izdanje iz 1996.: Sigurnosna serija organizacije IAEA br. TS-R-1 (ST-1, revidirano);
- (d) za izdanje iz 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005. i 2009.: Sigurnosna serija organizacije IAEA br. TS-R-1;
- (e) za izdanje iz 2012.: Sigurnosna serija organizacije IAEA br. SSR-6;
- (f) za izdanje iz 2018.: Sigurnosna serija organizacije IAEA br. SSR-6 (Rev.1)”

„ICAO tehničke upute“, su tehničke upute za siguran prijevoz opasnih tvari zrakom, dopunjene prilogom 18 Čikaške konvencije o Međunarodnome zračnom prometu (Chicago 1944.), koju je objavila Međunarodna organizacija za civilni zračni promet (ICAO) u Montrealu;

„IMDG kôd“, je Međunarodni pomorski kôd o opasnim tvarima za primjenu u poglavlju VII, dio A, Međunarodne konvencije za sigurnost života na moru, 1974, (Konvencija

SOLAS), koju je objavila Međunarodna pomorska organizacija (IMO), London;

"Indeks kritične sigurnosti (CSI) naznačen na pakovanju, ovojnomo pakovanju ili kontejneru koji sadrži fizijski materijal", za prijevoz radioaktivnog materijala, je broj koji se koristi za provjeru prekoračenja zračenja u pakovanjima, ovojnomo pakovanjima ili kontejnerima koji sadrže fizijske materijale;

„Ispitivanje nepropusnosti“, je ispitivanje kojim se utvrđuje nepropusnost cisterne, ambalaže ili IBC, opreme, ventila i uređaja za zatvaranje;

NAPOMENA: za prenosive cisterne, vidi poglavlje 6.7.

„Ispitni tlak“, je potrebni tlak primijenjen pri ispitivanju tlakom kod početnoga ili periodičnoga pregleda (vidi također *„Računski tlak“*, *„Tlak pražnjenja“*, *„Tlak punjenja“* i *„Najveći radni tlak (baždarski)“*;

NAPOMENA: Za prenosive cisterne, vidi poglavlje 6.7.

»Istovar«, je svaka radnja koju provodi istovarivač u skladu s definicijom istovarivača;

"Istovaritelj", je bilo koje poduzeće ili osoba koja:

- (a) istovaruje kontejner, kontejner za rasuti teret, MEGC, cisternu ili prenosivu cisternu s vozila; ili
- (b) istovaruje pakirane opasne tvari, male kontejnere ili prenosive cisterne iz ili s vozila ili kontejnera; ili
- (c) istače opasne tvari iz cisterne (fiksne cisterne, izgradne cisterne, prenosive cisterne ili kontejner cisterne) ili iz baterijskog vozila, MEMU-a ili MEGC-a ili iz vozila, velikog kontejnera ili malog kontejnera za prijevoz u rasutom stanju ili u kontejneru za rasuti teret."

„Izgradna cisterna“, je cisterna koja nije trajno učvršćena (fiksna), prenosiva, kontejner cisterna ili element baterijskoga vozila ili MEGC obujma iznad 450 litara. Izgradna cisterna nije predviđena za prijevoz bez promjene opterećenja, uobičajeno rukovanje samo kada je prazna;

„Izmjenljivo tijelo“, vidi *"Kontejner"*;

„Izmjenljivo tijelo cisterna“, podrazumijeva kontejner cisternu;

K

„Kanistar“, je metalna ili plastična ambalaža četvrtastoga ili mnogokutnoga presjeka s jednim ili više otvora;

„Kombinirano pakovanje“, je pakovanje na kombinirani način u svrhu prijevoza, a sastoji se od jednoga ili više unutarnjih pakovanja učvršćenih u jednomu vanjskomu pakovanju u skladu sa 4.1.1.5;

NAPOMENA: Pojam *"Unutarnja pakiranja"* korištena za *„kombinirana pakovanja“* ne smiju biti smatrana pod pojmom *"unutarnja posuda"* korištena za *„kombinirana pakovanja"*.

„Konstrukcijska oprema“, je:

- (a) kod cisterni na vozilima cisternama ili izgradnih cisterni, vanjsko i unutarnje ojačanje, učvršćenje, zaštitni i stabilizirajući dijelovi ljuske;
- (b) kod cisterni kontejner cisterni, vanjsko i unutarnje ojačanje, učvršćenje, zaštitni ili stabilizirajući dijelovi ljuske;
- (c) kod elemenata baterijskoga vozila ili MEGC, vanjsko ili unutarnje ojačanje, dijelovi za učvršćenje, stabiliziranje ljuske ili posude;
- (d) kod IBC koji nisu savitljivi, ojačanje, učvršćenje, rukovanje, dijelovi za zaštitu ili stabiliziranje tijela (uključujući temeljnu ploču za sastavljene IBC s plastičnom unutarnjom posudom);

NAPOMENA: U svezi s prenosivim cisternama, vidi poglavlje 6.7.

„Kontejner“, je prijevozna naprava (konstrukcija s okvirom ili slične strukture) koja je:

- stalnoga oblika i dovoljne čvrstoće za ponovnu uporabu;
- posebne izradbe da se olakša prijevoz tvari jednim ili više sredstava prijevoza, bez oštećenja robe;
- opremljen napravama kojima je omogućen lakši utovar i rukovanje, posebice pri pretovaru s jedne prijevozne jedinice na drugu;
- izradbe kojom je omogućeno lakše punjenje i pražnjenje;
- ima unutarnji obujam veći od 1 m³, osim za kontejnere za prijevoz radioaktivnih materijala.

Izmjenjivo tijelo jest kontejner koji sukladno europskoj normi EN 283 (inačica iz 1991.), ima sljedeća svojstva:

- u pogledu mehaničke snage, izrađen je za prijevoz na vagonu ili vozilu kopnom ili na RO/RO brodu;
- ne smiju se slagati jedan na drugoga;
- može se stavljati na ili skidati s vozila opremom koja je na vozilu ili samom kontejneru;

NAPOMENA: Pojam "kontejner" ne obuhvaća konvencionalne ambalaže, IBC, kontejner cisterne ili vozila cisterne. Ipak, kontejner može biti korišten kao pakovanje za prijevoz radioaktivnih materijala.

„Kontejner cisterna“, je dio prijevozne opreme koji zadovoljava objašnjenju pojma kontejnera i sadrži ljusku i dijelove opreme, uključujući opremu za lakše pomicanja kontejner cisterne bez značajnije promjene pozicije, koji se koristi za prijevoz plinova, tekućina, tvari u prahu ili zrnju, i kad se koristi za prijevoz plinova prema definiciji u 2.2.2.1.1, ima obujam iznad 0,45 m³ (450 litara); Osim toga „*ekstra velika cisterna kontejner*“ znači cisterna kontejner kapaciteta većeg od 40 000 litara.“

NAPOMENA: IBC koji zadovoljavaju zahtjevima poglavlja 6.5, ne smatraju se kontejner cisternama.

„Kontejner s pokrovom“, je otvoreni kontejner s pokrovom (ceradom) koji štiti utovarenu robu;

„Kontejner za rasutu robu“, je sustav teretnog prostora (uključujući unutarnju oblogu ili vanjski pokrov), namijenjen prijevozu krutih tvari u izravnom kontaktu sa sustavom teretnog prostora. Ambalaža, IBC, velika ambalaža i cisterne, nisu uključeni u ovaj izraz.

Kontejner za rasutu robu je:

- za stalnu uporabu i dostatne čvrstoće da može biti primjenjiv za ponovnu uporabu;
- posebno izrađeni da se olakša prijevoz robe jednim ili više prijevoznima sredstvom bez posrednoga pretovara;
- opremljen uređajima kojima se može lako rukovati;
- obujma ne manjeg od 1,0 m³.

Primjeri kontejnera za rasutu robu su kontejneri, pomorski kontejneri za rasutu robu, kontejneri za prijevoz uz obalu, kontejneri za skladištenje rasute robe, izmjenjivi kontejneri oblika korita, valjkasti kontejneri i teretni prostori za tvari u vozilima;

„Zatvoreni kontejner za rasutu robu“ znači potpuno zatvoreni kontejner za rasutu robu koji ima kruti krov, bočne stranice, krajnje stranice i pod (uključujući Hopper-tip dno). Pojam uključuje i kontejner za rasutu robu s otvaranjem krova, bočnih stranica ili krajnjih stranica koji se mogu zatvoriti tijekom prijevoza. Zatvoreni kontejner za rasutu robu može biti opremljen otvorima kako bi se omogućio odvod para i plinova u zrak i koji sprečavaju u normalnim uvjetima prijevoza izlaz krutih sadržaja, kao i prodor kiše i prskanja vodom;

„Pokriveni kontejner za rasutu robu“ znači kontejner za rasutu robu koji ima otvorenu gornju stranicu, kruto dno (uključujući Hopper-tip dno), bočne i krajnje stranice i ne kruti pokrov (cerada);

NAPOMENA: Ova definicija primjenjuje se samo na kontejnere za rasuti teret koji ispunjavaju zahtjeve poglavlja 6.11.

„Kontejner za utovar rasute robe za izvanobalnu plovidbu“, je kontejner za rasutu robu posebno označen za prijevoz više puta na, sa i između izvanobalnih objekata. Izvanobalni kontejner za rasutu robu projektiran je i izrađen u skladu sa smjericama za odobravanje izvanobalnih kontejnera kojima se rukuje na otvorenim morima, a specificirala je Međunarodna pomorska organizacija (IMO) u dokumentu MSC/Circ.860;

„Kontrolna temperatura“, je najveća temperatura na kojoj se mogu sigurno prevoziti organski peroksid, samoreaktivne tvari ili polimezirajuće tvari;

„Korisnik kontejner cisterne ili prenosive cisterne“, je svako poduzeće u čije ime se upravlja kontejner cisternom ili prenosivom cisternom;

„Kritična temperatura“, je temperatura iznad koje tvar ne može opstati u tekućem stanju;

„Kriogena otvorena posuda“, je prijenosna termoizolirana posuda za ohlađene ukapljene plinove koji se održava na atmosferskom tlaku neprekidnim zračenjem ohlađenog

ukapljenog plina;

"Kroz ili u", za prijevoz radioaktivnog materijala, znači kroz ili u zemlje u kojima se pošiljka prevozi, ali posebno isključujući zemlje "preko" kojih se pošiljka prevozi zračnim putem, pod uvjetom da nema predviđenih zaustavljanja u tim zemljama;

„Kruta tvar“, je:

- (a) tvar s talištem ili početnim talištem iznad 20 °C, uz tlak od 101,3 kPa; ili
- (b) tvar koja nije tekuća prema ASTM D 4359-90 postupku ispitivanja ili koja je oblika paste, prema kriterijima primjenjivima na ispitivanje za određivanje svojstva fluidnosti (penetrometarsko ispitivanje), opisano u 2.3.4;

„Kruta unutarnja posuda“, (za kombinirane IBC), je posuda koja zadržava svoj osnovni oblik kad je prazna i bez poklopaca i bez potpore vanjskoga kućišta. Unutarnja posuda koja nije *kruta*, pripada *savitljivim* posudama;

„Kruta plastični IBC“, je čvrsto plastično tijelo koje može imati konstrukcijsku opremu, uz prikladnu uslužnu opremu;

„Kutija“, je ambalaža pravokutnih ili mnogokutnih površina od metala, drva, šperploče, recikliranoga drva, vlakana, plastike ili drugoga prikladnog materijala. Mali otvori u svrhu lakšeg rukovanja ili otvaranja ili radi potreba razvrstavanja, dozvoljeni su ako nije upitna cjelovitost pakovanja za vrijeme prijevoza;

LJ

„Ljuska“, (za cisterne) dio je cisterne koji zadržava tvari koje se prevoze, uključujući otvore i njihove otvore, poklopce i ventile, ali ne uključujući uslužnu opremu ili opremu vanjske konstrukcije;

NAPOMENA: Za prenosive cisterne vidi poglavlje 6.7.

M

„Mali kontejner“, je kontejner koji ima unutarnji obujam manji od 3 m³;

„Mala posuda koja sadrži plin (plinski umetak)“, je jednokratna posuda koja ima vodni kapacitet manji ili jednak 1000 ml za posude načinjene od metala i 500 ml za posude načinjene od sintetičkog materijala ili stakla, i koja sadržava, pod tlakom, plin ili smjesu plinova. Može biti opremljena ventilom;

„Masa pakovanja“, je ukupna masa pakovanja ako nije utvrđeno drukčije. Masa kontejnera i cisterne koja se koristi za prijevoz tvari, nije uključena u ukupnu masu;

„Međuambalaža“, je ambalaža smještena između unutarnjega i vanjskoga pakovanja;

NAPOMENA: U svezi s UN MEGC (UN višedijelni plinski kontejner), vidi poglavlje 6.7.

„Meki čelik“, je čelik najmanje vlačne čvrstoće između 360 N/mm² i 440 N/mm²;

NAPOMENA: U svezi s prenosivim cisternama, vidi poglavlje 6.7.

„Metalna laka ambalaža“, je ambalaža okrugloga, eliptičnoga, četverokutnoga ili

mnogokutnoga poprečnoga presjeka (i konusnoga), na vrhu stanjenoga i kabastoga, izrađenoga od metala, debljinom stjenka ispod 0,5mm (npr. bijeli kositreni lim), plosnato ili izbočeno na dnu s jednim ili više otvora, koje nije obuhvaćeno objašnjenjima pojmova za bačve ili kanistre;

„*Metalni IBC*“, je metalno tijelo, uz odgovarajuću servisnu i izradbenu opremu;

„*Mobilna jedinica za izradu eksploziva*“, (*MEMU*), je jedinica, ili vozilo izrađeno kao jedinica, za izradu i stvaranje eksplozivnih opasnih tvari iz onih koje nisu eksplozivi. Jedinica se sastoji iz raznih spremnika i kontejnera za rasute robe i opreme kao što su pumpe i slična oprema. MEMU može imati posebne komore za pakirane eksplozive;

NAPOMENA: *Iako pojam MEMU uključuje izraz „izrada i stvaranje eksploziva“ zahtjevi za MEMU primjenjuju se samo na prijevoz, a ne na izradu i stvaranje eksploziva.“.*

N

„*Nadležno tijelo*“, je uprava ili uprave ili bilo koje drugo tijelo ili tijela ovlašteno u svakoj državi koja imaju određene ovlasti sukladno domaćem zakonodavstvu;

„*Nadzorno tijelo*“, je neovisno tijelo za nadzor koje je ovlastilo nadležno tijelo;

„*Najveća dopuštena ukupna masa*“, je:

- (a) (za IBC), masa IBC i moguća uslužna ili ugrađena oprema, uz najveću neto masu;
- (b) (za cisterne), masa prazne cisterne i najveći obujam koji se smije prevoziti;

NAPOMENA: *za prenosive cisterne, vidi poglavlje 6.7.*

„*Najveća neto masa*“, je najveća neto masu sadržaja u jednomu pakovanju ili najveća kombinirana masa unutarnjih pakovanja i sadržaja izražena u kilogramima;

„*Najveći obujam*“, je najveći unutarnji obujam posude ili ambalaže, uključujući unutarnje međuprostore (komore), za rasutu robu (IBC) i velike ambalaže, izražen u kubičnim metrima ili litrama;

„*Najveći normalni radni tlak*“, za prijevoz radioaktivnog materijala, je najveći tlak iznad atmosferskog tlaka koji se na morskoj razini razvija u zadržajnom sustavu u periodu od jedne godine pod uvjetima temperature i sunčeva zračenja u okruženju bez prozračivanja, vanjskog hlađenja sustava ili radnog nadzora tijekom prijevoza;

„*Najveći radni tlak (baždarski tlak)*“, je najveći među sljedećim trima tlakovima koji se mogu pojaviti pri vrhu cisterne u radnom položaju:

- (a) najveći učinkoviti tlak dozvoljen u cisterni tijekom punjenja (najveći dozvoljeni tlak punjenja);
- (b) najveći učinkoviti tlak dozvoljen u cisterni tijekom pražnjenja (najveći dozvoljeni tlak pražnjenja);
- (c) učinkoviti baždarski tlak kojemu je cisterna izložena svojim sadržajem (uključujući nepoznate plinove), uz najveću radnu temperaturu.

Ako posebnim zahtjevima propisanim u poglavlju 4.3 nije određeno drukčije, numerička vrijednost radnoga tlaka (baždarskog), ne smije biti niža od tlaka para (apsolutni tlak), tvari koja se puni na 50 °C.

U pogledu cisterni opremljenih sigurnosnim ventilima (sa ili bez rasprskavajućih diskova), koje nisu cisterne za prijevoz stlačenih, ukapljenih ili otopljenih plinova klase 2, najveći radni tlak (baždarski tlak), dostatno je propisati na tlak otvaranja sigurnosnih ventila;

(Vidi, također, „Računski tlak“, „Tlak pražnjenja“, „Tlak punjenja“ i „Ispitni tlak“)

NAPOMENA 1: *Najveći radni tlak nije primjenjiv na cisterne koje se prazne silom težom prema 6.8.2.1.14 (a).*

NAPOMENA 2: *Za prenosive cisterne, vidi poglavlje 6.7.*

NAPOMENA 3: *U svezi sa zatvorenim kriogenim posudama, vidi NAPOMENU uz 6.2.1.3.6.5.*

„*Namotaj*“, (klasa 1), je uređaj izrađen od plastike, drva, drvenjače, metala ili drugoga prikladnog materijala koji se sastoji od središnjega vretena sa ili bez bočnih stjenka na oba kraja vretena. Predmeti i tvari mogu biti namotani na vreteno i učvršćeni bočnim stjenkama;

„*Naprava za rukovanje*“ (za savitljive IBC), je svaki uređaj, petlja, ušica ili okvir pričvršćen na tijelo IBC ili oblikovan kao dio tijela IBC iz istog materijala;

„*Nepropusna ambalaža*“, je ambalaža nepropusna za suhi sadržaj, uključujući fini kruti materijal koji se stvara tijekom prijevoza;

„*Neto eksplozivna masa (NEM)*“, je ukupna masa eksplozivnih tvari, bez ambalaže, kućišta, itd. (*Neto eksplozivna količina (NEK)*), *neto eksplozivni sadržaj (NES)*, *neto eksplozivna težina (NET)* ili *neto masa eksplozivnog sadržaja* često se koriste kako bi se prenijelo isto značenje.);

„*N.D.N. navod*“, (nigdje drugdje navedeno), je zbirni navod o tvarima, smjesama, otopinama ili predmetima koji se mogu prevoziti:

- (a) ako nisu spomenuti poimenice u tablici A poglavlja 3.2; i
- (b) ako pokazuju kemijska, fizička i/ili opasna svojstva koja odgovaraju klasi, klasifikacijskoj oznaci, pakirnoj skupini i imenu te opisu n.d.n. navoda.

O

„*Oblik izrade*“, za prijevoz radioaktivnog materijala, podrazumijeva opis fizijskog materijala izuzev onoga navedenog u 2.2.7.2.3.5.(f), posebnog oblika radioaktivnog materijala, niskog zračenja, pakovanja koje omogućava da bude u potpunosti prepoznat. Opis može uključiti posebnosti, inženjerske nacрте, izvještaje o sukladnosti sa odgovarajućim zahtjevima i ostalu potrebnu dokumentaciju;

„*Oblikovani cilindar*“ označava cilindar namjenjen prijevozu ukapljenog naftnog plina (UNP) (eng. Liquefied petroleum gases – LPG) s kapacitetom primanja vode ne većim od 13 litara, izrađen od unutrašnjeg varenog i presvučenog spremnika čeličnog cilindra ukalupljenog u zaštitno kućište načinjeno od pjenaste plastike koje je neodvojivo spojeno s vanjskom površinom spremnika čeličnog cilindra.

„*Obnovljena ambalaža*“, je posebno:

- (a) metalna bačva:
 - (i) kojoj je očišćen izvorni materijal izradbe, sav raniji sadržaj, unutarnja i vanjska

- korozija, vanjski premazi te uklonjene listice opasnosti;
- (ii) kojoj je vraćen izvorni oblik i tijelo, usklađen, izravnat, zapečaćen i kojemu su zamijenjene sve oštećene brtve;
 - (iii) koja je pregledana nakon čišćenja, ali prije bojenja i uklonjena su sva vidljiva oštećenja, te ispitan obzirom na značajna smanjenja debljine stjenke, zamora metala, oštećenih navoja ili poklopaca ili druga značajna oštećenja;
- (b) plastični bubnjevi i kanistri:
- (i) kojima su očišćeni izvorni materijali izradbe, uklonjeni prijašnji sadržaji i premazi i listice opasnosti;
 - (ii) kojima su brtve koje su oštećene, zamijenjene;
 - (iii) koji moraju biti pregledani nakon čišćenja uklanjanjem vidljivih oštećenja, kao što su poderotine, napukline ili pukotine ili oštećeni navoji ili poklopci ili su uklonjena ostala znatna oštećenja;

„*Obujam ljske ili komore ljske*“, za cisterne, je ukupni unutarnji obujam (volumen) ljske ili komore ljske izražen u litrama ili kubnim metrima. Kada je nemoguće potpuno napuniti ljsku ili komoru ljske zbog oblika ili konstrukcije ili izrade, tada smanjeni obujam mora biti uporabljena za određivanje stupnja punjenja i za označavanje cisterne;

„*Odobrenje*,”

Multilateralno odobrenje, za prijevoz radioaktivnih materijala, je odobrenje nadležnog stručnog tijela države porijekla izrade ili stavljanja u promet, a kada se primjenjuje, i stručnog tijela svake države kroz ili u koju se pošiljka prevozi.

Unilateralno odobrenje, za prijevoz radioaktivnih materijala, je odobrenje za izradu koje prema zahtjevu daju stručna tijela države porijekla samo za izradu. Ako država porijekla nije sporazumna strana ADR-a, valjanost odobrenja mora se zahtijevati od nadležna tijela prve ugovorne strane u ADR-u (vidi 6.4.22.8);

„*Ograničavajući sustav*“, za prijevoz materijala klase 7, je skup radioaktivnog materijal i dijelova pakovanja posebno izrađenih i odobrenih od stručnih tijela i namijenjenih zaštiti kritične sigurnosti;

„*Omjer punjenja*“, je omjer mase plina prema masi vode na 15 °C koja bi potpuno ispunila tlačnu posudu pripremljenu za uporabu;

„*Opasna reakcija*“, znači:

- (a) sagorijevanje ili nastajanje znatne topline;
- (b) nastajanje zapaljivih, zagušljivih, oksidirajućih ili otrovnih plinova;
- (c) stvaranje korozivnih tvari;
- (d) stvaranje nestabilnih tvari; ili
- (e) opasno povećanje tlaka (samo za cisterne);

„*Opasne tvari*“, su tvari, roba i predmeti čiji prijevoz prema ADR-u nije dozvoljen ili je dozvoljen pod uvjetima navedenim u ADR-u;

„*Osiguranje kakvoće*“, je sustavni program nadzora i pregleda koje primjenjuje bilo koja organizacija ili tijelo čija je svrha osiguranje provedbe sigurnosnih propisa prema ADR-u;

„*Osiguranje usklađenosti*“ (radioaktivni materijal), je sustavni program mjera koje primjenjuje nadležno tijelo u svrhu sigurnog, u praksi, zadovoljavanja uvjeta iz ADR-a;

„*Otpad*“ su tvari, otopine, smjese ili predmeti za koje nije predviđena izravna uporaba, ali koji se prevoze radi ponovne prerade, odlaganja, uklanjanja sagorijevanjem ili drugim postupcima uklanjanja;

„*Otvoreni kontejner*“, je kontejner otvoren na vrhu ili kontejner koji ima samo postolje;

„*Otvoreno vozilo*“, je vozilo na čijemu teretnom prostoru nema nadgradnje ili jednostavno ima bočne i krajnje stranice;

„*Ovojnica spremnika pod tlakom*“ znači cilindar, cijev, bačva pod tlakom ili sigurnosni spremnik pod tlakom, bez zatvarača ili druge servisne opreme, ali uključujući bilo kakvo trajno fiksirano sredstvo/sredstva (npr. prsten oko grla ili dna).

NAPOMENA: Koriste se i izrazi „*ovojnica cilindra*“, „*ovojnica bačve pod tlakom*“ ili „*ovojnica tube*“.

„*Ovojno pakovanje*“, je zatvoreno pakovanje koje se koristi (jedan pošiljatelj u slučaju radioaktivnog materijala) da se jedno ili više pakovanja zadrže zajedno u jednoj jedinici pakovanja kojima je lakše rukovati i slagati ih pri prijevozu;

Primjeri velikih sastavljenih pakovanja:

- (a) podloga za utovar, primjerice paleta, na koju je postavljeno ili složeno nekoliko pakovanja učvršćeno plastičnim ili elastičnim trakama, trakama za stezanje ili nekim prikladnim načinom;
- (b) vanjska zaštitna (ovojna) ambalaža, na primjer kutija, folija ili rešetkasta ambalaža;

P

„*Pakiratelj*“, je svako poduzeće ili osoba koja stavlja opasne tvari u ambalažu, uključujući velike ambalaže i IBC, a kad je to potrebno priprema pakovanja za prijevoz;

„*Pakirna skupina*“, je skupina u koju se mogu razvrstati pojedine tvari u svrhu pakovanja, u skladu sa stupnjem opasnosti. Pakirne skupine imaju sljedeća značenja, a detaljnije su objašnjene u dijelu 2:

Pakirna skupina I: tvari visokoga stupnja opasnosti

Pakirna skupina II: tvari srednjega stupnja opasnosti

Pakirna skupina III: tvari niskoga stupnja opasnosti;

„*Pakovanje*“, je gotov predmet u postupku pakiranja; sastoji se od ambalaže i velike ambalaže ili IBC; ambalaža sa sadržajem. U pojam su uključene posude za plinove objašnjene u ovom poglavlju i predmeti koji se s obzirom na veličinu, masu ili oblik, mogu prevoziti raspakirani ili na okvirima, sanducima od letava ili uređajima za rukovanje. Osim za prijevoz radioaktivnih materijala, pojam se ne odnosi na robu koja se prevozi u rasutom stanju, ni na tvari koje se prevoze u cisternama;

NAPOMENA: Za radioaktivni materijal, vidi 2.2.7.2, 4.1.9.1.1 i poglavlje 6.4

„*Plamište*“, je najniža temperatura tekućine na kojoj njezine pare sa zrakom stvaraju zapaljivu smjesu;

„*Plin*“, je tvar;

- (a) koja ima na 50 °C tlak para iznad 300 kPa (3 bar); ili
- (b) je u potpuno plinovitom stanju na 20 °C, uz normalni tlak od 101.3 kPa;

„Plinski umetak“, vidi „Mala posuda koja sadrži plin“

„Plinski umetak pod tlakom“, vidi „Aerosol ili posuda s raspršivačem „

„Pločica podataka cisterne“ je skup podataka koji sadrže sve važne tehničke podatke u svezi sa cisternom, baterijskim vozilom ili MEGC, koji su temeljem potvrde o udovoljavanju navedeni u 6.8.2.3, 6.8.2.4 i 6.8.3.4;

„Podloga“, (klasa 1), je ploča od metala, plastike, lesonita ili jednako prikladnoga materijala, koja je smještena u unutarnjoj, posrednoj i vanjskoj ambalaži i može se čvrsto zatvoriti u pakovanju. Površina podloge može biti oblikovana tako da pakovanja ili predmeti u ambalaži mogu biti umetnuti, sigurno zadržani i odvojeni jedni od drugih;

NAPOMENA: Provjere treće skupine (za korisnika kontejner cisternama u skladu s objašnjenjem u 1.2.1) može se primijeniti za slučaj plaćanja;

„Poduzeće“, je svaka fizička osoba, svaka pravna osoba, profitna ili neprofitna, svaka udruga ili skupina osoba bez pravne osobnosti bez obzira na to bila profitna ili neprofitna, ili svako ovlašteno tijelo bez obzira na to ima li pravnu osobnost sama po sebi ili ovisi o tijelima koja imaju takvu osobnost;

„Poklopac“, „Ventil“, „Zatvarač“, je uređaj kojim se zatvara otvor na posudi;

NAPOMENA: Za spremnike pod tlakom, zatvarači su, primjerice, ventili, uređaji za smanjenje pritiska, mjerači ili indikatori razine pritiska.

„Pokretač gorivne ćelije“, je uređaj koji služi za pokretanje opreme i koji se sastoji od gorivne ćelije i njezina napajanja gorivom, koje može biti integrirao s gorivnom ćelijom ili odvojeno od nje, i koji uključuje sve uređaje nužne za ispunjavanje svoje funkcije;

„Ponovno korištena ambalaža“, je ambalaža koja je ispitana te je utvrđeno da nema nedostataka obzirom na ta ispitivanja. U pojam su uključene ambalaže koje se pune istim ili sličnim tvarima u sklopu distributivnih lanaca pod nadzorom pošiljatelja;

„Posredni kontejner za rasutu robu“ (IBC), je čvrsta ili savitljiva prenosiva ambalaža, drugačija od one navedene u poglavlju 6.1:

- (a) obujma:
 - (i) ne više od 3 m³ za krute tvari i tekućine pakirne skupine II i III;
 - (ii) ne više od 1,5 m³ za krute tvari pakirne skupine I kad se pakira u savitljive, krute plastične, kombinirane, od lesonita ili drvene IBC;
 - (iii) ne više od 3 m³ za krute tvari pakirne skupine I kad se pakira u metalne IBC;
 - (iv) ne više od 3 m³ za radioaktivni materijal klase 7;
- (b) ako je izrađena za mehaničko rukovanje;
- (c) ako je otporna na udarce, do čega dolazi pri rukovanju i u prijevozu, kao što je

navedeno u ispitivanjima u poglavlju 6.5

(Vidi također „Složeni IBC s plastičnim unutarnjom posudom“, „IBC od vlakana“, „Savitljivi IBC“, „Metalni IBC“, „Krti plastični IBC“ i „Drveni IBC“.

NAPOMENA 1: *Prenosive cisterne ili kontejner cisterne u skladu s odredbama poglavlja 6.7 odnosno 6.8, ne smatraju se IBC.*

NAPOMENA 2: *IBC cisterna koja zadovoljava odredbama poglavlja 6.5, ne smatra se kontejnerima prema ADR-u.*

„Prerađeni IBC“, je metalni, kruti plastični ili sastavljeni IBC:

- (a) izrađen kao UN tip od ne UN tipa; ili je
- (b) preinačen iz jednoga UN tipa u drugi UN tip.

Prerađeni IBC predmetom je istih zahtjeva u ADR-u koji se primjenjuju na nove IBC iste konstrukcije (vidi, također, objašnjenje pojma „Tip konstrukcije“ u 6.5.6.1.1).

„Popravljeni IBC“, je metalni, od krute plastike ili kombinirani IBC koji je, kao rezultat utjecaja ili zbog bilo kojega drugoga razloga (npr. korozije, krhkosti ili drugih znakova smanjene čvrstoće u usporedbi s određenim tipom izradbe), popravljen tako da odgovara tom tipu izradbe i u stanju je udovoljiti ispitivanja na taj tip izradbe. Prema ADR-u, zamjena krute unutarnje posude sastavljenog IBC posudom koja odgovara izvornom tipu istog proizvođača, smatra se popravkom. Međutim, redovito održavanje krutih IBC, ne smatra se popravkom. Tijela krutih plastičnih IBC i unutarnje posude sastavljenih IBC ne mogu se popravljati. Savitljivi IBC ne mogu se popravljati ako to nisu odobrila ovlaštena tijela.

„Redovito održavanje savitljivih IBC“, je redovito obavljanje radova na plastičnim ili kontejnerima od tkanina, primjerice:

- (a) čišćenje;
- (b) zamjena neintegriranih dijelova, kao što su neintegrirane košuljice ili spojke za poklopce s dijelovima koje odgovaraju izvornoj proizvođačkoj specifikaciji; pod uvjetom da postupci nemaju negativno djelovanje na funkciju (čuvanje), savitljivoga IBC i ne mijenjaju vrstu oblika.

„Redovito održavanje krutih IBC“, su redoviti radovi na metalnim, krutim plastičnim ili kombiniranim IBC, primjerice:

- (a) čišćenje;
- (b) uklanjanje ili ponovna ugradnja ili zamjena poklopaca tijela (uključujući pripadajuće brtve), ili servisne opreme koja odgovara izvornim proizvođačkim specifikacijama, pod uvjetom da se ispita i potvrdi nepropusnost IBC;
- (c) obnova strukturne opreme koja nije izravno u dodiru s opasnim tvarima ili je u funkciji zadržavanja tlaka pražnjenja tako da odgovara tipu izradbe (npr. ispravljanje nogu ili priključaka za manipulaciju), pod uvjetom da nije došlo do oštećenja na IBC.

„IBC od vlakana“, je tijelo od vlakana sa ili bez posebnoga poklopca na vrhu i dnu, s nužnom unutarnjom oblogom (ne i unutarnje pakovanje), i odgovarajućom servisnom i

ugrađenom opremom;

„*Posuda*“, (klasa 1), je kutija, boca, limenka, bačva, vrč ili tuba, zajedno sa svim uređajima za zatvaranja, koja se rabi za unutarnja i međupakovanja;

„*Posuda*“, je zatvoreni spremnik za primanje i zadržavanje tvari ili predmeta, uključujući sve načine zatvaranja. Objašnjenje pojma ne primjenjuje se na ljuske (vidi, također, „*Zatvorene kriogene posude*“, „*Otvorene kriogene posude*“, „*Unutarnje posude*“, „*Posude pod tlakom*“, „*Čvrste unutarnje posude*“ i „*Plinski ulošci*“);

„*Posuda pod tlakom*“, je spremnik koji se može prevoziti, namijenjen držanju tvari pod tlakom, uključujući njegov zatvarač i ostalu servisnu opremu, a što je skupni pojam u koji su uključeni cilindri, tube, bačve pod tlakom, zatvorene kriogene posude, sustavi za pohranjivanje metalnog hidrida, snopovi cilindara i posude pod tlakom za oštećenu robu;

„*Posuda pod tlakom za oštećenu robu*“, je posuda pod tlakom s obujmom vode koja ne prelazi 3 000 litara i koja je namijenjena za oštećenu, neupotrebljivu, isteklu robu ili nesukladna posuda pod tlakom koja se koristi za npr. prikupljanja ili odlaganja takve robe;

„*Pošiljka*“, svako pakovanje ili pakovanja ili teret opasnih tvari koji je pošiljatelj pripremio za prijevoz;

„*Pošiljatelj*“, je poduzeće ili osoba koja otprema opasne tvari bilo za vlastiti račun ili za račun treće strane. Ako se prevozi prema ugovoru za otpremu, pošiljatelj znači pošiljatelja prema ugovoru o prijevozu;

„*Prenosiva cisterna*“, je multimodalna cisterna, koja je kad se koristi za prijevoz plinova prema definiciji u 2.2.2.1.1, obujma iznad 450 litara u skladu s objašnjenjima pojmova u poglavlju 6.7 ili IMDG kôda i obilježena oznakom za prenosive cisterne (T-oznaka) u stupcu (10) tablice A poglavlja 3.2;

„*Prerađena ambalaža*“, znači posebno:

(a) metalna bačva:

- (i) koja je proizvedena kao UN tip u skladu sa zahtjevima poglavlja 6.1 iz tipa koji nije bio UN tip;
- (ii) koja je preinačena iz jednog UN tipa, u skladu sa zahtjevima poglavlja 6.1, u drugi UN tip;
- (iii) koja je podvrgnuta zamjeni sastavnih konstrukcijskih dijelova (na primjer nezamjenjivi pokrov);

(b) plastična bačva:

- (i) koja se preinačuje iz jednoga UN tipa u drugi UN tip (npr. 1H1 u 1H2);
- (ii) koja je podvrgnuta zamjeni unutarnjih konstrukcijskih dijelova.

Preuređene bačve predmetom su zahtjeva poglavlja 6.1 koji se primjenjuju na nove bačve istoga tipa;

„*Prerađeni IBC*“, vidi „*IBC*“

„*Prijevoz*“, je promjena mjesta opasnih tvari, uključujući nužne zastoje zbog prometnih

uvjeta i svako razdoblje koje opasne tvari provede u vozilima, cisternama i kontejnerima koje je nužno radi prometnih uvjeta prije, tijekom i nakon promjene mjesta.

Ovo objašnjenje pojma također obuhvaća neposredno privremeno skladištenje opasnih tvari u svrhu promijene načina prijevoza (pretovara). Smije se primjenjivati pod uvjetom da su prijevozni dokumenti, u kojima je navedeno mjesto otpreme i mjesto prihvaćanja, dani na uvid na zahtjev i pod uvjetom da pakovanja i cisterne nisu otvarani tijekom međuskladištenja, osim zbog nadzora nadležnih tijela;

„*Prijevoz u rasutomu stanju*“, je prijevoz nezapakiranih tvari (robe) u krutomu stanju ili predmeta u vozilima, kontejnerima ili kontejnerima za rasutu robu. Pojam se ne odnosi na zapakiranu robu, ni na tvari koje se voze u cisternama;

„*Prijevozna jedinica*“, je motorno vozilo bez priključnog vozila ili kombinacija motornoga vozila i priključnog vozila;

„*Prijevozna jedinica za teret*“ je vozilo, vagon, spremnik, kontejner cisterna, prenosiva cisterna ili MEGC;

„*Prijevozni indeks (TI)*“ naznačen na pakovanju, ovojnom pakovanju ili kontejneru, ili na ne pakovanim LSA-I ili SCO-I ili SCO-III, za prijevoz radioaktivnog materijala, je broj koji se koristi za nadzor prekomjernog zračenja;”

„*Prijevoznik*“, je poduzeće koje obavlja prijevoz sa ili bez ugovora o prijevozu;

„*Primatelj*“ označava primatelja prema ugovoru o prijevozu. Ako primatelj odredi neku treću stranu sukladno odredbama primjenjivima na ugovor o prijevozu, osoba se smatra primateljem u okviru značenja u ADR-u. Ako se prevozi bez ugovora o prijevozu, poduzeće koje vodi brigu o opasnim tvarima, nakon prispijeća smatra se primateljem;

„*Priručnik za ispitivanja i kriteriji*“, je sedmo izmijenjeno izdanje priručnika, koji je objavila Organizacija Ujedinjenih naroda (ST/SG/AC.10/11/Rev.7 i izmjena I);

„*Procjena usklađenosti*“ je postupak priznavanja usklađenosti proizvoda u skladu s odredbama poglavlja 1.8.6 i 1.8.7 koja se odnose na **ispitivanje tipa**, nadzor izrade i početnu provjeru i ispitivanje;

„*Promjer*“ (za ljsuke cisterni) znači unutarnji promjer ljsuke.

„*Punitelj*“, je svako poduzeće ili osoba koja puni opasne tvari u cisternu (vozilo cisternu, izgradnu cisternu, prenosivu cisternu ili kontejner cisternu) i/ili u vozilo, veliki kontejner ili mali kontejner za prijevoz robe u rasutomu stanju ili u baterijsko vozilo ili MEGC;

„*Puno opterećenje*“, je svako opterećenje koje polazi od jednoga pošiljatelja za kojega je rezervirana uporaba velikoga kontejnera i punjenje i pražnjenje, koje se obavlja u skladu s uputama pošiljatelja ili primatelja;

NAPOMENA: *Odgovarajući pojam za radioaktivne materijale jest ekskluzivna uporaba.*

R

„*Računski tlak*“, je teoretski tlak najmanje jednak ispitnom tlaku koji, prema stupnju opasnosti tvari koja se prevozi, u većemu ili manjemu stupnju može prelaziti radni tlak. Koristi se isključivo za određivanje debljine stjenki kućišta, neovisno o vanjskomu ili

unutarnjemu ojačanomu uređaju (vidi također „*Tlak pražnjenja*“, „*Tlak punjenja*“, „*Najveći radni tlak (baždarski tlak)*“ i „*Ispitni tlak*“);

NAPOMENA: *Za prenosive cisterne, vidi poglavlje 6.7.*

„*Radioaktivni sadržaj*“, za prijevoz radioaktivnog materijala, je radioaktivni materijal zajedno sa svim ozračenim ili aktivnim krutim, tekućim i plinovitim materijalima unutar pakovanja;

„*Radni tlak*“

- (a) *Za komprimirani plin, znači ustaljeni tlak na referentnoj temperaturi od 15°C u spremniku pod punim tlakom;*
- (b) *Za UN 1001 acetylen, rastvoren, znači izračunati ustaljeni tlak pri jednolikoj referentnoj temperaturi od 15°C, u acetilenskom cilindru kojim sadrži propisan sadržaj otapala i maksimalan sadržaj acetilena;*
- (c) *Za UN 3374 acetylen, bez otapala, znači radni tlak koji je izračunat za istovjetni cilindar za UN 1001 acetylen, rastvoren.*

NAPOMENA: *U svezi sa cisternama, vidi „Najveći radni tlak“.*

„*Reciklirani plastični materijal*“, je materijal izrađen iz korištene industrijske ambalaže koja je očišćena i pripremljena za preradu u nove materijale za ambalažu. Specifična svojstva recikliranog materijala koji se koristi za proizvodnju nove ambalaže mora se redovito provjeravati i dokumentirati u okviru programa osiguranja kvalitete koji priznaje nadležno tijelo. Program osiguranja kvalitete mora uključivati zapisnik o propisnom predsortiranju i provjeri da svaka serija recikliranog plastičnog materijala ima propisnu brzinu protoka taline, gustoću i vlačnu granicu tečenja sukladno onom projektnom tipu koji se proizvodi od takvog recikliranog materijala. To nužno uključuje i spoznaje o ambalažnom materijalu iz kojega je reciklirana plastika izvedena, kao i poznavanje prethodnog sadržaja te ambalaže, ako bi taj prethodni sadržaj mogao ograničiti mogućnosti nove ambalaže proizvedene koristeći taj materijal. Pored toga, program osiguranja kvalitete proizvođača ambalaže iz 6.1.1.4 mora uključivati mehaničko testiranje projektnog tipa iz 6.1.5 na ambalaži koja se proizvodi iz svake serije recikliranog plastičnog materijala. U okviru tih testiranja, mogućnost slaganja može se provjeriti odgovarajućim testom dinamičke kompresije radije nego statičkim testiranjem tereta.

NAPOMENA: *U standardu ISO 16103:2005 „Ambalaža – Transportna ambalaža za opasne terete – Reciklirani plastični materijali“ dane su daljnje smjernice o postupcima koji se primjenjuju pri odobrenju korištenja recikliranog plastičnog materijala. Te su smjernice izrađene na temelju iskustava u proizvodnji bačava i kanistera od recikliranog plastičnog materijala i kao takve mogu se trebati prilagoditi za druge vrste ambalaže.*

„*Referentni čelik*“, je čelik vlačne čvrstoće 370 N/mm² i izduženja pri lomu 27 %;

„*Rešetkasta ambalaža*“, je vanjska ambalaža nepotpunih površina;

S

„*Samospješujuća temperatura raspada (SADT)*“ je najniža temperatura na kojoj može doći do automatskoga ubrzavanja rastvaranja tvari u pakovanju, IBC-u ili cisterni koji su namijenjeni za prijevoz. SADT se određuje u skladu s postupcima ispitivanja navedenima u

dijelu II, odjeljku 28. Priručnika za ispitivanje s kriterijima;

„*Samoubrzavajuća temperatura polimerizacije (SAPT)*“, je najniža temperatura pri kojoj može doći do samoubrzavajuće polimerizacije tvari u pakovanju, IBC-u ili spremniku koji se nude za prijevoz. SAPT se određuje u skladu s uspostavljenim postupcima ispitivanja za samoubrzavajuću temperaturu raspadanja za samoreaktivne tvari u skladu s dijelom II, člankom 28 Priručnika za ispitivanje i kriterije;

„*Sastavljena ambalaža*“ je ambalaža koja se sastoji od vanjske ambalaže i unutarnje posude i koja je konstruirana tako da unutarnja posuda i vanjska ambalaža čine jedinstvenu ambalažu. Nakon što se jednom sklopi, koristi se kao jedinstvena jedinica; puni se, skladišti, prevozi i prazni kao takva;

NAPOMENA: Pojam „unutarnja posuda“ koji se koristi za sastavljenu ambalažu ne smije se miješati s pojmom „unutarnja ambalaža“ koji se koristi za kombiniranu ambalažu. Na primjer, unutarnji dio kompozitne ambalaže 6HA1 (plastični materijal) takva je unutarnja posuda jer u pravilu nije konstruirana za obavljanje funkcije zadržavanja sadržaja bez svoje vanjske ambalaže i stoga nije unutarnja ambalaža.

Ako je u zagradama nakon pojma „sastavljena ambalaža“ naveden materijal, on se odnosi na unutarnju posudu.

„*Sastavljeni IBC s unutarnjom plastičnom posudom*“, je IBC čija je konstrukcija od čvrstoga vanjskog kućišta unutar kojeg je plastična posuda, uz moguću tehničku ili drugu konstrukcijsku opremu. Izrađen je tako da se unutarnja posuda i vanjsko kućište koriste kao cjeloviti jedinstveni uređaj koji se puni, skladišti, prevozi ili prazni;

NAPOMENA: „Plastični materijal“, kad se koristi za unutarnje posude kod sastavljenih IBC, podrazumijeva i druge polimerne materijale, primjerice gumu.

„*Savitljivi IBC*“, je IBC izrađen iz membrane, tkanja ili drugoga savitljivoga materijala ili njihove kombinacije, ako je potrebno i unutarnjega premaza ili obloge, zajedno s mogućom opremom za uporabu i uređajima za rukovanje;

„*Savitljivi kontejner za rasutu robu*“ je savitljivi spremnik obujma ne većeg od 15 m³, sadrži obloge, prateće uređaje za rukovanje i servisnu opremu; vidi „*Kontejner za rasutu robu*“

„*Servisna oprema*“, je kod:

- (a) cisterni: uređaj za punjenje i pražnjenje, odzračivanje, sigurnosni, grijaći, toplinsko izolacijski i dodatni uređaji i mjerni instrumenti;
- (b) elemenata baterijskoga vozila ili MEGC: uređaji za punjenje i pražnjenje uključujući razvodnik, sigurnosne uređaje i mjerne instrumente;
- © IBC: uređaji za punjenje i pražnjenje i svi uređaji za rasterećenje ili odzračivanje, sigurnosno grijanje i toplinsku izolaciju te mjerni instrumenti;
- (d) za posude pod tlakom: zatvarači, razdjelnici, cjevovodi, porozni, absorbentni ili adsorbentni materijali, te sva strukturalna sredstva, npr. za rukovanje.

„*Sigurnosna temperatura*“, je temperatura na kojoj se primjenjuju sigurnosni postupci u slučaju gubitka nadzora temperature;

„*Sigurnosni ventil*“, je uređaj s oprugom koji se aktivira automatski tlakom, a svrha jest

zaštiti cisternu ili posudu od neprihvatljivo velikoga unutarnjeg tlaka;

„*Spremnik pod tlakom koji obuhvaća sklop cilindara ili cilindarskih ovojnica*“, je sklop pričvršćenih cilindara međusobno povezanih višestrukim pričvršnicama, a prevoze se kao jedinica. Ukupni obujam (vode) ne smije prelaziti 3 000 litara. Kad su snopovi namijenjeni prijevozu otrovnih plinova klase 2 (skupine koje počinju slovom T u 2.2.2.1.3), moraju biti ograničeni na obujam (vode) od 1000 litara;

„*Stlačeni prirodni plin (SPP)*«, je stlačeni plin od prirodnog plina s visokim udjelom metana s dodijeljenim UN br. 1971;

„*Sustav detekcije zračenja*“, uređaj je koja sadrži detektore zračenja kao komponente;

„*Sustav upravljanja*“, za prijevoz radioaktivnih tvari, skup je međusobno povezanih ili međudjelujućih elemenata (sustav) za utvrđivanje politika i ciljeva i omogućavanje ostvarivanja ciljeva na efikasan i učinkovit način;

„*Sustav za pohranu metalnog hidrida*“, je jednostruki potpuni sustav skladištenja vodika, uključujući *spremnik posude pod tlakom*, metalni hidrid, uređaj za smanjenje tlaka, zaporni ventil, servisnu opremu i unutarnje komponente korištene isključivo za prijevoz vodika;

T

„*Tehnički naziv*“, je priznati kemijski naziv ili odgovarajući biološki naziv, ili neki drugi naziv koji se danas koristi u znanstvenim i tehničkim priručnicima, časopisima i napisima (vidi 3.1.2.8.1.1);

„*Tekućina*“, je tvar koja na 50 °C ima tlak para ispod 300kPa (3 bar), nije postupno u plinovitom stanju na 20 °C i tlaku od 101,3 kPa i koja:

- (a) ima talište ili početno talište na 20 °C ili manje, uz tlak od 101,3kPa; ili
- (b) je tekuća prema ASTM D 4359-90 postupku ispitivanja; ili
- (d) nije oblika paste prema kriterijima koji se mogu primijeniti na ispitivanje za određivanje fluidnosti (penetrometrijsko ispitivanje), opisano u 2.3.4;

NAPOMENA: „*Prijevoz u tekućem stanju*“, u svrhu zahtjeva cisterne, znači:

- *prijevoz tekućina prema objašnjenju pojma navedenom gore; ili*
- *krutih tvari koje su pripremljene za prijevoz u otopljenom stanju.*

„*Tijelo*“ (za sve kategorije IBC, osim složenih IBC), je samo posuda , uključujući otvore i poklopce, ali ne i tehničku opremu;

„*Tkana plastika*“, (za savitljive IBC), je materijal izrađen od rastezljivih traka ili jednostrukih vlakana od prikladnih plastičnih materijala;

„*Tlak pražnjenja*“, je najviši tlak koji se stvara u spremniku kad se prazni pod tlakom (vidi također *računski tlak, tlak punjenja, najveći radni tlak /baždarski tlak*);

„*Tlak punjenja*“, je najviši tlak projektiran za cisternu kad se puni pod tlakom (vidi također „*Računski tlak*“, „*Tlak pražnjenja*“, „*Najveći radni tlak*“ i „*Ispitni tlak*“);

„Transport“, je prijevoz željeznicom ili cestom, vagonima ili vozilima;

„Tuba“, (klasa 2), je prijenosna posuda pod tlakom bešavne ili kompozitne izrade koja ima obujam (vode) koji prelazi 150 litara, ali ne prelazi 3 000 litara;

„Tvrтка“, vidi „Poduzeće“

U

„Ukapljeni naftni plin (UNP)“, je tekući plin pod niskim tlakom koji sadrži jedan ili više upaljivih ugljikovodika koji su navedeni pod UN br. 1011, 1075, 196, ili 1978 sami i koji se sastoje uglavnom od propana, propena, butana, izomera, butena sa tragovima drugih ugljikovodikovih plinova.

NAPOMENA 1: Zapaljivi plinovi navedeni pod drugim UN brojevima ne smiju se smatrati LPG.

NAPOMENA 2: Za UN br. 1075 vidi napomenu 2 pod 2F, UN br. 1965, u tablici za tekuće plinove u 2.2.2.3

„Ukapljeni prirodni plin (UPP)“, je pothlađeni ukapljeni plin od prirodnog plina s visokim udjelom metana s dodijeljenim UN br. 1972.

„UN broj“, je četveroznamenasti identifikacijski broj tvari ili predmeta uzet iz *Pravilnika* UN;

„UN pravilnik“, je pravilnik uz sporazum u pogledu usvajanja pojedinih tehničkih propisa za vozila na kotačima i dijelova koji se mogu ugrađivati i koristiti na vozilima s kotačima i uvjeti za obostrano davanje odobrenja na temelju propisa (Sporazum iz 1958., izmijenjen i dopunjen);

„UN ogledni pravilnik“, je ogledni pravilnik koji je u prilogu **dvadeset i drugog** izmijenjenoga izdanja *Preporuka o prijevozu opasnih tvari*, koji su objavili Ujedinjeni narodi (**ST/SG/AC.10/1/Rev.22**);

„Unutarnje pakovanje“, je pakovanje kojem je radi prijevoza obvezna vanjska ambalaža;

„Unutarnja obloga“, je umetak ili vreća umetnuta u pakovanje, uključujući velika pakovanja ili međuspremnike koji nisu sastavni dio pakovanja, uključujući poklopce vlastitih otvora;

„Unutarnja posuda“, je posuda koja zahtijeva vanjsku ambalažu kako bi se mogla uporabiti;

NAPOMENA: Za prenosive cisterne, vidi poglavlje 6.7.

„Unutarnja posuda“, kod zatvorenih kriogenih spremnika, znači posuda pod tlakom namijenjena za rashlađeni ukapljeni plin.“

„Utovar“, je svaka radnja koju vrši utovaritelj u skladu s definicijom utovaritelja;

„Utovaritelj“, je bilo koje poduzeće ili osoba koja:

- (a) utovaruje pakirane opasne tvari, male kontejnere ili prenosive cisterne u ili na vozilo ili kontejner; ili
- (b) utovaruje kontejner, kontejner za rasuti teret, MEGC, kontejner cisternu ili prenosivu

cisternu na vozilo.

„*Utvrdjeni tlak*“, je tlak sadržaja posude pod tlakom u toplinskoj i ravnoteži raspršivanja;

V

„*Vakuuom upravljana cisterna za otpad*“, fiksna cisterna, izgradna cisterna, cisterna kontejner ili izmjenjivo tijelo cisterna koja se primarno koristi za prijevoz opasnoga otpada, posebnih konstrukcijskih osobina i/ili opreme kojom se lakše obavlja punjenje i istovar otpada, kao što je navedeno u poglavlju 6.10. Cisterna koja u potpunosti odgovara zahtjevima poglavlja 6.7 ili 6.8, ne smatra se vakuum djelujućom cisternom za otpad;

„*Vakuumski ventil*“, je uređaj s oprugom koji se aktivira automatski tlakom, čija je svrha zaštititi cisternu od neprihvatljivoga negativnog unutarnjega tlaka;

„*Vanjska ambalaža*“, je vanjska zaštita složenih ili kombiniranih pakovanja, uz moguće apsorpcijske materijale, postavljanje umetaka među komponente da se zadrže i zaštite unutarnje posude i unutarnja pakovanja;

„*Veliki kontejner*“, je

- (a) kontejner koji ne udovoljava pojmu za mali kontejner;
- (b) u značenju CSC, kontejner takve veličine da je površina obuhvaćena četirima vanjskim kutovima; ili
 - (i) oko 14 m² (150 četvornih stopa); ili
 - (ii) oko 7 m² (75 četvornih stopa), kad je postavljena s gornjim kutnim armaturama;

„*Velika ambalaža*“, je vanjska ambalaža pakovanja u kojoj je sadržaj ili unutarnja pakovanja i koja je:

- (a) izrađena za mehaničko rukovanje; i
- (b) veća od 400 kg neto mase ili 450 litara obujma, ali čiji ukupni obujam ne prelazi 3 m³;

„*Velika ambalaža prerađena* “ je velika metalna ambalaža ili velika ambalaža od čvrste plastike koja je:

- (a) izrađena kao UN tip od tipa koji nije bio UN tip; ili je
- (b) preinačena iz jednog UN tipa izradbe u drugi UN tip izradbe.

Prerađena velika pakiranja podliježu istim zahtjevima ADR koji vrijede za nove velike ambalaže istog tipa (vidjeti također definiciju tipa izradbe u odjeljku 6.6.5.1.2);

„*Velika ambalaža za ponovno korištenje* “, je velika ambalaža predviđena za ponovno punjenje, koja je pregledana i za koju je zaključeno da nema manjkavosti koje bi utjecale na sposobnost podnošenja ispitivanja radne uspješnosti; pojam uključuje ambalaže koje se ponovo pune istim ili sličnim sadržajem i koje se prevoze unutar distribucijskih lanaca koje kontrolira pošiljatelj tvari;

„*Velika ambalaža za oštećenu robu*“ je posebna ambalaža koja

(a) je oblikovana za mehaničko rukovanje; i

(b) prelazi 400 kg neto mase ili 450 litara obujma, ali ima obujam najviše 3 m³;

u koju se stavljaju oštećena, neispravna ili pakovanja opasnih tvari koja cure ili nisu sukladna ili opasne tvari koje su se prolile ili iscurile, u svrhu prijevoza radi uporabe ili zbrinjavanja;

„Višedjelni plinski kontejner (MEGC)“, je sustav koji sadrži elemente koji su međusobno povezani višestrukom priključnom cijevi i postavljeni na okvir. Sljedeći elementi smatraju se elementima višedjelnoga plinskog kontejnera: cilindri, tube, bačve pod tlakom ili snopovi cilindara i cisterne za prijevoz plinova prema definiciji u 2.2.2.1.1 obujma iznad 450 litara;

NAPOMENA: U svezi s UN MEGC (UN višedjelni plinski kontejner), vidi poglavlje 6.7.

„Vlaknima ojačana plastika“ znači materijal ojačan vlaknima ili česticama sadržanim unutar jezgre od duroplasta ili termoplastične polimerske jezgre;

„Ventil“, vidi „Poklopac“

»Vijek trajanja«, za kompozitne cilindre i tube, je broj godina tijekom kojih je cilindru ili tubi dozvoljeno biti u uporabi;

„Vozilo“, vidi „Baterijsko vozilo“, „Zatvoreno vozilo“, „Otvoreno vozilo“, „Vozilo s ceradom“ i „Vozilo cisterna“;

„Vozilo cisterna“, je vozilo izrađeno za prijevoz tekućih, plinovitih i tvari u prahu i zrnima na kojemu je jedan ili više fiksnih cisterni. Vozilo cisternu osim samoga vozila i šasije čine jedna ili više ljuski, oprema i armatura za pričvršćivanje na vozilo ili pomoćnu napravu;

„Vozilo s pokrovom“, je otvoreno vozilo s pokrovom (ceradom) koji štiti tvari (robu);

„Vreća“, je savitljiva ambalaža od papira, plastične folije, tekstila, tkanoga materijala ili drugoga prikladnog materijala;

„Vrijeme čuvanja“, je vrijeme koje će proteći od uspostavljanja početnog uvjeta punjenja, dok tlak ne poraste zbog prodora topline, do najnižeg postavljenog tlaka na sigurnosnom(im) ventilu(ima) spremnika namijenjenih za prijevoz pothlađenih ukapljenih plinova;

NAPOMENA: Za prijenosne spremnike, vidi 6.7.4.1.

Z

„Zadržajni sustav“, za prijevoz radioaktivnog materijala, je skup dijelova pakovanja određenih od konstruktora i namijenjenih do zaštiti radioaktivnog materijala tijekom prijevoza;

„Zapaljivi sastojak“, (za aerosole) je zapaljiva tekućina, zapaljiva kruta tvar ili zapaljivi plin definiran u navodu 1 do 3 podpoglavlja 31.1.3 dijela III Priručniku za ispitivanje i kriterije. Ova oznaka ne odnosi se na piroforne, samozapaljive ili s vodom reaktivne tvari. Kemijsko zagrijavanje mora biti određeno jednim od sljedećih postupaka ASTM D 240, ISO/FDIS 13943: 1999 (E/F) 86.1 do 86.3 ili NFPA 30B;

„Zaštićeni IBC“, (za metalne IBC), je IBC opremljen dodatnom zaštitom protiv udara, zaštitom koja primjerice ima višeslojni oblik (sendvič), ili konstrukcije dvostrukih stijenki ili okvira s metalnim rešetkastim kućištem;

„Zaštitna obloga“ (za cisterne) znači obloga ili premaz koji štiti metalnu cisternu od tvari koje se prevoze.

NAPOMENA: Ova definicija ne odnosi se na oblogu ili premaz koji se koriste samo za zaštitu tvari koja se prevozi.

"Zatvarač", vidi „Poklopac“;

„Zatvorene kriogene posude“ znači termički izolirane tlačne posude za rashlađene ukapljene plinove, vodenog kapaciteta od najviše 1.000 litara.
(vidi, također „Kriogena otvorena posuda“)

„Zatvoreni kontejner“, je potpuno zatvoren kontejner čvrstoga krova, čvrstih bočnih stranica, čvrstih stjenki na krajevima i podom. U pojam su uključeni kontejneri s otvorenim krovom koji se može zatvoriti tijekom prijevoza;

„Zatvoreni kontejner“ vidi „Kontejner“

„Zatvoreni kontejner za rasuti teret“ vidi „Kontejner za rasuti teret“

„Zatvoreno vozilo“, je vozilo sa cjelovito zatvorenim teretnim prostorom;

„Zbirni navod“, je unos definiran skupinama tvari ili predmeta (vidi 2.1.1.2, B, C i D).

Ž

„Životinjski materijal“, su životinjska trupla, životinjski dijelovi tijela, namirnice ili krmivo dobiveno od životinja;

1.2.2 Mjerne jedinice

1.2.2.1 U ADR-u se primjenjuju sljedeće mjerne jedinice ^a:

Mjerenje	SI jedinica. ^b	Prihvatljiva alternativna jedinica	Odnos među jedinicama
dužine	m (metar)	-	-
površine	m ² (čtvorni metar)	-	-
obujma	m ³ (kubični metar)	l ^c (litra)	1 l = 10 ⁻³ m ³
vremena	s (sekunda)	min. (minuta)	1 min. = 60 s
		h (sat)	1 h = 3 600 s
		d (dan)	1 d = 86 400 s
mase	kg (kilogram)	g (gram)	1 g = 10 ⁻³ kg
		t (tona)	1 t = 10 ³ kg
gustoće mase	kg/m ³	kg/l	1 kg/l = 10 ³ kg/m ³
temperature	K (kelvin)	°C (stupnjeva Celzijevih)	0 °C = 273.15 K
temperaturne razlike	K (kelvin)	°C (stupnjeva Celzijevih)	1 °C = 1 K
sile	N (njutn)		1 N = 1 kg.m/s ²
tlaka	Pa (paskal)	bar (bar)	1 Pa = 1 N/m ²
		N/mm ²	1 bar = 10 ⁵ Pa
naprezanja	N/m ²	kWh (kilowat sati)	1 N/mm ² = 1 MPa
rada			1 kWh = 3.6 MJ
energije	J (džul)	eV (elektronvolt)	1 J = 1 N.m = 1 W.s
količine topline		-	1 eV = 0.1602 H 10 ⁻¹⁸ J
snage	W (watt)	mm ² /s	1 W = 1 J/s = 1 N.m/s
električni otpor	Ω (ohm)	-	$1\Omega = 1 \text{ kg} \times \text{m}^2/\text{s}^2/\text{A}^2$
kinematičke viskoznosti	m ² /s	mPa.s	1 mm ² /s = 10 ⁻⁶ m ² /s
dinamičke viskoznosti	Pa.s		1 mPa.s = 10 ⁻³ Pa.s
aktivnosti	Bq (becquerel)		
ekvivalenta količine	Sv (sivert)		

^a Sljedeće približne vrijednosti primjenjuju se za konverziju do sada korištenih jedinica u "SI" jedinice.

sila

naprezanje

$$1 \text{ kg} = 9,807 \text{ N} \quad 1 \text{ kg/mm}^2 = 9,807 \text{ N/mm}^2$$

$$1 \text{ N} = 0,102 \text{ kg} \quad 1 \text{ N/mm}^2 = 0,102 \text{ kg/mm}^2$$

tlak

$$1 \text{ Pa} = 1 \text{ N/m}^2 = 10^{-5} \text{ bar} \text{ a} = 1,02 \times 10^{-5} \text{ kg/cm}^2 = 0,75 \times 10^{-2} \text{ torr}$$

$$1 \text{ bar} = 10^5 \text{ Pa} = 1,02 \text{ kg/cm}^2 = 750 \text{ torr}$$

$$1 \text{ kg/cm}^2 = 9,807 \times 10^4 \text{ Pa} = 0,9807 \text{ bar} = 736 \text{ torr}$$

$$1 \text{ torr} = 1,33 \times 10^2 \text{ Pa} = 1,33 \times 10^{-3} \text{ bar} = 1,36 \times 10^{-3} \text{ kg/cm}^2$$

energija, rad, količina topline

$$1 \text{ J} = 1 \text{ N.m} = 0,278 \times 10^{-6} \text{ kWh} = 0,102 \text{ kgm} = 0,239 \times 10^{-3} \text{ kcal}$$

$$1 \text{ kWh} = 3,6 \times 10^6 \text{ J} = 367 \times 10^5 \text{ kgm} = 860 \text{ kcal}$$

$$1 \text{ kgm} = 9,807 \text{ J} = 2,72 \times 10^{-6} \text{ kWh} = 2,34 \times 10^{-3} \text{ kcal}$$

$$1 \text{ kcal} = 4,19 \times 10^3 \text{ J} = 1,16 \times 10^{-3} \text{ kWh} = 427 \text{ kgm}$$

snaga

$$1 \text{ W} = 0,102 \text{ kgm/s} = 0,86 \text{ kcal/h}$$

$$1 \text{ kgm/s} = 9,807 \text{ W} = 8,43 \text{ kcal/h}$$

$$1 \text{ kcal/h} = 1,16 \text{ W} = 0,119 \text{ kgm/s}$$

kinematička viskoznost

$$1 \text{ m}^2/\text{s} = 10^4 \text{ St (Stokea)}$$

$$1 \text{ St} = 10^{-4} \text{ m}^2/\text{s}$$

dinamička viskoznost

$$1 \text{ Pa.s} = 1 \text{ N.s/m}^2 = 10 \text{ P (poisea)} = 0,102 \text{ kg.s/m}^2$$

$$1 \text{ P} = 0,1 \text{ Pa.s} = 0,1 \text{ N.s/m}^2 = 1,02 \times 10^{-2} \text{ kg.s/m}^2$$

$$1 \text{ kg.s/m}^2 = 9,807 \text{ Pa.s} = 9,807 \text{ N.s/m}^2 = 98,07 \text{ P}$$

^b Međunarodni sustav jedinica (SI) rezultat je odluka koje je donijela Generalna skupština o težinama i mjerama (Adresa: Pavillon de Breteuil, Parc de St-Cloud, F-92 310 Sèvres).

^c Kratica „L“ za litru, također, se može koristiti umjesto kratice „l“ kad pisači stroj ne može razlučiti brojku „1“ od slova „l“.

Decimalni višekratnici i subdivizori jedinice mogu se tvoriti prefiksima ili simbolima, sa sljedećim značenjima, stavljenima ispred naziva ili simbola jedinice:

<u>Faktor</u>			<u>Prefiks</u>	<u>Simbol</u>
1 000 000 000 000 000 000	= 10 ¹⁸	kvintilion	exa	E
1 000 000 000 000 000	= 10 ¹⁵	kvadrilion	peta	P
1 000 000 000 000	= 10 ¹²	trilijun	tera	T
1 000 000 000	= 10 ⁹	bilijun	giga	G
1 000 000	= 10 ⁶	milijun	mega	M
1 000	= 10 ³	tisuća	kilo	k
100	= 10 ²	stotina	hecto	h
10	= 10 ¹	deset	deca	da
0.1	= 10 ⁻¹	deseti dio	deci	d
0.01	= 10 ⁻²	stotinka	centi	c
0.001	= 10 ⁻³	tisućinka	milli	m
0.000 001	= 10 ⁻⁶	milijunti dio	micro	μ
0.000 000 001	= 10 ⁻⁹	bilijunti dio	nano	n
0.000 000 000 001	= 10 ⁻¹²	trilijunti dio	pico	p
0.000 000 000 000 001	= 10 ⁻¹⁵	kvadrilijunti dio	femto	f
0.000 000 000 001	= 10 ⁻¹⁸	kvintilijunti dio	atto	a

NAPOMENA: 10⁹ bilijuna je engleska inačica Ujedinjenih naroda. Analogijom, 10⁻⁹ = 1 bilijunti dio

1.2.2.2 Ako izričito nije navedeno drukčije, znak "%" u ADR-u označava za:

- smjese krutih tvari ili tekućina i za otopine i krute tvari namočene tekućinom, masu postotka temeljenu na ukupnoj masi smjese, otopine ili namočene krute tvari;
- smjese stlačenih plinova kad se pune pod tlakom, omjer obujma navedenog kao postotak ukupnog obujma smjese plinova ili kad se puni masom, omjer mase navedene kao postotak ukupne mase smjese;
- smjese ukapljenih plinova i otopina plinova, omjer mase navedene kao postotak ukupne mase smjese.

1.2.2.3 Tlakovi koji se odnose na posude (na primjer ispitni tlak, unutarnji tlak, tlak pri otvaranju sigurnosnoga ventila), uvijek su navedeni u najvećem radnom tlaku (baždarskom tlaku), (tlaku višemu od atmosferskoga tlaka), međutim, tlak para tvari uvijek se izražava u apsolutnome tlaku.

1.2.2.4 Kad je u ADR-u naveden stupanj punjenja za posude, uvijek se odnosi na odgovarajuću temperaturu tvari na 15 °C ako nije navedena neka druga temperatura.

1.2.3 Popis skraćenica

U ADR-u se koriste skraćenice, akronimi i skraćene oznake regulativnih tekstova sa sljedećim značenjem:

A

„ADN“ znače Europski sporazum o prijevozu opasnih tereta unutarnjim plovnim putovima;
„ASTM“ znači Američko društvo za testiranje i materijale (ASTM International, 100 Bar Harbor Drive, PO Box C700, West Conshohocken PA, 19428-2959 United States of America), www.astm.org.

C

„CGA“ znači Udruga za komprimirani plin, 8484 Westpark Drive, Suite 220, McLean, Virginia 22102, United States of America, www.cganet.com;

„CIM“** znači Jedinstvena pravila o ugovoru u međunarodnom prijevozu tereta željeznicom (Dodatak B Konvencije o međunarodnom prijevozu željeznicom (COTIF)), kako je izmijenjena;

„CMR“*** znači Konvencija o ugovoru u međunarodnom prijevozu tereta cestom (Geneva, 19. svibnja 1956.), kako je izmijenjena;

„CNG“ znači komprimirani zemni plin (v. 1.2.1);

„CSC“ znači Međunarodna Konvencija o sigurnim kontejnerima (Geneva, 1972) kako ju je izmijenila i objavila Međunarodna pomorska organizacija (IMO), London;

„CSI“ znači sigurnosni indeks kritičnosti (criticality safety index) (v. 1.2.1);

E

„EIGA“ znači Europska udruga za industrijski plin, 30 Avenue de l'Astronomie, 1210 Bruxelles (Belgija), www.eiga.eu;

„EN“ (standard) znači europski standard koji je objavio Europski odbor za standardizaciju (CEN) (CEN, Avenue Marnix 17, B-1000 Bruxelles, Belgija), www.cen.eu;

F

„FRP“ znači vlaknima ojačana plastika (fibre-reinforced plastics) (v. 1.2.1);

G

„GHS“ znači Svjetski usklađen sustav klasifikacije i označavanja kemikalija (Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals) (v. 1.2.1);

I

„IAEA“ znači Međunarodna agencija za atomsku energiju (the International Atomic Energy Agency), P.O. Box 100, 1400 Vienna, Austria, www.iaea.org;

„IBC“ znači posredni kontejner za rasutu teret (intermediate bulk container) (v. 1.2.1);

„ICAO“ znači Međunarodna udruga za civilno zrakoplovstvo (the International Civil Aviation Organization), 999 University Street, Montreal, Quebec H3C 5H7, Canada, www.icao.org;

„IMDG“ v. definiciju “IMDG Code” u 1.2.1;

„IMO“ znači Međunarodna pomorska organizacija (the International Maritime Organization), 4 Albert Embankment, London SE1 7SR, United Kingdom, www.imo.org;

„ISO“ (standard) znači međunarodni standard koji je objavila Međunarodna organizacija za standardizaciju, 1, rue de Varembé, 1204 Geneva 20, Switzerland, www.iso.org;

L

„LNG“ znači ukapljeni prirodni plin (liquefied natural gas) (v. 1.2.1);

„LPG“ znači ukapljeni zemni plin (liquefied petroleum gas) (v. 1.2.1);

„LSA“ (materijal) znači materijal niske specifične aktivnosti (low specific activity material) (v.

2.2.7.1.3);

M

"*MEGC*" znači višedijelni plinski kontejner (multiple-element gas container) (v. 1.2.1);

"*MEMU*" znači pokretna jedinica za proizvodnju eksploziva (mobile explosives manufacturing unit) (v. 1.2.1);

N

"*N.O.S.*" znači „nije drugačije navedeno“ (not otherwise specified entry) (v. 1.2.1);

R

"*RID*" znači Uredba o međunarodnom prijevozu opasnih tereta željeznicom (Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail) (Dodatak C COTIF (Konvencija o međunarodnom prijevozu željeznicom - Convention concerning international carriage by rail));

S

"*SADT*" znači samoubrzavajuća temperatura raspada (self-accelerating decomposition temperature) (v. 1.2.1);

"*SAPT*" znači samoubrzavajuća temperatura polimerizacije (self-accelerating polymerization temperature) (v. 1.2.1);

"*SCO*" znači predmet kontaminirane površine (surface contaminated object) (v. 2.2.7.1.3);

T

"*TI*" znači prijevozni indeks (transport indeks) (v. 1.2.1);

U

"*UIC*"† znači Međunarodna unija željeznica (the International Union of Railways), 16 rue Jean Rey, 75015 Paris, France, www.uic.org;

"*UNECE*" znači Gospodarska komisija za Europu Ujedinjenih naroda (the United Nations Economic Commission for Europe), Palais des Nations, 8-14 avenue de la Paix, 1211 Geneva 10, Switzerland, www.unece.org.

POGLAVLJE 1.3

OSPOSOBLJAVANJA OSOBA UKLJUČENIH U PRIJEVOZ OPASNIH TVARI

1.3.1 Područje primjene

Zaposlenici u poduzećima, koji prema poglavlju 1.4 imaju obveze koje se odnose na prijevoz opasnih tvari, moraju se osposobiti za prijevoz opasnih tvari u skladu s odgovarajućim odgovornostima i obvezama. Zaposlenici se moraju osposobiti, u skladu s odjeljkom 1.3.2, prije preuzimanja odgovornosti i vrše samo funkcije za koje još nije omogućena obuka, pod izravnim nadzorom osposobljene osobe. Zahtjevima za osposobljavanjem, koji se odnose na sigurnost opasnih tvari u poglavlju 1.10, mora se udovoljiti.

NAPOMENA 1: U pogledu osposobljavanje za sigurnosnoga savjetnika, vidi 1.8.3 umjesto ovog podpoglavlja.

NAPOMENA 2: U pogledu osposobljavanje članova posade vozila, vidi poglavlje 8.2 umjesto ovog podpoglavlja.

NAPOMENA 3: Za osposobljavanje s obzirom na klasu 7, vidi osim toga 1.7.2.5.

1.3.2 Narav osposobljavanja

Osposobljavanja moraju moraju biti prikladna u svezi s odgovornošću i obvezama pojedinca.

1.3.2.1 Opća svijest o obuci

Zaposlenici moraju biti upoznati s općim zahtjevima u pogledu odredbi o prijevozu opasnih tvari.

1.3.2.2 Osposobljavanja u pogledu posebnoga djelovanja

Zaposlenici se moraju osposobiti u skladu sa svojim obvezama i odgovornostima prema zahtjevima u pogledu prijevoza opasnih tvari.

Kad je u prijevoz opasnih tvari uključeno više vrsta prijevoza, zaposlenici moraju biti svjesni zahtjeva u pogledu drugih načina prijevoza.

1.3.2.3 Sigurnosna osposobljavanja

Sukladno stupnju opasnosti od ozljede ili nesreće, u koje je uključen prijevoz opasnih tvari, uključujući utovar i istovar, zaposleni moraju biti osposobljeni u svezi s rizikom i opasnošću koju mogu prouzročiti opasne tvari.

Svrha primjene osposobljavanja jest da se zaposlenici osposobe za sigurno postupanje u slučaju nužde.

1.3.2.4 Obuka se mora dopunjavati periodičnim obukama kako bi pratile promjene u zakonodavstvu.

1.3.3 Dokumentacija

Evidenciju o izvršenoj obuci u skladu s ovim Poglavljem vodi poslodavac koji je tu evidenciju dužan dati na uvid zaposleniku ili nadležnom tijelu, na njihov zahtjev. Poslodavac vodi evidenciju tijekom razdoblja koje utvrđuje nadležno tijelo. Evidencija o obuci se potvrđuje prilikom započinjanja novog zaposlenja.

POGLAVLJE 1.4.

OBVEZE SUDIONIKA U SVEZI SA SIGURNOSĆU

1.4.1 Opće mjere sigurnosti

1.4.1.1 Sudionici u prijevozu opasnih tvari moraju poduzeti odgovarajuće mjere sukladno naravi i opsegu predvidivih opasnosti, tako da izbjegnu štete i ozljede, ako je do njih došlo da njihove učinke svedu na minimum. U svakomu slučaju, moraju provoditi zahtjeve ADR-a na odgovarajućim područjima.

1.4.1.2 Ako postoji neposredna opasnost ugrožavanja javne sigurnosti, sudionici o tomu moraju odmah obavijestiti hitne službe i dati im potrebne podatke kako bi poduzeli odgovarajuće mjere.

1.4.1.3 ADR može nametnuti određene obveze sudioniku koje pripadaju području drugih sudionika.

Ako ugovorna strana smatra da nije riječ o smanjenoj sigurnosti, obveze nekog od sudionika može prenijeti u svom domaćem zakonodavstvu, na jednog ili nekoliko drugih sudionika, pod uvjetom da budu zadovoljene obveze iz 1.4.2 i 1.4.3. Ova izuzeća ugovorna strana mora pripočiti Tajništvu Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu koja će na njih skrenuti pozornost ugovornih strana.

Zahtjevi u 1.2.1, 1.4.2 i 1.4.3 vezani za objašnjenje pojmova sudionika i njihovih odgovarajućih obveza, ne smiju povrijediti odredbe domaćega zakonodavstva u svezi s pravnim posljedicama (krivične naravi, odgovornosti itd.), koje se temelje na činjenici da je navedeni sudionik, primjerice, pravni subjekt, obrtnik, poslodavac ili zaposlenik.

1.4.2 Obveze glavnih sudionika

NAPOMENA 1: Više sudionika kojima su u ovom odjeljku dodijeljene obveze o sigurnosti mogu biti zaposleni u istom poduzeću. Isto tako, aktivnosti i pripadajuće sigurnosne obveze sudionika može preuzeti i više poduzeća.

NAPOMENA 2: U svezi s radioaktivnim materijalima, vidi također 1.7.6.

1.4.2.1 Pošiljatelj

1.4.2.1.1 Pošiljatelj opasnih tvari na prijevoz mora predati samo pošiljke koje udovoljavaju zahtjevima ADR-a. U kontekstu 1.4.1, mora posebice:

- (a) utvrditi da su opasne tvari klasificirane i prijevoz dozvoljen sukladno ADR-u;
- (b) dati prijevozniku informacije i podatke u propisanom obliku, ako je potrebno, i potrebne prijevozne isprave i popratne dokumente (dozvole, odobrenja, obavijesti, potvrde itd.), uzimajući u obzir posebne zahtjeve u poglavlju 5.4 i tablica iz dijela 3;
- (c) koristiti ambalažu, veliku ambalažu, IBC-e, i cisterne (vozila cisterne, izgradne cisterne, baterijska vozila, MEGC, prenosive cisterne i kontejner cisterne), odobrene i prikladne za prijevoz navedenih tvari s obilježjima propisanim u ADR-u;
- (d) zadovoljiti zahtjevima o vrsti otpreme i ograničenjima u svezi s otpremom;

- (e) osigurati da su prazne neočišćene i neodplinjene cisterne (vozila cisterne, izgradne cisterne, baterijska vozila, MEGC, prenosive cisterne i kontejner cisterne), ili prazna neočišćena vozila i kontejneri za rasutu robu označeni listicama opasnosti te da su prazne neočišćene cisterne zatvorene i u jednakoj mjeri nepropusne kao kada su pune.

1.4.2.1.2 Ako pošiljatelj koristi usluge drugih sudionika (pakovanje, utovar, punjenje, itd.), mora poduzeti odgovarajuće mjere osiguranja da je pošiljka sukladna zahtjevima u ADR-u. Može, međutim, u slučaju kao u 1.4.2.1.1 (a), (b), (c) i (e), osloniti se na informacije i podatke koje su mu stavili na raspolaganje drugi sudionici.

1.4.2.1.3 Kada pošiljatelj nastupa u ime treće strane, ta strana je dužna izvijestiti pošiljatelja u pisanom obliku da se radi o prijevozu opasnih tvari i staviti mu na raspolaganje sve informacije i dokumente koji su mu potrebni za izvršenje te obveze.

1.4.2.2 Prijevoznik

1.4.2.2.1 U kontekstu 1.4.1, prijevoznik mora posebice:

- (a) utvrditi da je za opasne tvari dozvoljen prijevoz sukladno ADR-u;
- (b) utvrditi jesu li svi podatci koje propisuje ADR, a koje su vezane uz opasne tvari, dobivene od pošiljatelja prije prijevoza, je li propisana dokumentacija priložena uz prijevoznu ispravu te jesu li korištene tehnologije elektroničke obrade podataka (EDP) ili elektroničke razmjene podataka (EDI) umjesto papirnate dokumentacije, jesu li podatci dostupni tijekom prijevoza na način koji je barem jednakovrijedan papirnatijoj dokumentaciji;
- (c) utvrditi vizualno da na vozilu i pošiljci nema uočljivih oštećenja, propusnosti ili napuklina, nedostatnosti u svezi s opremom itd.;
- (d) utvrditi nadnevak isteka sljedećeg pregleda za vozila cisterne, baterijska vozila, izgradne cisterne, prenosive cisterne, kontejner cisterne i MEGC;

NAPOMENA: Cisterne, baterijska vozila i MEGC mogu biti korišteni poslije isteka dana provjere pod uvjetima u 4.1.6.10 (u slučaju baterijskih vozila i MEGC koji sadrži posude pod tlakom kao elemente), 4.2.4.4, 4.3.2.3.7, 4.3.2.4.4, 6.7.2.19.6, 6.7.3.15.6 ili 6.7.4.14.6.

- (e) provjeriti da vozila nisu pretovarena;
- (f) utvrditi da su postavljene listice opasnosti da su pričvršćena obilježja i ploče narančaste boje propisane za vozila u poglavlju 5.3.;
- (g) utvrditi da se oprema propisana u ADR-u za vozilo, posadu vozila i određene skupine nalazi u i na vozilu.

Ako je to potrebno, to se mora učiniti na temelju prijevoznih isprava i popratnih dokumenata, vizualnim pregledom vozila ili kontejnera, ako je potrebno, i pošiljke.

1.4.2.2.2 Prijevoznik, međutim, u slučaju pod točkama 1.4.2.2.1 (a), (b), (e) i (f), može uvažiti informacije i podatke drugih sudionika. U slučaju opisanom pod 1.4.2.2.1 (c) može se pouzdati u ono što je ovjereno u „potvrdi o utovaru kontejnera/vozila“ dostavljenoj u skladu s točkom 5.4.2.

1.4.2.2.3 Ako prijevoznik uoči povredu zahtjeva ADR-a, sukladno 1.4.2.2.1, ne smije započeti prijevoz dok se to ne ukloni.

1.4.2.2.4 Ako se pri prijevozu uoči povreda čime bi mogla biti ugrožena sigurnost prijevoza, pošiljku treba zaustaviti što prije, uzimajući u obzir zahtjeve u svezi sa sigurnošću prometa, s a sigurnom zaštitom pošiljke i s javnom sigurnosti. S prijevozom se može nastaviti tek kada je pošiljka ponovno u skladu s važećim propisima. Nadležna tijela, ovlaštena za nastavak prijevoza, mogu izdati dozvolu za nastavak prijevoza.

U slučaju da nije moguće postići suglasnost, a ne postoji mogućnost za izdavanje dozvole za daljnji prijevoz, nadležna tijela moraju prijevozniku omogućiti nužnu pomoć. To se primjenjuje u slučaju kada prijevoznik izvijesti nadležna tijela da pošiljatelj nije dao obavijest o opasnoj naravi tvari, a da na temelju važećeg zakona - posebice u svezi s ugovorom o prijevozu – želi istovariti, uništiti ili određenu pošiljku učiniti neopasnom.

1.4.2.2.5 *(Rezervirano)*

1.4.2.2.6 Prijevoznik će posadi vozila pribaviti upute u pisanom obliku kako je propisano u ADR-u.

1.4.2.3 Primatelj

1.4.2.3.1 Primatelj ima obvezu ne odgađati primitak robe bez opravdanih razloga te potvrditi, nakon istovara, da su ispunjeni zahtjevi ADR koji se na njega odnose.

1.4.2.3.2 U slučaju vozila ili kontejnera oni se mogu vratiti ili ponovo upotrijebiti samo nakon što se ispune zahtjevi ADR vezani uz istovar.

1.4.2.3.3 Ako primatelj koristi usluge ostalih sudionika (istovaritelja, čistača, postrojenja za dekontaminaciju, itd.) dužan je poduzeti odgovarajuće mjere kojima osigurava ispunjenost zahtjeva iz 1.4.2.3.1 i 1.4.2.3.2 iz ADR.

1.4.3 Obveze ostalih sudionika

Dolje je naveden popis ostalih sudionika, kao i njihovih obveza. Obveze ostalih sudionika navedene su u 1.4.1. Sudionici trebaju znati ili bi morali znati da svoje obveze moraju obavljati sukladno odredbama ADR-a.

1.4.3.1 Utovaritelj

1.4.3.1.1 U skladu s 1.4.1, utovaritelj ima sljedeće obveze, a posebno:

- (a) opasne tvari mora predati samo prijevozniku ovlaštenom za prijevoz prema ADR-u;
- b) ako daje za prijevoz pakiranu opasne tvari ili neočišćena prazna pakovanja, mora ispitati je li pakovanje oštećeno. Ne smije dati za prijevoz pakovanje ako je ambalaža oštećena, posebice ako je propusna i postoji mogućnost curenja opasnih tvari dok ne ukloni štetu; obveza se također primjenjuje na prazna neočišćena pakovanja;
- (c) utovar mora biti u skladu s posebnim zahtjevima u svezi s utovarom i rukovanjem;
- (d) nakon utovara opasnih tvari u kontejner, mora poštovati zahtjeve u svezi s postavljenjem velikih listica opasnosti, obilježavanjem i pločama narančaste boje u skladu s poglavljem 5.3;
- (e) kad utovaruje pakovanja, mora poštovati zabrane o mješovitom utovaru kojima se uzimaju u obzir opasne tvari koje su na vozilu ili u velikom kontejneru, kao i zahtjeve u svezi s odvajanjem hrane, ostalim konzumnim proizvodima ili hranom za životinje.

1.4.3.1.2 Utovaritelj, međutim, u slučaju 1.4.3.1.1 (a), (d) i (e), može uvažiti informacije i podatke drugih sudionika.

1.4.3.2 *Pakiratelj*

U skladu s 1.4.1, pakiratelj mora posebno poštovati sljedeće:

- (a) zahtjeve u svezi s uvjetima pakovanja ili zajedničkog pakiranja;
- (b) zahtjeve u svezi s obilježavanjem i označavanjem pakovanja.

1.4.3.3 *Punitelj*

U skladu s 1.4.1, punitelj ima sljedeće obveze:

- (a) prije punjenja mora provjeriti cisternu i opremu da zadovoljavaju tehničke zahtjeve;
- (b) provjeriti da nije istekao **nadnevak utvrđen za sljedeći** pregled vozila cisterna, baterijskih vozila, izgradnih cisterni, prenosivih cisterni, kontejner cisterna i MEGC;
- (c) opasnim tvarima smije puniti samo one cisterne za koje je dozvoljeno prevoženje opasnih tvari;
- (d) pri punjenju cisterne mora se pridržavati zahtjeva u svezi s opasnim tvarima i zahtjeva u svezi sa susjednim komorama;
- (e) pri punjenju cisterni mora uzeti u obzir dozvoljeni stupanj punjenja ili mase sadržaja po litri obujma tvari koja se puni;
- (f) nakon punjenje cisterne mora provjeriti jesu li svi ventili zatvoreni i provjeriti njihovu nepropusnost;
- (g) mora osigurati da nikakav opasni ostatak tvari koja se punio nije ostao s vanjske strane cisterne koja je napunjena;
- (h) u pripremi opasnih tvari za prijevoz mora osigurati da su velike listice opasnosti, obilježja, ploče narančaste boje i male listice opasnosti pričvršćene na cisterne, vozila i kontejnere za prijevoz rasute robe u skladu s poglavljem 5.3;
- (i) *(rezervirano)*;
- (j) kada puni vozilo ili kontejner s opasnim tvarima u rasutom stanju, mora provjeriti da li je u potpunosti udovoljeno svim relevantnim zahtjevima poglavlja 7.3;

1.4.3.4 *Korisnik kontejner cisterne / prenosive cisterne*

U skladu s 1.4.1, korisnik kontejner cisterne/prenosive cisterne posebno:

- (a) mora osigurati poštivanje zahtjeva u svezi s izradbom, opremom, pregledom i označavanjem;
- (b) mora osigurati da se održavanje kućišta i opreme obavlja na takav način da u uobičajenim uvjetima kontejner cisterna/prenosiva cisterna zadovoljava uvjetima u ADR-u do sljedećega pregleda;
- (c) da se provede **dodatni pregled** ako postoji mogućnost oštećenja kućišta ili opreme do čega je došlo pri popravka, zamijeni ili nesreći.

1.4.3.5 *(Rezervirano)*

1.4.3.6 *(Rezervirano)*

1.4.3.7 ***Istovaritelj***

1.4.3.7.1 U skladu s 1.4.1, istovaritelj je dužan posebice:

- (a) utvrditi da je istovarena ispravna roba usporedbom odgovarajućih podataka na prijevoznoj ispravi s podacima na pakovanju, kontejneru, cisterni, MEGC-u ili vozilu;
- (b) prije i tijekom istovara, provjeriti jesu li pakiranje, cisterna, vozilo ili kontejner oštećeni u mjeri koja bi ugrozila postupak istovara. Ako je to slučaj, potrebno je pobrinuti se da se istovar ne vrši sve dok se ne poduzmu odgovarajuće mjere;
- (c) ispunjavati sve potrebne zahtjeve vezane uz istovar i upravljanje;
- (d) odmah nakon istovara cisterne, vozila ili kontejnera:
 - (i) ukloniti sve opasne zaostatke koji su dospjeli na vanjski dio cisterne, vozila ili kontejnera tijekom postupka istovara; i
 - (ii) provjeriti i osigurati zatvaranje ventila i kontrolnih otvora;
- (e) osigurati propisano čišćenje i dekontaminaciju vozila ili kontejnera; i
- (f) pobrinuti se da vozila i kontejneri nakon potpunog istovara, budu očišćeni, odplinjeni i dekontaminirani, te da se na njima više neće prikazivati velike listice opasnosti, obilježja i ploče narančaste boje koje su bila izložene u skladu s poglavljem 5.3.

1.4.3.7.2 Ako istovaritelj koristi usluge ostalih sudionika (čistač, postrojenje za dekontaminaciju, itd.) dužan je poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurao ispunjenost zahtjeva iz ADR."

POGLAVLJE 1.5

ODSTUPANJA

1.5.1 Privremena odstupanja

1.5.1.1 U skladu s člankom 4. stavak 3. ADR-a, nadležna tijela ugovornih strana mogu se izravno međusobno dogovoriti u svezi s određenim postupcima u prijevozu na svojim teritorijima privremenim odstupanjima od zahtjeva u ADR-u, pod uvjetom da na taj način nije upitna sigurnost. Tijela koja su poduzela inicijativu u pogledu privremenoga odstupanja moraju obavijestiti Tajništvo Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, koje u svezi s tim treba obavijestiti sve ugovorne strane¹.

NAPOMENA: "Posebni sporazum" sukladno točki 1.7.4, ne smatra se privremenim izuzećem sukladno ovom poglavlju.

1.5.1.2 Trajanje valjanosti privremenoga odstupanja ne smije biti dulje od pet godina od nadnevka stupanja na snagu. Privremeno odstupanje mora prestati odmah nadnevkom stupanja na snagu jednakovrijednih izmjena i dopuna u ADR-u.

1.5.1.3 Prijevozne radnje na temelju privremenih odstupanja, predstavljaju prijevoz u smislu ADR-a.

1.5.2 *(Rezervirano)*

¹ *Napomena Tajništva: Posebni sporazumi zaključeni prema ovom poglavlju moraju se objaviti na web stranici Tajništva Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (<http://www.unece.org/adr-multilateral-agreements>).*

POGLAVLJE 1.6

PRIJELAZNE MJERE

1.6.1 Općenito

- 1.6.1.1 Ako nije određeno drukčije, sve važeće odredbe i zahtjevi u ADR-u mogu se provoditi do **30. lipnja 2023.** u skladu s uvjetima u ADR-u koji su vrijedili do **31. prosinca 2022.** godine.
- 1.6.1.2 *(izbrisano)*
- 1.6.1.3 Tvari i predmeti klase 1, koji pripadaju oružanima snagama određene ugovorne strane, pakirani prije 1. siječnja 1990. u skladu s uvjetima ADR-a koji su bili na snazi u to vrijeme, mogu se prevoziti nakon 31. prosinca 1989. ako su pakovanja zadržala svoju cjelovitost i deklarirana su u prijevoznom dokumentu kao vojna roba pakirana prije 1. siječnja 1990. godine. Drugi uvjeti koji vrijede od 1. siječnja 1990. godine za tu klasu, moraju se poštovati.
- 1.6.1.4 Tvari i predmeti klase 1 koji su pakirani između 1. siječnja i 31. prosinca 1996. u skladu s uvjetima u ADR-u koji su bili vrijedeći u to vrijeme, mogu se prevoziti nakon 31. prosinca 1996., pod uvjetom da se zadržala cjelovitost pakovanja i da su deklarirani u prijevoznom dokumentu kao tvari klase 1 koja je pakirana između 1. siječnja i 31. prosinca 1996. godine.
- 1.6.1.5 *(Rezervirano)*
- 1.6.1.6 IBC, proizvedeni prije 1. siječnja 2003. u skladu s uvjetima granične odredbe 3612 (1) važećima do 30. lipnja 2001., a koji ne zadovoljavaju uvjetima u 6.5.2.1.1 u svezi s visinom slova, brojaka i simbola koji su se primjenjivali od 1. srpnja 2001., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.1.7 Tipska odobrenja bačvi, kanistra i složenih ambalaža od polietilena visoke ili srednje molekularne mase, izdana prije 1. srpnja 2005. u skladu s uvjetima odredbe 6.1.5.2.6 na snazi do 31. prosinca 2004., a koja nisu sukladna uvjetima u 4.1.1.21, i dalje vrijede do 31. prosinca 2009. godine. Ambalaža proizvedena i označena na temelju tih odobrenja, može se koristiti do kraja razdoblja korištenja određenoga u 4.1.1.15.
- 1.6.1.8 Postojeće narančaste table koje odgovaraju uvjetima u pododjeljku 5.3.2.2, koji su vrijedili do 31. prosinca 2004. godine, mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.1.9 *(izbrisano)*
- 1.6.1.10 *(izbrisano)*
- 1.6.1.11 Tipska odobrenja za bačve, kanistre i složene ambalaže izrađene od visoko i srednje molekularno polietilenske mase i za IBC iz visoko molekularno polietilenskih masa, izdana prije 1. srpnja 2007. u skladu s zahtjevima u 6.1.6.1 (a) koji su stupili na snagu 31 prosinca 2006, ali koji nisu u skladu s zahtjevima u 6.1.6.1 (a) primjenjivim od 1. siječnja 2007. i nadalje su važeća.
- 1.6.1.12 i 1.6.13 *(izbrisano)*
- 1.6.1.14 IBC-i izrađeni prije 1 siječnja 2011 u skladu s tipom izradbe, koji nisu prošli vibracijsko ispitivanje iz odjeljka 6.5.6.13 ili koji nisu morali ispunjavati zahtjeve iz odjeljka 6.5.6.9.5 (d) u vrijeme kad su bili podvrgnuti ispitivanju bacanjem, mogu se i dalje koristiti.

- 1.6.1.15 IBC izrađeni, prerađeni ili popravljani prije 1. siječnja 2011. ne trebaju biti označeni s najvećim dopuštenim opterećenjem na slaganje u skladu s 6.5.2.2.2. Oni IBC, koji nisu označeni u skladu s 6.5.2.2.2, mogu ostati i dalje u uporabi poslije 31. prosinca 2010. ali moraju biti označeni u skladu s 6.5.2.2.2 ako su prepravljani ili popravljani poslije toga datuma. IBC izrađeni, prerađeni ili popravljani između 1. siječnja 2011. i 31. prosinca 2016. i označeni najvećim dopuštenim opterećenjem pri slaganju paketa jednog na drugi u skladu s 6.5.2.2.2 koji je na snazi do 31. prosinca 2014. mogu se nadalje koristiti.
- 1.6.1.16 *(izbrisano)*
- 1.6.1.17 i 1.6.1.18 *(izbrisano)*
- 1.6.1.19 *(izbrisano)*
- 1.6.1.20 *(izbrisano)*
- 1.6.1.21 *(izbrisano)*
- 1.6.1.22 *(izbrisano)*
- 1.6.1.23 Vatrogasni aparati izrađeni prije 1. srpnja 2011. u skladu sa zahtjevima 8.1.4.3 primjenjivim do 31. prosinca 2010. mogu ostati u uporabi.
- 1.6.1.24 *(izbrisano)*
- 1.6.1.25 *(izbrisano)*
- 1.6.1.26 Velike ambalaže proizvedene ili obnovljene prije 1. siječnja 2014. a koji nisu u skladu sa zahtjevima 6.6.3.1 u vezi s veličinom slova, brojeva i oznaka primjenjivim do 1. siječnja 2013. mogu se i dalje koristiti. One proizvedene ili obnovljene prije 1. siječnja 2015. Ne moraju biti označene s najvećim dopuštenim opterećenjem na slaganje u skladu sa 6.6.3.3. Takve velike ambalaže ne označene u skladu sa 6.6.3.3 mogu ostati u uporabi i poslije 31. prosinca 2014. Ali moraju biti označeni u skladu s 6.6.3.3 ako su obnovljene poslije toga datuma. Velike ambalaže proizvedene ili obnovljene između 1. siječnja 2011. i 31. prosinca 2016. i označena maksimalnim dopuštenim opterećenjem za slaganje paketa jednog na drugi u skladu s 6.6.3.3 koji je na snazi do 31. prosinca 2014. mogu se koristiti i dalje.
- 1.6.1.27 Spremnici koji su sastavni dijelovi opreme ili strojeva koji sadrže tekuća goriva UN brojeva 1202, 1203, 1223, 1268, 1863 i 3475 izrađeni prije 1. srpnja 2013., a koji ne udovoljavaju zahtjevima posebne odredbe 363 poglavlja 3.3 primjenjivim od 1. siječnja 2013., mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.1.28 *(izbrisano)*
- 1.6.1.29 Litijevi članci i baterije proizvedeni u skladu s tipom koji ispunjavaju zahtjeve pododjeljka 38.3 Priručnika za ispitivanja i kriterije, 3. revidiranog izdanja, Izmjena i dopuna br. 1, ili bilo kojeg sljedećeg revidiranog izdanja i izmjena i dopuna primjenjivih na datum ispitivanja tipa, mogu se nastaviti prevoziti ako nije drugačije određeno u ADR-u.
- Litijevi članci i baterije proizvedeni prije 1. srpnja 2003. koji ispunjavaju zahtjeve Priručnika za ispitivanja i kriterije, 3. revidiranog izdanja, mogu se nastaviti prevoziti ako su ispunjeni svi drugi primjenjivi zahtjevi.
- 1.6.1.30 *(izbrisano)*

- 1.6.1.31 *(izbrisano)*
- 1.6.1.32 *(izbrisano)*
- 1.6.1.33 Električni dvoslojni kondenzatori UN br. 3499 proizvedeni prije 1. siječnja 2014. ne trebaju biti označeni kapacitetom za pohranu energije u Wh u skladu sa zahtjevom pododjeljka (e) posebne odredbe 361 poglavlja 3.3.
- 1.6.1.34 Asimetrični kondenzatori UN br. 3508 proizvedeni prije 1. siječnja 2016. ne trebaju biti označeni kapacitetom za pohranu energije u Wh u skladu sa zahtjevom pododjeljka (c) posebne odredbe 372 poglavlja 3.3.
- 1.6.1.35 *(izbrisano)*
- 1.6.1.36 *(izbrisano)*
- 1.6.1.37 *(Rezervirano)*
- 1.6.1.38 Ugovorne strane mogu nastaviti s izdavanjem potvrda o stručnoj osposobljenosti savjetnika za sigurnost za opasne tvari koje su u skladu s modelom primjenjivim do 31. prosinca 2016., umjesto onih koje su u skladu s pododjeljkom 1.8.3.18 primjenjivim od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2018. Takve se potvrde mogu koristiti do kraja njihove petogodišnje pravovaljanosti.
- 1.6.1.39 do 1.6.1.42 *(izbrisano)*
- 1.6.1.43 Vozila koja su registrirana ili koja će biti uvedena u uporabu prije 1. srpnja 2017., kako je određeno u posebnim odredbama 388 i 669 poglavlja 3.3, i njihova oprema namijenjena za uporabu tijekom prijevoza, a koja su u skladu s uvjetima ADR-a primjenjivim do 31. prosinca 2016., ali koja sadrže litijske članke i baterije koji nisu u skladu s odredbama točke 2.2.9.1.7, mogu se nastaviti prevoziti kao teret u skladu s uvjetima posebne odredbe 666 iz poglavlja 3.3.
- 1.6.1.44 *(izbrisano)*
- 1.6.1.45 Države ugovornice mogu do 31. prosinca 2020. nastaviti s izdavanjem potvrda o stručnoj osposobljenosti sigurnosnih savjetnika za opasne tvari koje su u skladu s modelom primjenjivim do 31. prosinca 2018., umjesto onih koje su u skladu sa zahtjevima točke 1.8.3.18 primjenjivima od 1. siječnja 2019. Navedene se potvrde mogu nastaviti koristiti do isteka njihovog petogodišnjeg razdoblja valjanosti.
- 1.6.1.46 i 1.6.1.47 *(izbrisano)*
- 1.6.1.48 Potvrde o odobravanju za vozila koja prevoze određene opasne tvari u skladu s modelom iz pododjeljka 9.1.3.5 primjenjive do 31. prosinca 2020., koje su izdane prije 1. srpnja 2021. mogu se i dalje upotrebljavati.
- 1.6.1.49 Oznaka prikazana na slici 5.2.1.9.2 koja vrijedi do 31. prosinca 2022. može se nastaviti primjenjivati do 31. prosinca 2026.
- 1.6.1.50 Za artikle koji su u skladu s definicijom za DETONATORE, ELEKTRONSKE kako je opisano u 2.2.1.4 Glosar imena, a kojima su pripisani UN brojevi 0511, 0512 i 0513, unosi za DETONATORE, ELEKTRONSKE (UN br. 0030, 0255 i 0456) mogu se nastaviti koristiti do 30. lipnja 2025.

- 1.6.1.51 Ljepila, boje i bojama srodni materijali, tiskarska tinta i tiskarskoj tinti srodni materijali i rastvori smole kojima je pripisan UN 3082 tvari opasne po okoliš, tekuće, N. O. S., pakirna skupina III sukladno 2.2.9.1.10.6, kao posljedica 2.2.9.1.10.5¹, koje sadrže 0,025% ili više sljedećih tvari, samostalno ili u kombinaciji:
- 4,5 dikloro-2-oktil-2H-izotiazol-3-jedan (DCOT);
 - Oktilinon (OIT) i
 - Cinkov piriton (ZnPT):
- mogu se prevoziti do 30. lipnja 2025. u čeličnim, aluminijskim, te drugim metalnim ili plastičnim ambalažama, koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz 4.1.1.3, kada se prevoze u količinama od 30 litara ili manje po pakiranju kako slijedi:
- (a) U paletiziranim teretima, paletnom sanduku ili jediničnom teretnom sredstvu, npr. pojedinačnim paketima smještenim ili složenim, te osiguranim samoljepivim, steznim ili rastezljivim omotima ili drugim prikladnim sredstvima na paleti, ili
- (b) Kao unutarnja ambalaža u kombinaciji ambalaža najveće neto mase od 40 kg.
- 1.6.1.52 Unutarnji spremnici kompozitnih IBC-a proizvedenih do 1. srpnja 2021. sukladno zahtjevima iz 6.5.2.2.4 koji su bili na snazi do 31. prosinca 2020, a koji nisu u skladu sa zahtjevima iz 6.5.2.2.4 u pogledu oznaka na unutarnjim spremnicima koje nisu lako dostupne radi pregleda zbog projekta vanjskog kućišta koji vrijede od 1. siječnja 2021. mogu se nastaviti koristiti do kraja razdoblja njihovog korištenja utvrđenog u 4.1.1.15.
- 1.6.1.53 Visokorizične opasne tvari klase I koje se prevoze u paketima na prijevoznoj jedinici, u količinama koje ne premašuju one iz 1.1.3.6, a koje se, sukladno prvoj alineji 1.1.3.6.2 koja vrijedi do 31. prosinca 2022, mogu prevoziti bez primjene zahtjeva Poglavlja 1.10 mogu i nadalje prevoziti bez primjene zahtjeva iz Poglavlja 1.10 do 31. prosinca 2024.“

1.6.2 Posude pod tlakom i posude za klasu 2

- 1.6.2.1 Posude izrađene prije 1. siječnja 1997., a koje nisu sukladne uvjetima u ADR-u, koji su vrijedili prije 1. siječnja 1997., ali čiji prijevoz je dozvoljen prema uvjetima u ADR-u, koji su vrijedili do 31. prosinca 1996., mogu se i nadalje prevoziti nakon toga nadnevka ako su ispunjeni uvjeti periodičnih ispitivanja u uputama za pakovanje P200 i P203.
- 1.6.2.2 *(obrisano)*
- 1.6.2.3 Posude namijenjene prijevozu tvari klase 2 izrađene prije 1. siječnja 2003., mogu se prevoziti i nakon 1. siječnja 2003. Obilježja moraju biti sukladna uvjetima koji vrijede do 31. prosinca 2002. godine.
- 1.6.2.4 Posude pod tlakom izrađene i konstruirane u skladu s tehničkim kôdom odobrene s rokom ne duljim od onoga u skladu s 6.2.5 mogu ostati u uporabi.
- 1.6.2.5 Posude pod tlakom i njihovi ventili izrađene i konstruirane u skladu s normama primjenjivim do vremena njihove izrade (vidi 6.2.4) u skladu s zahtjevima ADR-a koji su bili primjenjivi u to vrijeme mogu ostati u uporabi, osim ako je to ograničeno posebnom prijelaznom mjerom.

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1182 od 19. svibnja 2020. kojom se mijenja, za potrebe prilagodbe tehnološkom i znanstvenom napretku, 3. dio Priloga VI Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća o klasifikaciji, etiketiranju i pakiranju tvari i smjesa (petnaesti ATP uz CLP), koja vrijedi od 1. ožujka 2022.

- 1.6.2.6 Posuda pod tlakom za tvari osim onih koje su klasa 2, izrađene prije 1 srpnja 2009 u skladu sa zahtjevima u 4.1.4.4 na snazi do 31 prosinca 2008, ali koji ne zadovoljavaju zahtjevima 4.1.3.6 primjenjivim od 1 siječnja 2009, mogu i dalje biti u uporabi ako je zahtjevima 4.1.4.4 na snazi do 31 prosinca 2008 udovoljeno.
- 1.6.2.7 i 1.6.2.8 *(obrisano)*
- 1.6.2.9 Odredbe o uputama o pakiranju P 200 (10), posebne odredbe o pakiranju V iz odjeljka 4.1.4.1 primjenjive do 31. prosinca 2010. godine, mogu se primjenjivati u državama ugovornicama ADR-a na cilindre izrađene prije 1. siječnja 2015.
- 1.6.2.10 Ponovno punjivi zavareni čelični cilindri za prijevoz plinova UN br. 1011, 1075, 1965, 1969 ili 1978, za koje je odobren 15 godišnji razmak između periodičnih ispitivanja, u skladu s uputom o pakiranju P 200 (10), posebne odredbe o pakiranju V iz odjeljka 4.1.4.1 primjenjive do 31. prosinca 2010. od strane nadležnog tijela zemlje (ili zemalja) prijevoza, mogu se i dalje podvrgavati periodičnom ispitivanju u skladu s tim odredbama.
- 1.6.2.11 Patrone za plin izrađene i pripremljene za prijevoz prije 1. siječnja 2013., koje ne udovoljavaju zahtjevima 1.8.6, 1.8.7 ili 1.8.8 u savezi sukladnosti patrona za plin, mogu se i dalje prevoziti nakon tog datuma, pod uvjetom da udovoljavaju važećima odredbama ADR-a.
- 1.6.2.12. Spremnici pod tlakom za oštećenu robu mogu se i dalje izrađivati i odobravati u skladu s nacionalnim propisima do 31. prosinca 2013. Spremnici pod tlakom za oštećenu robu koji su izrađeni u skladu s nacionalnim propisima prije 1. siječnja 2014. mogu se i dalje koristiti uz suglasnost nadležnih tijela država u kojoj se koriste.
- 1.6.2.13 Snopovi cilindara proizvedeni prije 1. srpnja 2013. koji nisu označeni u skladu s točkama 6.2.3.9.7.2 i 6.2.3.9.7.3 smiju se koristiti do sljedećeg redovitog pregleda i ispitivanja nakon 1. srpnja 2015.
- 1.6.2.14 Cilindri izrađeni prije 1. siječnja 2016. u skladu s točkom 6.2.3 i specifikacijama koje su odobrila nadležna tijela zemalja prijevoza i korištenja, ali koji nisu u skladu s normom ISO 11513:2011 ili ISO 9809-1:2010 prema zahtjevu točke 4.1.4.1, upute za pakiranje P208 (1), smiju se koristiti za prijevoz apsorbiranih plinova pod uvjetom da su ispunjeni opći zahtjevi za pakiranje točke 4.1.6.1.
- 1.6.2.15 Snopovi cilindara periodički ispitani prije 1. srpnja 2015. koji nisu označeni u skladu s 6.3.9.7.3 primjenjivim od 1. siječnja 2015. smiju se koristiti do sljedećeg redovitog pregleda i ispitivanja nakon 1. srpnja 2015.
- 1.6.2.16 (Izbrisan)*
- 1.6.2.17 Zahtjevi iz Napomene 3 pod 6.2.1.6.1 koji vrijede do 31. prosinca 2022. mogu se nastaviti primjenjivati do 31. prosinca 2024.
- 1.6.2.18 Zatvorene kriogene posude proizvedene prije 1. srpnja 2023. koje su podlijegale obvezi početnog pregleda i testiranja iz 6.2.1.5.2, koja vrijedi do 31. prosinca 2022, koji međutim ne zadovoljavaju zahtjeve iz 6.2.1.5.2 koji se odnose na početne preglede i testiranja koji se primjenjuju od 1. siječnja 2023. mogu se nastaviti koristiti.
- 1.6.2.19 Acetilenski cilindri proizvedeni prije 1. srpnja 2023. a koji nisu označeni sukladno 6.2.2.7.3 (k) ili (l), s važenjem od 1. siječnja 2023. mogu se nastaviti koristiti do sljedećega priodičkog pregleda nakon 1. srpnja 2023.
- 1.6.2.20 Zatvarači punjivih posuda pod tlakom proizvedenih prije 1. srpnja 2023. koje nisu označene sukladno 6.2.2.11 ili 6.2.3.9.8 s važenjem od 1. siječnja 2023. mogu se nastaviti koristiti.

1.6.2.21 Norma 14912:2005 koji se navodi u pakirnoj uputi P200 (12) 3.4 iz 4.1.4.1 koja vrijedi do 31. prosinca 2022. može se nastaviti primjenjivati na obnovu ili pregled ventila do 31. prosinca 2024.

1.6.2.22 Norma EN ISO 22434:2011 koji se navodi u pakirnoj uputi P200 (13) 3.4 iz 4.1.4.1, koja vrijedi do 31. prosinca 2022. može se nastaviti primjenjivati na obnovu ili pregled ventila do 31. prosinca 2024.

1.6.3 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila

1.6.3.1 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila izrađeni prije uvjeta koji su vrijedili od 1. listopada 1978., mogu se koristiti ako oprema ljsuske zadovoljava uvjete iz poglavlja 6.8. Debljina stjenke ljsuske, osim ljsuski namijenjenih prijevozu pothlađenih ukapljenih plinova klase 2, mora biti primjenjiva za izračunati tlak koji nije ispod 0,4 MPa (4 bar), (baždarski tlak), u slučaju mekoga čelika, ili nikako ispod 200 kPa (2 bar), (baždarski tlak), u slučaju aluminijske ili aluminijskih legura. Za ostale, osim za cisterne okrugloga poprečnog presjeka, promjer koji se koristi kao temelj za izračun mora biti promjer kruga čija je površina jednaka površini stvarnoga poprečnog presjeka cisterne.

1.6.3.2 Periodični pregledi za fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila koja se koriste prema prijelaznim uvjetima, moraju se provoditi sukladno uvjetima iz 6.8.2.4 i 6.8.3.4 i uz primjerene posebne uvjete za različite tipove. Ako prethodnim uvjetima nije propisan viši ispitni tlak, ispitni tlak od 200 kPa (2 bar), (baždarski), mora biti dostatan za aluminijska kućišta i kućišta od aluminijskih legura.

1.6.3.3 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila koja zadovoljavaju prijelazne uvjete u 1.6.3.1 i 1.6.3.2, mogu se koristiti do 30. rujna 1993. za prijevoz opasnih tvari za koje postoji odobrenje. Prijelazno razdoblje nije vrijedeće za fiksne cisterne, izgradne cisterne i baterijska vozila namijenjena prijevozu tvari klase 2 ili za fiksne cisterne, izgradne cisterne i baterijska vozila čija debljina stjenke i dijelovi opreme zadovoljavaju zahtjevima u poglavlju 6.8.

1.6.3.4 (a) Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila, izrađeni prije 1. svibnja 1985. u skladu sa zahtjevima u ADR-u koji su vrijedili između 1. listopada 1978. i 30. travnja 1985., ali koji nisu bili u skladu s vrijedećim uvjetima od 1. svibnja 1985., mogu se koristiti i nakon toga nadnevka.

(b) Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila, izrađeni između 1. svibnja 1985. i stupanja na snagu uvjeta koji vrijede od 1. siječnja 1988. koji nisu u skladu s tim uvjetima, ali su bili u skladu s uvjetima ADR-a koji su vrijedili do toga nadnevka, mogu se koristiti i nakon toga nadnevka.

1.6.3.5 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila, izrađeni prije 1. siječnja 1993. sukladno uvjetima koji su vrijedili do 31. prosinca 1992., ali koji nisu u skladu s uvjetima koji vrijede od 1. siječnja 1993., mogu se koristiti i nadalje.

1.6.3.6 (a) Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila izrađeni, između 1. siječnja 1978. i 31. prosinca 1984., ako se koriste nakon 31. prosinca 2004., moraju odgovarati uvjetima rubnog broja 211 127(5), koji vrijede od 1. siječnja 1990., u svezi s debljinom ljsuske i zaštitom od oštećenja.

(b) Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila, izrađeni između 1. siječnja 1985. i 31. prosinca 1989., ako se koriste nakon 31. prosinca 2010., moraju biti u skladu s uvjetima rubnog broja 211 127(5), koja vrijedi od 1. siječnja 1990., u svezi s debljinom ljsuske i zaštitom od oštećenja.

- 1.6.3.7 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila, izrađeni prije 1. siječnja 1999. sukladno uvjetima koji su vrijedili do 31. prosinca 1998. ali koji, međutim, ne odgovaraju zahtjevima koji vrijede od 1. siječnja 1999., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.3.8 Ako se zbog izmjena i dopuna u ADR-u promijene neki otpremni nazivi plinova, ili je potrebno promijeniti nazive na pločicama podataka na samoj ljusci cisterne (vidi 6.8.3.5.2 ili 6.8.3.5.3) ili se nazivi plinova na fiksnim cisternama, izgradnim cisternama i baterijskim vozilima ili na pločicama podataka mijenjaju [vidi 6.8.3.5.6 (b) ili (c)], te promijene treba navesti i utisnuti na prvomu periodičnom pregledu koje uslijedi.
- 1.6.3.9 i 1.6.3.10 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.11 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. siječnja 1997. sukladno zahtjevima koji vrijede do 31. prosinca 1996., ali koji ne odgovara zahtjevima rubnom broju 211 332 i 211 333 koji vrijede od 1. siječnja 1997., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.3.12 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.13 *(izbrisano)*
- 1.6.3.14 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.15 *(izbrisano)*
- 1.6.3.16 Za fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila izrađena prije 1. siječnja 2007. koja ne udovoljavaju zahtjevima u 4.3.2, 6.8.2.3, 6.8.2.4 i 6.8.3.4 u vezi s dosjeom cisterne, čuvanje dokumenata za dosje cisterne počinje najkasnije prilikom prvog periodičnog pregleda nakon 30. lipnja 2007.
- 1.6.3.17 *(izbrisano)*
- 1.6.3.18 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila, izrađeni prije 1. siječnja 2003. sukladno uvjetima koji su vrijedili do 30. lipnja 2001., ali koji nisu sukladni zahtjevima koji su vrijedili do 1. srpnja 2001., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.3.19 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne, izrađene prije 1. siječnja 2003. sukladno uvjetima u 6.8.2.1.21, koji su vrijedili do 31. prosinca 2002., ali koje ne odgovaraju zahtjevima koji su vrijedili od 1. siječnja 2003., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.3.20 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne, izrađene prije 1. srpnja 2003. u skladu s uvjetima koji su vrijedili do 31. prosinca 2002., ali koje ne odgovaraju zahtjevima u 6.8.2.1.7 primjenjivim od 1 siječnja 2003 i posebnom zahtjevu TE15 u 6.8.4 (b) primjenjivim od 1 siječnja 2003 do 31 prosinca 2006., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.3.21 *(izbrisano)*
- 1.6.3.22 do 1.6.3.24 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.25 *(izbrisano)*
- 1.6.3.26 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. siječnja 2007. u skladu s zahtjevima koji su stupili na snagu 31. prosinca 2006. ali koje ne, udovoljavaju zahtjevima primjenjivim od 1. siječnja 2007. u svezi s označavanjem vanjskog računskog tlaka u skladu s 6.8.2.5.1, mogu ostati u uporabi.

1.6.3.27 do 1.6.3.29 (*Rezervirano*)

- 1.6.3.30 Vakuumski djelujuće fiksne i izgradne cisterne za otpad, izrađene prije 1. srpnja 2005. sukladno zahtjevima koji su vrijedili do 31. prosinca 2004., ali koji nisu sukladni zahtjevima u 6.10.3.9 koji su vrijedili od 1. siječnja 2005., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.3.31 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i cisterne oblika kao element baterijskog vozila izrađene i konstruirane u skladu s tehničkim kodom koji je bio priznat u vrijeme njihove konstrukcije u skladu s odredbama u 6.8.2.7 koje se primjenjuju mogu ostati i dalje u uporabi.
- 1.6.3.32 Fiksne cisterne (cisterne-vozila) i izgradne cisterne konstruirane prije 1 srpnja 2007 u skladu sa zahtjevima koji su na snazi do 31 prosinca 2006, opremljene unutar pokrova otvorom u skladu s odredbama norme EN 13317:2002 navedene u tablicama podpoglavlja 6.8.2.6, primjenjivih do 31 prosinca 2006, uključujući oblik i tablicu B.2 priloga B navedene norme koja je na snazi ne dulje od 1 siječnja 2007, ili materijal koji ne udovoljava zahtjevima EN 13094:2004, podpoglavlje 5.2, mogu se koristiti i dalje.

1.6.3.33 (*rezervirano*)

- 1.6.3.34 Unatoč odredbe u 4.3.2.2.4, fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne namijenjene prijevozu tekućih plinova ili pothlađenih tekućih plinova, koje udovoljavaju primjenjivim konstrukcijskim zahtjevima ADR-a ali koje su bile podijeljene, prije 1 srpnja 2009, na komore ili s valobranima obujma većih od 7 500 litara mogu biti punjene više od 20 % i manje od 80 % njihovih obujama.
- 1.6.3.35 (*izbrisano*)
- 1.6.3.36 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) namijenjene prijevozu tekućih neotrovnih zapaljivih plinova izrađene prije 1. srpnja 2011. i koje su opremljene nepovratnim ventilom u zamjenu za vanjski stop-ventil i koje ne odgovaraju zahtjevima 6.8.3.2.3, mogu ostati u uporabi.
- 1.6.3.37 (*izbrisano*)
- 1.6.3.38 Fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila konstruirana i izrađena u skladu s normama važećima u vrijeme njihove izrade (vidi 6.8.2.6 i 6.8.3.6), u skladu s odredbama ADR-a primjenjivima u to vrijeme, mogu se i dalje koristiti osim ako je to ograničeno posebnim prijelaznim mjerama.
- 1.6.3.39 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne proizvedene prije 1. srpnja 2011. u skladu sa zahtjevima iz odjeljka 6.8.2.2.3 važećima do 31. prosinca 2010. ali koje, nisu usklađene sa zahtjevima iz odjeljka 6.8.2.2.3, treći odlomak, vezanima uz položaj prigušivača plamena ili zaustavljača plamena, mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.3.40 (*izbrisano*)
- 1.6.3.41 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. srpnja 2013. u skladu sa zahtjevima važećim do 31. prosinca 2012., ali koje ne udovoljavaju odredbama 6.8.2.5.2 ili 6.8.3.5.6 primjenjivim od 1. siječnja 2013., mogu se i dalje označavati u skladu sa zahtjevima primjenjivim do 31. prosinca 2012. do sljedećeg redovitog pregleda nakon 1. srpnja 2013.
- 1.6.3.42 (*izbrisano*)
- 1.6.3.43 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. siječnja 2012. u skladu

sa zahtjevima važećim do 31. prosinca 2012., ali koje ne udovoljavaju odredbama 6.8.2.6 važećih normi EN 14432:2006 EN 14433:2006 primjenjivim do 1. siječnja 2011., mogu ostati u uporabi.

- 1.6.3.44 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne namijenjene prijevozu UN br. 1202, 1203, 1223, 3475 i zrakoplovnog goriva razvrstanog u UN br. 1268 ili 1863 opremljene uređajima za dodavanje aditiva konstruirane i izgrađene prije 1. srpnja 2015. u skladu s odredbama nacionalnog zakonodavstva koje, međutim, nisu u skladu sa zahtjevima za izgradnju i odobrenje posebne odredbe 664 poglavlja 3.3 primjenjivima od 1. siječnja 2015. mogu se nastaviti koristiti uz odobrenje nadležnih tijela u zemljama korištenja.
- 1.6.3.45 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.46 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izgrađene prije 1. srpnja 2017. u skladu s uvjetima koji su na snazi do 31. prosinca 2016., ali koje ipak nisu u skladu s uvjetima iz 6.8.2.1.23 primjenjivim do 1. siječnja 2017., mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.3.47 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. opremljene sigurnosnim ventilima u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve zadnjeg podstavka 6.8.3.2.9 u vezi izradbe ili zaštite primjenjivim od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi do sljedećeg međuperiodičnog ili periodičnog pregleda nakon 1. siječnja 2021.
- 1.6.3.48 Unatoč zahtjevima posebne odredbe TU42 točke 4.3.5 primjenjive od 1. siječnja 2019., fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne s ljuskom izrađenom od aluminijske slitine, uključujući ljuske sa zaštitnom oblogom, koje su se koristile prije 1. siječnja 2019. za prijevoz opasnih tvari čija je pH vrijednost manja od 5,0 ili veća od 8,0, mogu ostati u uporabi za prijevoz tih tvari do 31. prosinca 2026.
- 1.6.3.49 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.2.2.10, primjenjive od 1. siječnja 2019., a koji se odnose na nazivni tlak pri pucanju rasprskavajućih pločica ventila, mogu ostati u uporabi.
- 1.6.3.50 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima točke 6.8.2.2.3 na snazi do 31. prosinca 2018., ali koji ne ispunjavaju zahtjeve posljednjeg stavka točke 6.8.2.2.3, u vezi prigušivača plamena na odušnim uređajima, primjenjive od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi
- 1.6.3.51 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.1.1.23 u vezi provjere zavara u zglobnom dijelu krajeva cisterne primjenjivim od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi.
- 1.6.3.52 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i izgradne cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.2.2.11 primjenjivim od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi.
- 1.6.3.53 Potvrde za tipsko odobrenje izdane za fiksne cisterne (vozila-cisterne), izgradne cisterne i baterijska vozila prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima točke 6.8.2.3.1 na snazi do 31. prosinca 2018, ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.2.3.1, primjenjive od 1. siječnja 2019., prema kojima vozila korištena u međunarodnom cestovnom prometu moraju imati

razlikovni znak² države na čijem je teritoriju odobrenje izdano te registracijski broj, mogu ostati u uporabi.

- 1.6.3.54 Postupci koje primjenjuje nadležno tijelo za odobravanje stručnjaka koji izvode aktivnosti koje se odnose na fiksne cisterne (vozila-cisterne) i demontažne cisterne namijenjene prijevozu drugih tvari osim onih za koje vrijede TA4 i TT9 iz 6.8.4, a koji odgovaraju zahtjevima iz Poglavlja 6.8 koji vrijede do 31. prosinca 2022., ali koji ne odgovaraju zahtjevima iz 1.8.6 koji vrijede za inspekcijska tijela od 1. siječnja 2023. mogu se nastaviti primjenjivati do 31. prosinca 2022.
- NAPOMENA: Izraz „stručnjaci“ zamijenjen je izrazom „inspekcijsko tijelo“.*
- 1.6.3.55 Uvjerenja o odobrenju tipa koja se izdaju za fiksne cisterne (vozila-cisterne) i demontažne cisterne namijenjene prijevozu drugih tvari osim onih za koje vrijede TA4 i TT9 iz 6.8.4, izdana do 1. srpnja 2023. sukladno Poglavlju 6.8, a koje nisu u skladu sa zahtjevima iz 1.8.7 koji vrijede od 1. siječnja 2023. mogu se i dalje koristiti do isteka njihovog važenja.
- 1.6.3.56 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i demontažne cisterne proizvedene prije 1. srpnja 2023. sukladno zahtjevima iz Poglavlja 6.9 koji vrijede do 31. prosinca 2022. ali koji nisu u skladu sa zahtjevima iz Poglavlja 6.13 koji vrijede od 1. siječnja 2023. mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.3.57 Fiksne cisterne (vozila-cisterne) i demontažne cisterne proizvedene prije 1. siječnja 2024. sukladno zahtjevima koji vrijede do 31. prosinca 2022. ali koji nisu u skladu sa zahtjevima koji vrijede od 1. siječnja 2023. u pogledu postavljanja sigurnosnih ventila sukladno 6.8.3.2.9 mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.3.58 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.59 Fiksne cisterne (vozila cisterne) i demontažne cisterne proizvedene prije 1. srpnja 2021. u skladu sa zahtjevima važećim do 31. prosinca 2022., ali koje, međutim, ne ispunjavaju zahtjeve posebne odredbe TE26 iz 6.8.4 (b), koja se primjenjuje od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.
- 1.6.3.60 Fiksne cisterne (vozila cisterne) i demontažne cisterne koje su već opremljene sigurnosnim ventilima koji zadovoljavaju zahtjeve iz 6.8.3.2.9 koji se primjenjuju od 1. siječnja 2023. ne moraju nositi oznake sukladno 6.8.3.2.9.6 do sljedećeg međupregleda ili periodičnog pregleda nakon 31. prosinca 2023.
- 1.6.3.61 do 1.6.3.99 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.100 **Cisterne od vlaknima ojačane plastike (FRP)**
- 1.6.3.100.1 FRP cisterne izrađene prije 1. srpnja 2002. sukladne tipu konstrukcije odobrenim prije 1. srpnja 2001. prema uvjetima u prilogu B. 1c koji su vrijedili do 30. lipnja 2001., mogu se koristiti do kraja svoga vijeka trajanja, pod uvjetom da su sukladne svim zahtjevima koji su vrijedili do 30. lipnja 2001. i još su u skladu s tim zahtjevima. Međutim, od 1. srpnja 2001. nije odobren nijedan novi tip izradbe u skladu s uvjetima koji su vrijedili do 30. lipnja 2001. godine.
- 1.6.3.100.2 FRP cisterne koje su izrađene prije 1. srpnja 2021. u skladu sa zahtjevima koji vrijede do 31. prosinca 2020., ali koje, međutim, ne udovoljavaju zahtjevima za označavanje cisterni iz pododjeljka 6.9.6.1 primjenjivima od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2022. ili 6.13.6.1 sa važenjem od 1. siječnja 2023., mogu se nastaviti označavati u skladu sa zahtjevima primjenjivima do 31. prosinca 2020. do sljedećeg periodičnog pregleda nakon 1. srpnja 2021.

² Razlikovni znak države u kojoj je motorno i priključno vozilo registrirano za korištenje u međunarodnom cestovnom prometu, primjerice u skladu sa ženevskom Konvencijom o cestovnom prometu iz 1949. ili bečkom Konvencijom o cestovnom prometu iz 1968.

1.6.4 Kontejner cisterne, prenosive cisterne i MEGC

- 1.6.4.1 Kontejner cisterne izrađene prije 1. siječnja 1988. u skladu s uvjetima koji su vrijedili do 31. prosinca 1987., ali koje ne odgovaraju uvjetima koji su vrijedili od 1. siječnja 1988. godine, mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.4.2 Kontejner cisterne, izrađene prije 1. siječnja 1993. u skladu sa zahtjevima koji su vrijedili do 31. prosinca 1992., ali ne odgovaraju uvjetima koji su vrijedili od 1. siječnja 1993., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.4.3 Kontejner cisterne, izrađene prije 1. siječnja 1999. u skladu s uvjetima koji su vrijedili do 31. prosinca 1998., ali koje nisu u skladu sa zahtjevima koji su vrijedili od 1. siječnja 1999., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.4.4 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.5 Ako se zbog izmjena i dopuna u ADR-u neki nazivi plinova modificiraju, nije potrebno modificirati nazive na pločici ili samoj ljusci (vidi 6.8.3.5.2 ili 6.8.3.5.3), pod uvjetom da se nazivi plinova na kontejner cisternama i MEGC ili na pločicama [vidi 6.8.3.5.6 (b) ili (c)], prilagode na prvomu periodičnom pregledu koji slijedi.
- 1.6.4.6 Kontejner cisterne izrađene prije 1. siječnja 2007. u skladu s zahtjevima koji su stupili na snagu 31. prosinca 2006., ali koje ne udovoljavaju zahtjevima primjenjivim od 1. siječnja 2007. u svezi s označavanjem vanjskog proračunskog tlaka u skladu s 6.8.2.5.1, mogu ostati u uporabi.
- 1.6.4.7 Kontejner cisterne, izrađene prije 1. siječnja 1997. u skladu sa zahtjevima koji su vrijedili do 31. prosinca 1996., ali koje ne odgovaraju zahtjevima rubnih brojeva 212 332 i 212 333 koji su vrijedili od 1. siječnja 1997., mogu se koristiti i dalje.
- 1.6.4.8 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.9 Cisterne-kontejneri i MEGC izrađeni i konstruirani u skladu s tehničkim kôdom koji je bio priznat u vrijeme konstrukcije u skladu s odredbama u 6.8.2.7 a koje su primjenjive mogu ostati i dalje u uporabi.
- 1.6.4.10 *(izbrisano)*
- 1.6.4.11 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.12 Kontejner cisterne i MEGC, izrađeni prije 1. siječnja 2003. u skladu s uvjetima koji su vrijedili do 30. lipnja 2001., ali koji ne odgovaraju zahtjevima koji su vrijedili od 1. srpnja 2001., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.4.13 Kontejner cisterne, izrađene prije 1. srpnja 2003. u skladu s uvjetima koji su vrijedili do 31. prosinca 2002., ali koje ne odgovaraju uvjetima odredbe u 6.8.2.1.7 i posebne odredbe TE15 u 6.8.4 (b), koje su vrijedile od 1. siječnja 2003. do 31. prosinca. 2006, mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.4.14 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.15 *(izbrisano)*
- 1.6.4.16 *(izbrisano)*
- 1.6.4.17 *(izbrisano)*

- 1.6.4.18 Za kontejner cisterne i MEGC konstruirane prije 1. siječnja 2007. koje ne udovoljavaju zahtjevima u 4.3.2, 6.8.2.3, 6.8.2.4 i 6.8.3.4 u vezi s dosjeom cisterne, čuvanje dokumenata za dosje cisterne počinje najkasnije prilikom prvog periodičnog pregleda nakon 30. lipnja 2007.
- 1.6.4.19 *(izbrisano)*
- 1.6.4.20 Vakuumski djelujuće kontejner cisterne za otpad, izrađene prije 1. srpnja 2005. u skladu sa zahtjevima koji su vrijedili do 31. prosinca 2004., ali ne odgovaraju zahtjevima u 6.10.3.9 koji su vrijedili od 1. siječnja 2005., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.4.21 do 1.6.4.29 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.30 Prenosive cisterne i UN MEGC koji ne odgovaraju zahtjevima za izradu primjenjivim od 1. siječnja 2007. ali koji su izrađeni u skladu s potvrdama o odobravanju koje su bile izdane prije 1. siječnja 2008. mogu i dalje biti u uporabi.
- 1.6.4.31 i 1.6.4.32** *(izbrisano)*
- 1.6.4.33 Unatoč odredbe 4.3.2.2.4, cisterne-kontejneri namijenjene prijevozu tekućih plinova ili podhlađenih tekućih plinova, koji udovoljavaju primjenjivim konstrukcijama zahtijevanim ADR-om ali koji su bili podijeljeni prije 1 srpnja 2009, komore ili valobranima podijeljeni prostori veći od 7 500 litara obujma mogu biti punjeni više od 20 % i manje od 80 % obujma.
- 1.6.4.34 *(izbrisano)*
- 1.6.4.35 *(izbrisano)*
- 1.6.4.36 *(izbrisano)*
- 1.6.4.37 Prenosive cisterne i MEGC-i izrađeni prije 1. siječnja 2012. godine, koji su usklađeni sa zahtjevima za označavanje iz odjeljaka 6.7.2.20.1, 6.7.3.16.1, 6.7.4.15.1 ili 6.7.5.13.1 primjenjivima do 31. prosinca 2010. godine, po potrebi, mogu se nastaviti koristiti ako su u skladu sa svim drugim važećim zahtjevima iz ADR-a primjenjivima od 1. siječnja 2011. godine, *uključujući*, po potrebi, zahtjev iz odjeljka 6.7.2.20.1 (g) za označavanje simbolom "S" na pločici kada su ljuska ili komore podijeljeni pregradama u komore obujma najviše 7.500 litara. Ako su ljuska ili komora već podijeljeni pregradama u komore obujma najviše 7.500 litara prije 1. siječnja 2012. godine, obujam ljuske ili komore, ne treba označavati simbolom "S" do sljedeće periodične provjere ili ispitivanja u skladu s odjeljkom 6.7.2.19.5.
- 1.6.4.38 *(izbrisano)*
- 1.6.4.39 Kontejner cisterne i MEGC-i konstruirane i izrađene u skladu s normama primjenjivima u vrijeme njihove izrade (vidi 6.8.2.6 i 6.8.3.6), u skladu s odredbama ADR-a primjenjivima u to vrijeme, mogu se i dalje koristiti, osim ako je to ograničeno posebnim prijelaznim mjerama.
- 1.6.4.40 Kontejner cisterne izrađene prije 1. srpnja 2011. u skladu sa zahtjevima iz odjeljka 6.8.2.2.3 važećima do 31. prosinca 2010. godine, ali koje, međutim, nisu usklađene sa zahtjevima iz odjeljka 6.8.2.2.3, treći odlomak, vezanima uz položaja prigušivača plamena ili zaustavljača plamena, mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.4.41 *(izbrisano)*
- 1.6.4.42 Cisterne izrađene prije 1. srpnja 2013. u skladu sa zahtjevima primjenjivim do 31. prosinca 2012., ali koje ne odgovaraju odredbama 6.8.2.5.2 ili 6.8.3.5.6 primjenjivim od 1. siječnja 2013., mogu se i dalje označavati u skladu sa zahtjevima primjenjivim od 31.

prosinca 2012. do sljedećeg redovitog pregleda nakon 1. srpnja 2013.

- 1.6.4.43 Prenosive cisterne i MEGC-i izrađeni prije 1. siječnja 2014. ne trebaju udovoljavati zahtjevima iz 6.7.2.13.1 (f), 6.7.3.9.1 (e) 6.7.4.8.1 (e) i 6.7.5.6.1 (d) u odnosu na sigurnosne tlačne naprave.
- 1.6.4.44 *(izbrisano)*
- 1.6.4.45 *(izbrisano)*
- 1.6.4.46 Kontejner cisterne izrađene prije 1. siječnja 2012. u skladu sa zahtjevima koji su stupili na snagu 31. prosinca 2012., koje ne odgovaraju odredbama 6.8.2.6 u svezi s normama EN 14432:2006 i EN 14433:2006 primjenjivim od 1. siječnja 2011., mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.4.47 Kontejner cisterne za pothlađene ukapljene plinove izrađene prije 1. srpnja 2017. u skladu s uvjetima koji su na snazi do 31. prosinca 2016., no koji nisu u skladu s uvjetima u pododjeljcima 6.8.3.4.10, 6.8.3.4.11 i 6.8.3.5.4 primjenjivim od 1. siječnja 2017. mogu se nastaviti koristiti do narednog pregleda nakon 1. srpnja 2017. Do tog trenutka, kako bi se udovoljilo uvjetima pododjeljaka 4.3.3.5 i 5.4.1.2.2.(d), stvarna vremena skladištenja mogu se procijeniti bez pribjegavanja uputi vremena skladištenja.
- 1.6.4.48 Kontejner cisterne izgrađene prije 1. srpnja 2017. u skladu s uvjetima koji su na snazi do 31. prosinca 2016., ali koji ipak nisu u skladu s uvjetima iz 6.8.2.1.23 primjenjivim od 1. siječnja 2017., mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.4.49 Kontejner-cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019., opremljene sigurnosnim ventilima koji udovoljavaju zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali ne ispunjavaju zahtjeve zadnjeg podstavka 6.8.3.2.9 u vezi izradbe ili zaštite primjenjivima od 1. siječnja 2019. mogu ostati u uporabi do sljedećeg među periodičnog ili periodičnog pregleda nakon 1. siječnja 2021.
- 1.6.4.50 Unatoč zahtjevima posebne odredbe TU42 točke 4.3.5 primjenjivim od 1. siječnja 2019., kontejner-cisterne s ljuskom izrađenom od aluminijske slitine, uključujući ljuske sa zaštitnom oblogom, koje su se koristile prije 1. siječnja 2019. za prijevoz opasnih tvari čija je pH vrijednost manja od 5,0 ili veća od 8,0, mogu ostati u uporabi za prijevoz tih tvari do 31. prosinca 2026.
- 1.6.4.51 Kontejner-cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.2.2.10 primjenjive od 1. siječnja 2019., u vezi nazivnog tlaka pri pucanju rasprskavajućih pločica ventila, mogu ostati u uporabi.
- 1.6.4.52 Kontejner-cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima točke 6.8.2.2.3 na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve posljednjeg stavka točke 6.8.2.2.3 u vezi prigušivača plamena na odušnim uređajima, primjenjive od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi.
- 1.6.4.53 Kontejner-cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.2.1.23, primjenjive od 1. siječnja 2019., u vezi provjere zavara u zglobnom dijelu krajeva cisterne, mogu ostati u uporabi.
- 1.6.4.54 Kontejner-cisterne izrađene prije 1. srpnja 2019. u skladu sa zahtjevima na snazi do 31. prosinca 2018., ali koje ne ispunjavaju zahtjeve točke 6.8.2.2.11, primjenjive od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi.
- 1.6.4.55 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.56 Cisterne-kontejneri koji nisu u skladu sa zahtjevima iz 6.8.3.4.6 (b) koji vrijede od 1. siječnja 2023, mogu se nastaviti primjenjivati ako se drugi inspekcijski pregled obavlja barem šest godina nakon svakog periodičkog pregleda izvršenog nakon 1. srpnja 2'23.
- 1.5.4.57 Osim u vezi s 6.8.1.5, drugim stavkom, drugom alinejom, postupci koje primjenjuje nadležno

tijelo radi odobrenja stručnjaka koji obavljaju aktivnosti vezane uz cisterne-kontejnere namijenjene prijevozu drugih tvari osim onih na koje se odnose TA4 i TT) pod 6.8.4, a koji odgovaraju zahtjevima iz Poglavlja 6.8, a koji vrijede do 31. prosinca 2022, ali koji nisu u skladu sa zahtjevima iz 1.8.6 koji vrijede za inspekcijska tijela os 1. siječnja 2023. mogu se nastaviti primjenjivati do 31. prosinca 2032.

NAPOMENA: Izraz „stručnjaci“ zamijenjen je izrazom „inspekcijsko tijelo“.

- 1.6.4.58 Uvjerenja o odobrenju tipa koja se izdaju za cisterne-kontejnere namijenjene prijevozu drugih tvari osim onih za koje vrijede TA4 i TT9 iz 6.8.4, izdanih do 1. srpnja 2023 sukladno Poglavlja 6.8, ali koje nisu u skladu sa zahtjevima iz 1.8.7 koji vrijede za inspekcijska tijela od 1. siječnja 2023. mogu se i dalje koristiti do isteka njihovog važenja.“
- 1.6.4.59 Cisterne-kontejneri proizvedeni prije 1. srpnja 2033. sukladno zahtjevima iz Poglavlja 6.9, koji vrijede do 31. prosinca 2022. mogu se i nadalje koristiti.
- 1.6.4.60 Cisterne-kontejneri proizvedeni prije 1. siječnja 2024. sukladno zahtjevima važećim do 31. prosinca 2022, ali koji ne odgovaraju zahtjevima važećim od 1. siječnja 2023. u pogledu postavljanja sigurnosnih ventila sukladno 6.8.3.2.9, mogu se i nadalje koristiti.
- 1.6.4.61 Cisterne kontejneri izrađeni prije 1. srpnja 2023. sukladno zahtjevima važećim do 31. prosinca 2022., a koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz 6.8.2.2.4, drugi i treći stavak, koji vrijede od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.“
- 1.6.4.62 Ekstra velike cisterne kontejneri izrađeni prije 1. srpnja 2023. sukladno zahtjevima važećim do 31. prosinca 2022., a koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz 6.8.2.1.18, treći stavak, koji se odnose na minimalnu debljinu stjenke, koji vrijede od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.“
- 1.6.4.63 Cisterne kontejneri izrađeni prije 1. srpnja 2023. sukladno zahtjevima važećim do 31. prosinca 2022., ali koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz posebne odredbe TE26 iz 8.4(b), koji vrijede od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.“
- 1.6.4.64 Cisterne kontejneri koji su već opremljeni sigurnosnim ventilima koji zadovoljavaju zahtjeve iz 6.8.3.2.9 koji vrijede od 1. siječnja 2023. ne moraju nositi oznake sukladno 6.8.3.2.9.6 do sljedećeg međupregleda ili periodičkog pregleda nakon 31. prosinca 2023.

1.6.5 Vozila

1.6.5.1 i 1.6.5.2 (*Rezervirano*)

1.6.5.3 (*izbrisano*)

1.6.5.4 (*Rezervirano*)

1.6.5.5 Vozila koja su registrirana ili u uporabi prije 1.siječnja 2003., sa elektroopremom koja nije sukladna zahtjevima pod točkama 9.2.2, 9.3.7 ili 9.7.8, ali je u skladu sa zahtjevima koji su vrijedili do 30. lipnja 2001., mogu se koristiti i nadalje.

1.6.5.6 (*obrisano*)

- 1.6.5.7 Potpuna ili nepotpuna vozila koja su tipski odobrena prije 31. prosinca 2002. prema UN Pravilniku br. 105³ (Gospodarska komisija UN za Europu), dopunjena i izmijenjena dopunama serije 01 ili odgovarajućim odredbama *Direktive 98/91/EZ*⁴ koja nisu sukladna uvjetima poglavlja 9.2, ali su sukladna uvjetima koji vrijede za izradbu osnovnih vozila (rubni brojevi 220 100 do 220 540 dodatka B.2), koje su vrijedile do 30. lipnja 2001., mogu se i nadalje odobravati i koristiti ako su prvi put registrirana ili su puštena u rad prije 1. srpnja 2003. godine.
- 1.6.5.8 EX/II i EX/III vozila koja su prvi put odobrena prije 1. srpnja 2005. i u skladu su sa zahtjevima dijela 9. koji su vrijedili do 31. prosinca 2004., ali koja ne odgovaraju uvjetima koji vrijede od 1. siječnja 2005., mogu se koristiti i dalje.
- 1.6.5.9 Vozila s fiksnim cisternama obujma iznad 3 m³ namijenjenih prijevozu opasnih tvari u tekućem ili rastopljenom stanju; ispitnog tlaka manjeg od 4 bar; koja nisu u skladu s uvjetima odredbe u 9.7.5.2, prvi put registrirana ili koja ulaze u uporabu ako registracija nije obvezna prije 1. srpnja 2004., mogu se koristiti i nadalje.
- 1.6.5.10 Potvrde o odobravanju vozila prema uzorku prikazanom u 9.1.3.5 primjenjivim do 31. prosinca 2006. i onom prikazanom u 9.1.3.5 primjenjivom od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2008. mogu se i dalje koristiti. Potvrde o odobravanju vozila prema uzorku prikazanom u 9.1.3.5 primjenjivim do 1. siječnja 2009. 2007. do 31. prosinca 2014. mogu se i dalje koristiti.
- 1.6.5.11 MEMU koji je izrađen i odobren prije 1 siječnja 2009 u skladu s zahtjevima nacionalnih zakona ali koji ne udovoljavaju zahtjevima primjenjivim od 1 siječnja 2009 mogu se koristiti s odobrenjem nadležnih tijela u državama uporabe.
- 1.6.5.12 EX/III i FL vozila koja su registrirana ili u uporabi prije 1 srpnja 2011, s električnim spojevima koji ne udovoljavaju zahtjevima 9.2.2.6.3, ali su u skladu sa zahtjevima primjenjivim do 31. prosinca 2010., mogu ostati u uporabi.
- 1.6.5.13 Priključna vozila prvi puta registrirana (ili u uporabi ako registracija nije potrebna) prije 1 srpnja 1995 opremljena s protublokirajućim sustavom u skladu s UN Pravilnikom br. 13, 06 serije, kao dopune, koja ne odgovaraju tehničkim zahtjevima kategorije A protublokirajućeg sustava mogu ostati u uporabi.
- 1.6.5.14 Mobilne jedinice za izradu eksploziva (MEMU) odobrenih prije 1. srpnja 2013. u skladu s odredbama ADR-a važećim do 31. prosinca 2012., koje ne udovoljavaju zahtjevima iz 6.12.3.1.2 ili 6.12.3.2.2 primjenjivim od 1. siječnja 2013., mogu dostati u uporabi.
- 1.6.5.15. U svezi s primjenom odredaba dijela 9, vozila prvi put registrirana ili u uporabi prije 1. studenog 2014. godine i koja su odobrena u skladu s odredbama direktiva zamijenjenih Uredbom (EZ) br 661/2009⁵, mogu se i dalje koristiti.

³ UN Pravilnik br. 105 (*Jedinstvene odredbe u svezi s odobrenjem vozila namijenjenih prijevozu opasne robe s obzirom na posebna konstrukcijska svojstva*).

⁴ *Direktiva 98/91/EZ Europskoga parlamenta i Savjeta od 14. prosinca 1998. u svezi s motornim vozilima i prikolicama namijenjenima prijevozu opasnih tvari cestom i dopunske Direktive 70/156/EEZ u svezi s tipskim, odobrenjem za motorna vozila i prikolica (Službeni list Europske zajednice br. L011 od 16. siječnja 1999., str. 0025-0036).*

⁵ *Uredba (EZ) 661/2009 od 13 srpnja 2009 u svezi sa zahtjevima tipnog odobrenja, za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, dijelova i pojedinih tehničkih jedinica namijenjenih sigurnosti. (Službeno glasilo L 200 od 31.7.2009, p. 1).*

- 1.6.5.16 EX/II, EX/III, FL i OX vozila registrirana prije 1. srpnja 2017., opremljena sa spremnicima za gorivo koja nisu odobrena prema UN Pravilniku br. 34 još uvijek se mogu koristiti.
- 1.6.5.17 Vozila koja su prvi put registrirana ili koja će biti u uporabi prije 1. travnja 2018., a koja nisu u skladu s pododjeljkom 9.2.2.8.5 ili s mjerilima ISO 6722-1:2011 + Cor 01:2012 ili ISO 6722-2:2013 za kabele u pododjeljku 9.2.2.2.1, ali jesu u skladu s uvjetima primjenjivim do 31. prosinca 2016., mogu se nastaviti koristiti.
- 1.6.5.18 Vozila koja su prvi put registrirana ili koja će biti u uporabi prije 1. travnja 2018. odobrena posebno za OX vozila mogu se nastaviti koristiti za prijevoz tvari po UN br. 2015.
- 1.6.5.19 Vežano za godišnji tehnički pregled vozila koja su prvi put registrirana ili koja će biti u uporabi prije 1. travnja 2018., odobrena posebno za OX vozila, uvjeti 9. dijela koji su na snazi od 31. prosinca 2016. mogu se i dalje primjenjivati.
- 1.6.5.20 Potvrde o odobrenju za OX vozila koja su u skladu s modelom prikazanim u pododjeljkom 9.1.3.5 primjenjivim do 31. prosinca 2016. mogu se nastaviti koristiti.
- 1.6.5.21 (*izbrisano*)
- 1.6.5.22 Vozila koja su prvi puta registrirana (ili u uporabi ako registracija nije potrebna) prije 1. siječnja 2021. u skladu sa zahtjevima točke 9.7.3 primjenjivim do 31. prosinca 2018., ali ne ispunjavaju zahtjeve primjenjive od 1. siječnja 2019., mogu ostati u uporabi.
- 1.6.5.23 EX/III vozila koja su prvi put registrirana ili stavljena u upotrebu prije 1. siječnja 2029, sukladno zahtjevima iz 9.7.9.2 važećim do 31. prosinca 2022, ali koja ne odgovaraju zahtjevima iz 9.7.9.2 koji se primjenjuju od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.
- 1.6.5.24 FL vozila koja su prvi put registrirana ili stavljena u upotrebu prije 1. siječnja 2029, koja ne odgovaraju zahtjevima iz 9.7.9.1 koji se primjenjuju od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.
- 1.6.5.25 FL vozila koja su prvi put registrirana ili stavljena u upotrebu prije 1. siječnja 2029, a koja ne odgovaraju zahtjevima iz 9.7.9.2 koji se primjenjuju od 1. siječnja 2023, mogu se i nadalje koristiti.

1.6.6 Klasa 7

1.6.6.1 *Ambalaža za koju ne trebaju odobrenja nadležnih tijela za konstrukciju prema izdanjima Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985., 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.), 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012.*

Pakovanja koja ne zahtijevaju odobrenje konstrukcije od strane nadležnog tijela (izuzeta pakovanja, pakovanja tipa IP-1, tipa IP-2, tipa IP-3 i tipa A) ispunjavaju zahtjeve ADR-a u potpunosti, osim što se:

- (a) pakovanja koja ispunjavaju zahtjeve izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985. ili 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.):
 - (i) mogu nastaviti prevoziti pod uvjetom da su pripremljena za prijevoz prije 31. prosinca 2003. i podliježu zahtjevima iz odlomka 1.6.6.2.3, ako je primjenjivo; ili
 - (ii) mogu nastaviti koristiti ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - nisu konstruirana da sadrže uranijev heksafluorid;
 - primjenjuju se primjenjivi zahtjevi iz odjeljka 1.7.3;
 - primjenjuju se granice aktivnosti i klasifikacija iz odjeljka 2.2.7;

- primjenjuju se zahtjevi i kontrole za prijevoz iz dijelova 1., 3., 4., 5. i 7.; i
 - ambalaža nije proizvedena ili preinačena nakon 31. prosinca 2003.;
- (b) pakovanja koja ispunjavaju zahtjeve izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012.:
- (i) mogu nastaviti prevoziti pod uvjetom da su pripremljena za prijevoz prije 31. prosinca 2025. i podliježu zahtjevima iz odlomka 1.6.6.2.3, ako je primjenjivo; ili
 - (ii) mogu nastaviti koristiti ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - primjenjuju se primjenjivi zahtjevi iz odjeljka 1.7.3;
 - primjenjuju se granice aktivnosti i klasifikacija iz odjeljka 2.2.7;
 - primjenjuju se zahtjevi i kontrole za prijevoz iz dijelova 1., 3., 4., 5. i 7.; i
 - ambalaža nije proizvedena ili preinačena nakon 31. prosinca 2025.

1.6.6.2 *Konstrukcija ambalaže odobrena prema izdanjima Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985., 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.), 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012.*

- 1.6.6.2.1 Pakovanja koja zahtijevaju odobrenje konstrukcije od strane nadležnog tijela ispunjavaju zahtjeve ADR-a u potpunosti, osim što se:
- (a) ambalaža koja je proizvedena prema konstrukciji pakovanja koju je odobrilo nadležno tijelo u skladu s odredbama izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985. ili 1985. (s izmjenama i dopunama 1990.) može nastaviti upotrebljavati ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (i) konstrukcija pakovanja podliježe multilateralnom odobrenju;
 - (ii) primjenjuju se primjenjivi zahtjevi odjeljka 1.7.3;
 - (iii) primjenjuju se granice aktivnosti i klasifikacija iz odjeljka 2.2.7;
 - (iv) primjenjuju se zahtjevi i kontrole za prijevoz iz dijelova 1., 3., 4., 5. i 7.;
 - (v) *(Rezervirano)*
 - (b) ambalaža koja je proizvedena prema konstrukciji pakovanja koju je odobrilo nadležno tijelo u skladu s odredbama izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012. može nastaviti upotrebljavati ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (i) konstrukcija pakovanja podliježe multilateralnom odobrenju nakon 31. prosinca 2025.;
 - (ii) primjenjuju se primjenjivi zahtjevi iz točke 1.7.3;
 - (iii) primjenjuju se granice aktivnosti i klasifikacija iz točke 2.2.7;
 - (iv) primjenjuju se zahtjevi i kontrole za prijevoz iz dijelova 1., 3., 4., 5. i 7.
- 1.6.6.2.2 Nije dopušteno započeti novu proizvodnju ambalaže prema konstrukciji pakovanja koja zadovoljava odredbe izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985. i 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.).

- 1.6.6.2.3 Nakon 31. prosinca 2028. neće biti dopušteno započeti novu proizvodnju ambalaže prema konstrukciji pakovanja koja zadovoljava odredbe izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012.
- 1.6.6.3. *Pakovanja izuzeta od zahtjeva za fisisjske materijale prema izdanjima ADR-a iz 2011. i 2013. (izdanje Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 2009.)***
- Pakovanja koja sadrže fisisjski materijal koji je izuzet iz klasifikacije kao "FISIJSKI" temeljem točaka 2.2.7.2.3.5 (a) (i) ili (iii) izdanja ADR-a iz 2011. i 2013. (odlomci 417 (a) (i) ili (iii) izdanja Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 2009.) pripremljena za prijevoz prije 31. prosinca 2014. mogu se nastaviti prevoziti i mogu se nastaviti razvrstavati kao nefisisjski ili fisisjski s izuzećem osim što se na vozilo primjenjuju ograničenja za pošiljke iz tablice 2.2.7.2.3.5 tih izdanja. Pošiljka se prevozi u skladu s ekskluzivnom uporabom.
- 1.6.6.4. *Posebni oblik radioaktivnoga materijala odobren prema izdanjima Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985., 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.), 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012.***
- Posebni oblik radioaktivnoga materijala proizveden prema vrsti izradbe za koju je izdana jednostrana dozvola nadležnih tijela u skladu s izdanjima Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985., 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.), 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012. može se i dalje koristiti kad je usklađen s obaveznim sustavom upravljanja u skladu s primjenjivim zahtjevima iz odjeljka 1.7.3. Ne dopušta se nova proizvodnja posebnog oblika radioaktivnog materijala prema vrsti izradbe za koju je izdana jednostrana dozvola nadležnih tijela u skladu s izdanjima Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1985. i 1985. (s izmjenama i dopunama iz 1990.). Ne dopušta se započeti novu proizvodnju radioaktivnih tvari posebnog oblika prema vrsti izradbe za koju je izdana jednostrana dozvola nadležnih tijela u skladu s izdanjima Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 1996., 1996. (revidirano), 1996. (s izmjenama i dopunama iz 2003.), 2005., 2009. ili 2012. nakon 31. prosinca 2025.

POGLAVLJE 1.7

OPĆE ODREDBE U SVEZI S RADIOAKTIVNIM MATERIJALOM

1.7.1 Područje i primjena

NAPOMENA 1: U slučaju nuklearne ili radiološke opasnosti tijekom prijevoza radioaktivnog materijala, zahtjevima koje donesu nadležna nacionalna tijela i/ili međunarodne organizacije, mora se osigurati zaštita ljudi, imovine i okoliša. To uključuje mjere za pripravnost i odgovor, koje su utvrđene u skladu s nacionalnim i/ili međunarodnim zahtjevima i koje su na dosljedan i koordiniran način usklađene s nacionalnim i/ili međunarodnim mjerama za hitne situacije.

NAPOMENA 2: Mjere za pripravnost i odgovor temelje se na stupnjevanom pristupu i njima se uzimaju u obzir utvrđene opasnosti i njihove moguće posljedice, uključujući nastanak drugih opasnih tvari do kojeg može doći zbog reakcije između sadržaja pošiljke i okoline u slučaju nuklearne ili radiološke opasnosti. Smjernice za utvrđivanje tih mjera navedene su u dokumentima „Pripravnost i odgovor za nuklearnu i radiološku opasnost”, Serija sigurnosnih normi organizacije IAEA br. GSR dio 7, IAEA, Beč, (2015.); „Kriteriji za upotrebu u vezi s pripravnosću i odgovorom za nuklearnu i radiološku opasnost”, Serija sigurnosnih normi organizacije IAEA br. GSG-2, IAEA, Beč, (2011.); „Mjere za pripravnost za nuklearnu ili radiološku opasnost”, Serija sigurnosnih normi organizacije IAEA br. GS-G-2.1, IAEA, Beč, (2007.) i „Mjere za prekid nuklearne ili radiološke opasnosti”, Serija sigurnosnih normi organizacije IAEA br. GSG-11, IAEA, Beč, (2018.).

1.7.1.1 U ADR-u su utvrđeni sigurnosne norme kojima je omogućena prihvatljiva razina kontrole zračenja, kritičnosti i opasnosti od topline za ljude, imovinu i okoliš koji su povezani s prijevozom radioaktivnoga materijala. **ADR se temelji** na izdanju Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari iz 2018. Materijal s pojašnjenjima može se naći u „Savjetodavnom materijalu za Pravila organizacije IAEA za siguran prijevoz radioaktivnih tvari (izdanje iz 2018.)”, Serija sigurnosnih normi organizacije IAEA br. SSG-26 (Rev.1), IAEA, Beč (2019.).

1.7.1.2 Svrha ADR-a jest uspostaviti uvjete koji se moraju zadovoljiti kako bi se osigurala sigurnost, kao i zaštititi ljude, imovinu i okoliš od štetnog utjecaja ionizirajućeg zračenja tijekom prijevoza radioaktivnog materijala. Zaštita se postiže pod sljedećim uvjetima:

- (a) teretni prostor za smještaj radioaktivnih sadržaja;
- (b) nadzor vanjske brzine doze;
- (c) sprječavanje kritičnosti; i
- (d) sprječavanje štete prouzročene toplinom.

Zahtjevi su zadovoljeni najprije primjenom postupnoga pristupa ograničenjima sadržaja pakovanja i vozila i normama izradbe koje se primjenjuju na izradbu ambalaže ovisno o opasnosti od radioaktivnoga sadržaja. Drugo, zadovoljavaju se nametanjem uvjeta u pogledu izradbe i postupka pakovanja i održavanja pakovanja, uključujući proučavanje naravi radioaktivnoga sadržaja. Treće, zadovoljavaju se prema zahtjevu administrativne kontrole, uključujući, ako je potrebno, odobrenja nadležnih tijela. Konačno, dodatna zaštita se osigurava utvrđivanjem mjera za planiranje i pripremu odgovora na hitne situacije radi zaštite ljudi, imovine i okoliša.

1.7.1.3 ADR se primjenjuje na prijevoz radioaktivnoga materijala cestom, uključujući prijevoz koji se odnosi na uzgrednu uporabu radioaktivnoga materijala. Prijevoz uključuje sve radnje i stanja povezana s premještanjem radioaktivnoga materijala; izradbu, proizvodnju, održavanje i popravak ambalaže te pripremu, otpremu, utovar, prijevoz - uključujući skladištenje u provozu - istovar i prihvaćanje pošiljki radioaktivnoga sadržaja i pakovanja na konačnom odredištu. Postupni pristup primjenjuje se na radne norme u ADR-u u kojima postoje tri opće razine u pogledu odgovornosti:

- (a) rutinski uvjeti prijevoza (nema nesreća);
- (b) normalni uvjeti prijevoza (manje nesreće);
- (c) izvanredni uvjeti prijevoza (uz nesreće).

1.7.1.4 Odredbe navedene u ADR-u ne primjenjuju se na:

- (a) radioaktivni materijal koji je sastavni dio prijevoza;
- (b) radioaktivni materijal prevožen od strane ovlaštenih ustanova i koji je predmetom prikladnih zaštitnih zahtjeva na snazi i čiji prijevoz ne uključuje javne ceste i prometnice;
- (c) radioaktivni materijal ugrađen ili implantiran u osobe ili žive životinje za dijagnozu ili terapiju;
- (d) radioaktivnih tvari u ili na osobi koja se prevozi na liječenje jer je osoba bila podvrgnuta slučajnom ili namjernom unosu radioaktivnih tvari ili kontaminaciji;
- (e) radioaktivnog materijala u živežnim proizvodima koji imaju valjano odobrenje, sljedeći prodaju do krajnjeg korisnika;
- (f) prirodnih materijala i ruda koji sadrže prirodno prisutne radionuklide (koji mogu biti obrađeni), pod uvjetom da koncentracija aktivnosti materijala ne prelazi 10 puta vrijednosti navedene u tablici 2.2.7.2.2.1, ili izračunate u skladu s točkama 2.2.7.2.2.2 (a) i 2.2.7.2.2.3 do 2.2.7.2.2.6. Za prirodne materijale i rude koji sadrže prirodno prisutne radionuklide koji nisu u sekularnoj ravnoteži izračun koncentracije aktivnosti obavlja se u skladu s 2.2.7.2.2.4;
- (g) ne-radioaktivne krute predmete s radioaktivnim tvarima na površinama u količinama koje ne prelaze ograničenja u pojmu za "kontaminaciju" u 2.2.7.1.2.

1.7.1.5 *Posebni zahtjevi za prijevoz izuzetih pakovanja*

1.7.1.5.1 Izuzeta pakovanja koja mogu sadržavati radioaktivne tvari u ograničenim količinama, instrumenti, proizvedeni predmeti ili prazna ambalaža kako je navedeno u 2.2.7.2.4.1 podliježu samo sljedećim odredbama Dijelova 5. do 7.:

- (a) primjenjivim odredbama navedenima pod 5.1.2.1, 5.1.3.2, 5.1.5.2.2, 5.1.5.2.3, 5.1.5.4, 5.2.1.10, 5.4.1.2.5.1 (f) (i) i (ii), 5.4.1.2.5.1 (i), 7.5.11 CV33 (3.1), (4.3), (5.1) do (5.4) i (6); i
- (b) zahtjevima za izuzeta pakovanja navedenima pod 6.4.4.

osim kada radioaktivna tvar posjeduje druga opasna svojstva i mora biti razvrstana u klasu osim klase 7 u skladu s posebnom odredbom 290 ili 369 poglavlja 3.3, pri čemu se naprijed navedene odredbe pod (a) i (b) primjenjuju samo ako su relevantne i uz one koje se odnose na glavnu klasu.

1.7.1.5.2 Izuzeta pakovanja su predmetom važećih zahtjeva ostalih dijelova ADR.

1.7.2 Program zaštite od zračenja

1.7.2.1 Prijevoz radioaktivnoga materijala mora biti predmetom programa zaštite od zračenja koji se sastoji od sustavnih sporazuma u svrhu obraćanja primjerene pozornosti mjerama zaštite od zračenja.

1.7.2.2 Visina zračenja podacima pojedine osobe mora biti ispod važećih ograničenih količina. Zaštita i sigurnost moraju biti na najvećoj razini da visina zračenja pojedinačnih količina, broj izloženih osoba i vjerojatnost izloženosti djelovanju ostane na što nižoj razini u danim okolnostima, uzevši u obzir gospodarske i društvene čimbenike; visina zračenja u odnosu na pojedine osobe mora biti ispod važećih ograničenih količina. Mora se usvojiti strukturirani i sustavni pristup u koji moraju biti uključene razlike podataka za prijevoz i ostale aktivnosti.

1.7.2.3 Narav i opseg mjera koje se primjenjuju u programu moraju biti razmjerni količini i vjerojatnosti izloženosti radijaciji. U program moraju biti uključeni uvjeti u 1.7.2.2 i 1.7.2.4 do 1.7.2.7. i 7.5.11 CV 33 (1.1). Programski dokumenti moraju, prema zahtjevu, moraju biti na raspolaganju u svrhu nadzora koji provode nadležna stručna tijela.

1.7.2.4 Kod izloženih radnika pri obavljanju djelatnosti prijevoza, kad se ocijeni da efektivna količina ili :

- (a) će vjerojatno biti između 1 mSv i 6 mSv na godinu, mora se provoditi program procjene praćenjem radnoga mjesta ili pojedinačnog praćenja; ili
- (b) vjerojatno može prelaziti 6 mSv na godinu, mora se provoditi pojedinačno praćenje.

Kad se provodi praćenje više radnih mjesta ili pojedinačno praćenje, mora postojati odgovarajuća arhiva o provedbi praćenja sa zabilješkama.

***NAPOMENA:** Za radnu izloženost aktivnosti pri prijevozu, kada je utvrđena da ne prelazi 1 mSv na godinu, nisu potrebni posebni radni uvjeti, detaljni nadzor, procijene aktivnosti ili osobno praćenje zračenja.*

1.7.2.5 Djelatnici (vidi 7.5.11, CV33 napomena 3) moraju biti odgovarajuće osposobljeni obzirom na zaštitu od zračenja uključujući sprječavanje u skladu s ograničenjima radne izloženosti i izloženosti ostalih ljudi koji bi mogli biti izloženi aktivnostima.

1.7.3 Sustav upravljanja

Sustav upravljanja temeljen na međunarodnim, nacionalnim ili drugim normama prihvatljivima nadležnom tijelu uspostavlja se i provodi za sve aktivnosti u opsegu ADR-a, kako je utvrđeno pod 1.7.1.3, kako bi se osigurala sukladnost s odnosnim odredbama ADR-a. Nadležnom tijelu mora biti na raspolaganju potvrda da je specifikacija konstrukcije u potpunosti provedena. Proizvođač, pošiljatelj ili korisnik moraju biti spremni:

- (a) omogućiti nadzor objekata tijekom proizvodnje i korištenja; i
- (b) dokazati nadležnom tijelu sukladnost s ADR-om.

Ako je potrebno odobrenje nadležnog tijela, takvo odobrenje uzima u obzir adekvatnost sustava upravljanja i ovisi o njoj.

1.7.4 Posebne odredbe

1.7.4.1 Posebne odredbe moraju biti odredbe koje su odobrila nadležna tijela, prema kojima se mogu prevoziti pakovanja koja ne zadovoljavaju primjenu zahtjeva ADR-a primjenjivih na radioaktivni materijal.

NAPOMENA: Posebne odredbe ne smatraju se privremenim izuzećem u skladu s točkom 1.5.1.

1.7.4.2 Pošiljke za koje se ne može ostvariti sukladnost bilo kojoj od vrijedećih odredbi za radioaktivne materijale, ne smiju se prevoziti, osim prema posebnim odredbama. Ako se nadležna tijela suglase da sukladnost odredbama za radioaktivne materijale ADR-a nije moguća i da su potrebni sigurnosne norme utvrđene u ADR-u dokazane alternativnim načinima u odnosu na one navedene u drugim odredbama ADR-a, nadležna tijela mogu izdati odobrenje u svezi s posebnim odredbama prijevoza za jednu pošiljku ili planiranu seriju višestrukih pošiljaka. Ukupna razina sigurnosti u prijevozu mora biti barem ekvivalentna onoj koja bi postojala ako bi bili zadovoljeni svi vrijedeći uvjeti ADR-a. Za međunarodne pošiljke, potrebno je multilateralno odobrenje.

1.7.5 Radioaktivni materijal i ostala opasna svojstva

Osim radioaktivnih i fizijskih svojstava, svaka dodatna opasnost sadržaja pakovanja, kao što je eksplozivnost, zapaljivost, samozapaljivost, kemijska otrovnost i korozivnost, također treba uzeti u obzir u dokumentaciji, pakovanju, označavanju, obilježavanju, označavanju listicama opasnosti, slaganju, izdvajanju i prijevozu kako bi bili sukladni vrijedećim odredbama za opasne tvari u ADR-u.

1.7.6 Nesukladnost

1.7.6.1 U slučaju nesukladnosti, u pogledu ograničenja u ADR-u, u svezi s brzinom doze ili kontaminacije:

- (a) pošiljatelj, prijevoznik, primatelj i svaka organizaciju uključena u prijevoz na koju to može utjecati, ako je primjenjivo, o nesukladnosti obavještava:
 - (i) prijevoznik ako se nesukladnost utvrdi tijekom prijevoza;
 - (ii) ili primatelj ako se nesukladnost utvrdi kod prijama;
- (b) pošiljatelj, prijevoznik ili primatelj, prema potrebi:
 - (i) moraju poduzeti žurne korake da ublaže posljedice nesukladnosti;
 - (ii) moraju istražiti nesukladnost i uzroke, okolnosti i posljedice;
 - (iii) moraju poduzeti prikladne postupke da ublaže uzroke i okolnosti koje su dovele do nesukladnosti i spriječe ponavljanje njima sličnih uzroka i okolnosti koje bi dovele do nesukladnosti; te
 - (iv) moraju obavijestiti nadležna(e) tijelo(a) o uzrocima nesukladnosti i o korektivnim ili preventivnim mjerama koje se poduzimaju;
- (c) obavijest o nesukladnosti pošiljatelju odnosno nadležnom tijelu/tijelima mora se dostaviti što prije odnosno odmah kad se dogodi ili dok se događa izloženost izvanrednoj situaciji.

POGLAVLJE 1.8

NADZORNE I OSTALE MJERE POTPORE KOJIMA SE OSIGURAVAJU SIGURNOSNI UVJETI

1.8.1 Administrativni nadzor opasnih tvari

1.8.1.1 Nadležna tijela ugovornih strana na svojem nacionalnom teritoriju mogu u bilo koje vrijeme obaviti nadzor na licu mjesta da provjere jesu li zadovoljeni zahtjevi u svezi s prijevozom opasnih tvari, uključujući, prema odredbi 1.10.1.5, odredbe u svezi s sigurnosnim mjerama.

Ovaj se nadzor mora obavljati tako da se ne ugroze osobe, imovina ili okoliš i da ne dođe do poremećaja u cestovnome prijevozu.

1.8.1.2 Sudionici u prijevozu opasnih tvari (poglavlje 1.4), moraju bez odlaganja, u sklopu odgovarajućih obveza, nadležnim tijelima i njihovim predstavnicima dati sve potrebne obavijesti za provedbu nadzora.

1.8.1.3 Nadležna tijela mogu, također, u svrhu provedbe nadzora u prostorijama poduzeća koja sudjeluju u prijevozu opasnih tvari (poglavlje 1.4), obaviti nadzor, pregledati potrebne dokumente i uzeti uzorke opasnih tvari ili ambalaže radi ispitivanja, pod uvjetom da nije ugrožena sigurnost. Sudionici u prijevozu opasnih tvari (poglavlje 1.4), moraju, također, učiniti sve da su vozila ili dijelovi vozila i opreme i uređaja dostupne u svrhu kontrole kad je to moguće i razumno. Također, ako smatraju da je to nužno, mogu odrediti osobu u poduzeću koja treba pratiti predstavnika nadležnih tijela.

1.8.1.4 Ako nadležna tijela primijete da nisu zadovoljeni uvjeti iz ADR-a, mogu zabraniti pošiljku ili prekinuti postupak prijevoza dok se ne uklone primijećeni nadostaci ili mogu propisati druge mjere. Zabrana može uslijediti na licu mjesta ili na drugomu mjestu prema odabiru tijela radi sigurnosti. Mjerama ne smiju prouzročiti veću poremećaja u cestovnome prijevozu.

1.8.2 Međusobna administrativna podrška

1.8.2.1 Ugovorne strane suglasne su o uzajamnoj administrativnoj podršci provedbe ADR-a.

1.8.2.2 Kad neka ugovorna strana uoči da je sigurnost prijevoza opasnih tvari na njezinom teritoriju upitna, što je rezultat vrlo ozbiljnih ili ponovljenih prijestupa poduzeća čije je sjedište na teritoriju druge ugovorne strane, o prijestupima mora obavijestiti nadležna tijela ugovorne strane. Nadležna tijela ugovorne strane na čijemu su teritoriju uočeni vrlo ozbiljni ili ponovljeni prijestupi, može zatražiti od nadležnih tijela ugovorne strane, na čijem teritoriju poduzeće ima svoje sjedište, da poduzme potrebne mjere protiv prekršitelja. Izmjena podataka u svezi s osobama nije dozvoljen ako to nije potrebno radi sudbenog progona zbog iznimno ozbiljnih ili uzastopnih prijestupa.

1.8.2.3 Nadležna tijela moraju dati podatke nadležnim tijelima ugovorne strane na teritoriju gdje su uočena kršenja, o mjerama, ako je to nužno, koje su poduzete u svezi s navedenim kršenjem.

1.8.3 Sigurnosni savjetnik

1.8.3.1 Svako poduzeće, u čijoj je djelatnosti slanje ili prijevoz opasnih tvari u cestovnom prometu ili s tim povezano pakiranje, punjenje, utovar ili istovar opasnih tvari, mora imenovati jednoga ili više sigurnosnih savjetnika za prijevoz opasnih tvari koji je odgovoran da se

spriječe rizici svojstveni takvim djelatnostima u pogledu osoba, imovine i okoliša.

1.8.3.2 Nadležna tijela ugovornih strana mogu izdati odredbe da se zahtjevi ne primjenjuju na poduzeća:

- (a) čija je djelatnost u svezi s količinama u svakoj prijevoznj jedinici koja ne premašuju one na koje se poziva u 1.1.3.6, 1.7.1.4 i u poglavljima 3.3, 3.4 i 3.5; ili
- (b) čije osnovne i sekundarne aktivnosti nisu prijevoz ili s tim povezano pakiranje, punjenje, utovar ili istovar opasnih tvari, ali koja je povremeno u unutarnjem prijevozu ili s tim povezano pakiranje, punjenje, utovar ili istovar opasnih tvari koja predstavljaju malu opasnost ili rizik u svezi s onečišćenjem.

1.8.3.3 Osnovna obveza savjetnika u odnosu na odgovornost rukovoditelja poduzeća jest da prikladnim sredstvima i svim potrebnim postupcima u sklopu relevantnih aktivnosti poduzeća nastoji olakšati provedbu aktivnosti sukladno vrijedećim uvjetima na najsigurniji način.

U svezi s aktivnošću poduzeća, obveze savjetnika su sljedeće:

- praćenje sukladnosti s uvjetima kojima se regulira prijevoz opasnih tvari;
- savjetovanje svog poduzeća o prijevozu opasnih tvari;
- priprema godišnjega izvješća za upravu poduzeća ili za mjesna javna tijela, prema tome što je potrebno, o djelatnostima poduzeća u prijevozu opasnih tvari. Godišnja izvješća moraju se pohraniti u razdoblju od pet godina i na zahtjev biti dostupna državnim tijelima.

U obveze savjetnika, također, su uključeni praćenje običaja i postupaka u svezi s relevantnim aktivnostima poduzeća:

- postupaka za usklađivanje s uvjetima kojima se regulira identificiranje opasnih tvari koja se prevozi;
- prakse poduzeća koja se pri kupovini prijevoznih sredstava uzima u obzir u pogledu mogućih posebnih zahtjeva u svezi s prijevozom opasnih tvari;
- postupaka kontrole opreme koja se koristi u svezi s prijevozom, pakiranjem, punjenjem, utovarom ili istovarom opasnih tvari;
- pravilnog osposobljavanja zaposlenika, uključujući promjene propisa i vođenja evidencije o takvom osposobljavanju;
- provedbe pravilnih postupaka u izvanrednim mjerama u slučaju nesreće ili nezgode koja može loše utjecati na sigurnost tijekom prijevoza, pakiranja, punjenja, utovara ili istovara opasnih tvari;
- istraživanja, ako je potrebno, i pripremanja izvješća o ozbiljnim nesrećama, nezgodama ili ozbiljnim prijestupima zabilježenima tijekom prijevoza, pakiranja, punjenja, utovara ili istovara opasnih tvari;
- provedbe odgovarajućih mjera da se izbjegne ponovna nesreća, nezgoda ili ozbiljni prijestup;

- vođenje brige o zakonskim odredbama i posebnim zahtjevima u svezi s prijevozom opasnih tvari pri izboru i korištenju podizvođača ili trećih strana;
- provjere raspoložu li zaposlenici uključeni u slanje, prijevoz, pakiranje, punjenje, utovar ili istovar opasnih tvari, podrobnim radnim postupcima i uputama;
- uvođenje mjera da se poveća razina svjesnosti o opasnostima svojstvenima prijevozu, pakiranju, punjenju, utovaru i istovaru opasnih tvari;
- provedba postupaka verifikacije da se u prijevoznim jedinicama osiguraju dokumenti i sigurnosna oprema koja mora pratiti prijevoz i sukladnost svake isprave i opreme s propisima;
- provedba postupaka verifikacije sukladnosti s uvjetima prema kojima se regulira pakiranje, punjenje, utovar i istovar;
- postojanje sigurnosnoga plana navedenoga u 1.10.3.2.

- 1.8.3.4 Savjetnik, također, može biti na čelu poduzeća, osoba koja ima druge obveze u poduzeću ili osoba koja nije izravno zaposlena u tom poduzeću, pod uvjetom da je ta osoba sposobna obavljati dužnosti savjetnika.
- 1.8.3.5 Svako uključeno poduzeće mora, na zahtjev, izvijestiti nadležna tijela ili tijela koja u tu svrhu odredi svaka ugovorna strana o identitetu svoga savjetnika.
- 1.8.3.6 Ako su u nesreći oštećeni osoba, imovina ili okoliš ili se imovina ili okoliš ošteti u prijevozu, pakiranju, punjenju, utovaru ili istovaru koje obavlja navedeno poduzeće, nakon prikupljanja odgovarajućih informacija, savjetnik mora pripremiti izvješće o nesreći za upravu poduzeća ili za javne mjesne vlasti, već prema tomu što je prikladno. To izvješće ne smije zamijeniti moguće izvješćem uprave poduzeća koje može biti potrebno prema drugim međunarodnim ili nacionalnim propisima.
- 1.8.3.7 Savjetnik mora imati važeće uvjerenje o profesionalnoj obuci za prijevoz. Uvjerenje moraju izdati nadležna tijela ili tijelo koje je u tu svrhu odredila svaka ugovorna strana.
- 1.8.3.8 Za dobivanje uvjerenja kandidat mora proći osposobljavanje i položiti ispit koji su odobrila nadležna tijela ugovorne strane.
- 1.8.3.9 Osnovna svrha osposobljavanja jest da kandidati dobiju dostatna znanja o rizicima svojstvenima prijevozu, pakiranju, punjenju, utovaru ili istovaru opasnih tvari, o zakonima, propisima i administrativnim važećim propisima za navedene načine prijevoza i o obvezama navedenima u 1.8.3.3.
- 1.8.3.10 Ispit moraju organizirati nadležna tijela ili ispitno tijelo koje imenuje nadležno tijelo. Ispitno tijelo ne smije biti provoditelj osposobljavanja.

Ispitno tijelo mora biti određeno u pisanom obliku. Odobrenje može imati ograničenu valjanost, a temeljeno je na sljedećim kriterijima:

- kompetentnosti ispitnoga tijela;
- specifikaciju oblika ispita koji predlaže ispitno tijelo uključujući, ako je potrebno, infrastrukturu i organizaciju elektroničke provjere u skladu s pododjeljkom 1.8.3.12.5, ako ove treba provesti;

- mjere namijenjene osiguranju nepristranosti ispita;
- neovisnost tijela od svih fizičkih ili pravnih osoba koje zapošljavaju sigurnosne savjetnike.

1.8.3.11

Svrha ispita jest da se utvrdi posjeduju li kandidati potrebnu razinu znanja za obavljanje dužnosti koje su kao obveza nametnute sigurnosnomu savjetniku, kao što je navedeno u 1.8.3.3, u svrhu izdavanja uvjerenja propisanoga u pododjeljku 1.8.3.7, a mora obuhvatiti barem sljedeće predmete:

- (a) znanje o vrstama posljedica prouzročenih nesrećom, uključujući opasne tvari i poznavanje osnovnih uzroka nesreća;
- (b) zahtjeve prema nacionalnim zakonima, međunarodnim konvencijama i sporazumima u pogledu sljedećega, posebice:
 - klasificiranje opasnih tvari (postupak klasificiranja otopina i smjesa, sastav popisa tvari, klase opasnih tvari i načina razvrstavanja, narav opasnih tvari koja se prevozi, fizička, kemijska i otrovna svojstva opasnih tvari);
 - opće odredbe o pakiranju, odredbe za cisterne i kontejner cisterne (tipovi, kôdovi, označavanje, struktura, početni i periodični nadzor i ispitivanje);
 - obilježavanje i listice opasnosti, označavanje velikim listicama opasnosti i pločama narančaste boje za označavanje (označavanje i listice opasnosti za pakovanja, stavljanje i skidanje listica opasnosti i ploča narančaste boje);
 - podatci u prijevoznim dokumentima (potrebne obavijesti);
 - postupak slanja pošiljki i ograničenja otpreme (puni teret, prijevoz u rasutomu stanju, prijevoz u IBC za rasutu robu, prijevoz u kontejnerima, prijevoz u fiksnim ili izgradnim cisternama);
 - prijevoz putnika;
 - zabrane i mjere predostrožnosti u svezi sa zajedničkim utovarom tvari;
 - odvajanje tvari;
 - ograničene količine koje se prevoze i izuzeća u svezi s količinama;
 - utovar i slaganje (pakiranje, punjenje, utovar i istovar – omjeri punjenja - slaganje i odvajanje);
 - čišćenje i/ili odplinjavanje prije pakiranja, punjenja, utovara i nakon istovara;
 - posada, profesionalna obuka;
 - dokumenti u vozilu (prijevozni dokumenti, upute u pisanom obliku, potvrdu o odobrenju vozila, ispravu o vozačkoj obuci, primjeri mogućih ograničenja, ostali dokumenti);
 - pisane upute (provedba uputa i zaštitna oprema posade);
 - zahtjevi u pogledu nadzora (parkiranje);
 - prometni propisi i ograničenja;

- ispuštanja opasnih tvari u okoliš ili propusnost onečišćivača u slučaju nesreće;
- zahtjevi koji se odnose na prijevoznu opremu.

1.8.3.12 Ispiti

1.8.3.12.1 Ispit se mora sastojati od pisanoga ispita, koji se može dopuniti usmenim ispitom..

1.8.3.12.2 Nadležno tijelo ili ispitno tijelo koje je imenovalo nadležno tijelo nadgledat će svaki ispit. Svaka manipulacija ili prijevara bit će onemogućena koliko je to moguće. Osigurat će se utvrđivanje vjerodostojnosti kandidata. Korištenje druge dokumentacije osim međunarodnih ili nacionalnih propisa na pisanom ispitu nije dopušteno. Svi ispitni dokumenti bit će zabilježeni i sačuvani u tiskanom obliku ili elektronički kao datoteka.

1.8.3.12.3 Elektronički mediji mogu se uporabljati samo ako dozvoli ispitno tijelo. To ne smije biti iz razloga da kandidat dođe do detaljnijih podataka (odgovora) preko elektroničkih medija nego samo da odgovori na pitanja.

1.8.3.12.4 Pismeni ispit mora se sastojati od dva dijela:

(a) kandidati moraju dobiti upitnik u kojemu je približno 20 otvorenih pitanja kojima su obuhvaćeni najmanje teme navedene u popisu u 1.8.3.11. Međutim, može se koristiti i mogućnost višestrukoga odabira pitanja, među kojima su teme čija je posebna pozornost na:

- općim preventivnim i sigurnosnim mjerama;
- razvrstavanju opasnih tvari;
- općim odredbama o pakovanju, uključujući posude, kontejner cisterne, cisterne itd.;
- obilježavanje opasnosti, obilježavanje malim i velikim listicama opasnosti;
- uputama u prijevoznim dokumentima;
- utovaru i slaganju;
- posadama, profesionalnom osposobljavanju;
- dokumentima vozila i potvrđama za prijevoz;
- pisanim uputama;
- zahtjevima u svezi s prijevoznom opremom;

(b) kandidati moraju obaviti analizu slučaja, držeći se dužnosti savjetnika na kojega se poziva u 1.8.3.3, kako bi pokazali da imaju potrebne kvalifikacije za ispunjavanje obveza savjetnika.

1.8.3.12.5 Pisani ispiti mogu se u cijelosti ili djelomično provoditi kao elektronički ispiti u kojima se odgovori bilježe i procjenjuju korištenjem postupaka elektroničke obrade podataka (EDP), ako su sljedeći uvjeti ispunjeni:

- (a) Nadležno tijelo ili ispitno tijelo koje je imenovalo nadležno tijelo će provjeriti i prihvatiti hardver i softver;
- (b) Osigurat će se ispravno tehničko djelovanje. Provest će se postupci za to hoće li se ispit nastaviti ako dođe do kvara uređaj i aplikacija te kako će se nastaviti. Nikakva pomoć neće biti dostupna za ulazne uređaje (npr. funkcije elektroničke pretrage), a oprema koja će biti omogućena prema pododjeljku 1.8.3.12.3 neće omogućavati ikakvu komunikaciju kandidatima s drugim uređajima tijekom ispita;
- (c) Pohranit će se konačni unosi svakog kandidata. Utvrđivanje rezultata bit će transparentno.

1.8.3.13 Ugovorne strane mogu odlučiti da kandidati koji namjeravaju raditi za poduzeća koja su specijalizirana za prijevoz određene vrste opasnih tvari moraju biti ispitani samo u pogledu tvari koje se odnose na njihove aktivnosti. Vrste (klasifikacija) opasnih tvari su sljedeće:

- klasa 1;
- klasa 2;
- klasa 7;
- klase 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 i 9;
- UN br. 1202, 1203, 1223, 3475, i avionsko gorivo klasificirano pod UN br. 1268 ili 1863.

U uvjerenju propisanom u 1.8.3.7 mora se jasno naznačiti da je valjano jedino za vrstu opasnih tvari koja se odnosi na taj pododjeljak, a savjetnik se ispituje prema uvjetima objašnjenima u 1.8.3.12.

1.8.3.14 Nadležno ili ispitno tijelo mora imati aktualnu listu pitanja koja su bila uključena u ispite.

1.8.3.15 Uvjerenje propisano u 1.8.3.7 mora imati oblik propisan u 1.8.3.18, a priznaju ga sve ugovorne strane.

1.8.3.16 *Valjanost i obnavljanje valjanosti uvjerenja*

1.8.3.16.1 Uvjerenje mora vrijediti pet godina. Rok valjanosti uvjerenja može se produljiti od nadnevka isteka na pet godina ako u godini prije isteka roka vlasnik položi ispit. Nadležna tijela moraju odobriti ispit.

1.8.3.16.2 Svrha ispita jest utvrditi ima li vlasnik uvjerenja znanje nužno za obnašanje dužnosti navedene u 1.8.3.3. Potrebno znanje navedeno je u 1.8.3.11 (b), i mora uključivati dopune propisima koje su donijete nakon dodjele zadnje potvrde. Ispit se mora održavati i nadzirati na istim osnovama kao u 1.8.3.10 i 1.8.3.12 do 1.8.3.14. Međutim, vlasnici uvjerenja ne moraju obaviti analizu slučaja navedenu u 1.8.3.12.4 (b).

1.8.3.17 (*izbrisano*)

1.8.3.18 *Oblik uvjerenja*

Uvjerenje o stručnoj osposobljenosti sigurnosnoga savjetnika za prijevoz opasnih tvari

Uvjerenje br.:

Znak države koja izdaje uvjerenje:

Prezime:

Ime(na):

Datum i mjesto rođenja:

Nacionalnost:

Potpis vlasnika:

Vrijedi do za poduzeća koja prevoze opasne tvari i za poduzeća koja vezano uz te prijevoze obavljaju slanje, pakiranje, punjenje, utovar ili istovar:

cestom željeznicom unutarnjim plovnim putovima

Izdalo:

Datum: Potpis:

1.8.3.19 *Proširenje uvjerenja*

Ako savjetnik proširuje opseg uvjerenja tijekom roka valjanosti na način da ispuni zahtjeve točke 1.8.3.16.2, rok valjanosti novog uvjerenja ostaje isti kao i kod prethodnog uvjerenja.

1.8.4 **Popis nadležnih tijela i tijela koja su ih imenovala**

Ugovorne strane moraju izvijestiti Tajništvo Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu o adresama vlasti i tijela koje su odredili kao nadležne u skladu s nacionalnim zakonima da provode ADR, pozivajući se u svakomu slučaju na odgovarajući zahtjev ADR-a i dajući adrese na koje je potrebno proslijediti odgovarajuće prijave.

Tajništvo Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu mora utvrditi popis na temelju podataka koje primi i koji mora biti ažuriran. Popis i dopune mora dostaviti ugovornima stranama.

1.8.5 **Obavijesti o događajima u koje su uključene opasne tvari**

1.8.5.1 Ako se na teritoriju ugovorne strane pri utovaru, punjenju, prijevozu ili istovaru opasnih tvari dogodi ozbiljna nesreća, utovaritelj, punitelj, prijevoznik, istovaritelj ili primatelj, nadležan, mora provjeriti je li izvješće, koje je u skladu s oblikom propisanim u 1.8.5.4,

sačinjeno za nadležno tijelo navedene ugovorne strane najkasnije mjesec dana nakon nesreće.

1.8.5.2 Ugovorna strana, ako je to potrebno, treba sačiniti izvješće za Tajništvo Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu u svrhu izvješćivanja druge ugovorne strane.

1.8.5.3 Događaj koji je predmetom izvješća u skladu sa 1.8.5.1 dogodio se ako je opasna tvar ispuštena ili ako postoji neizbježna opasnost od gubitka predmeta, ako je ozlijeđena osoba, ako se dogodila šteta materijalne naravi ili po okoliš, ili ako su u to uključena tijela, ili je u svezi s time zadovoljen jedan ili više sljedećih uvjeta:

Osobna ozljeda, znači smrt ili ozljeda do koje je došlo zbog izravne veze s opasnom tvari i ako se zbog ozljede zahtijeva:

- (a) intenzivna medicinska skrb;
- (b) boravak u bolnici barem jedan dan;
- (c) postoji nemogućnost rada barem tri uzastopna dana.

Gubitak predmeta, znači prosipanje i izlijevanje opasnih tvari:

- (a) prijevozne kategorije 0 ili 1 u količinama od 50 kg / 50 l ili više;
- (b) prijevozne kategorije 2 u količinama od 333 kg / 333 l ili više; ili
- (c) prijevozne kategorije 3 ili 4 u količinama od 1 000 kg / 1 000 l ili više.

Kriterij u svezi s gubitkom predmeta, također, se računa ako postoji prijeteća opasnost od gubitka predmeta u navedenim količinama. U pravilu, to se mora pretpostaviti ako zbog nekih oštećenja sadržaj više nije prikladan za daljnji prijevoz zbog bilo kojega razloga, te se više ne može osigurati dostatna razina sigurnosti (npr. zbog izobličenja cisterne ili kontejnera, preokretanja cisterne ili požara u neposrednoj blizini).

Ako je riječ o tvarima klase 6.2, obveza izvješćivanja vrijedi bez količinskoga ograničenja.

U događajima u koja su uključeni radioaktivni materijali, kriteriji gubitka proizvoda su:

- (a) oslobađanje radioaktivnoga materijala iz ambalaže;
- (b) izloženost koja dovodi do prekršaja ograničenja postavljenih u propisima za zaštitu djelatnika i stanovništva od ionizirajućeg zračenja (Zaštita od zračenja i sigurnost izvora zračenja: Osnovne međunarodne sigurnosne norme, Serija sigurnosnih normi organizacije IAEA br. GSR dio 3, IAEA, Beč (2014.)); ili
- (c) kad postoji razlog vjerovati da je došlo do znatnoga pogoršanja u svezi s sigurnosnom funkcijom bilo kojega pakovanja (zatvorenosti, zaštite, toplinske zaštite ili kritičnosti) koje je pakovanje moglo učiniti neprikladnim za daljnji prijevoz bez dodatnih sigurnosnih mjera.

NAPOMENA: Vidi uvjeti u 7.5.11 CV33 (6), za pošiljke koje se ne mogu isporučiti.

Materijalna šteta ili šteta u okolišu, znači ispuštanje opasnih tvari bez obzira na količinu ako procijenjeni iznos štete prelazi 50.000 eura. U tu svrhu ne uzima se u obzir šteta izravno

uključena u prijevoz kojim se prevozi opasne tvari i na modalnu infrastrukturu, uvjetno uzetu u obzir u tu svrhu.

Uključenje tijela, znači izravno uključenje tijela ili službe za hitna stanja za vrijeme neželjenog događaja, u kojem su uključene opasne tvari i preseljenje osoba ili zatvaranje javnih prometnih pravaca (cesta/željeznica), barem tri sata zbog opasnosti nametnute opasnim tvarima.

Ako je potrebno, nadležna tijela mogu zahtijevati daljnje odgovarajuće obavijesti.

1.8.5.4 *Oblik izvješća o događajima u prijevozu opasnih tvari*

**Izvešće o događajima u prijevozu opasnih tvari
prema RID/ADR u poglavlju 1.8.5**

Prijevoznik/ Operater željezničke infrastrukture:
Adresa:
Osoba za kontakt: Telefon: Faks:

(Nadležna tijela moraju ukloniti ovaj popratni list prije dostave izvješća)

1. Način	
☐ Željeznicom Reg. broj vagona (alternativno)	☐ Cestom Registracija vozila (alternativno)
2. Datum i mjesto događanja	
Godina: Mjesec: Dan: Vrijeme:	
<u>Željeznicom</u> ☐ postaja ☐ paralelna/ranžirni kolodvor ☐ mjesto utovara/istovara/pretovara lokacija / država: ili ☐ otvorena pruga: opis pruge: kilometri:	<u>Cestom</u> ☐ naseljeno područje ☐ mjesto utovara/istovara/pretovara ☐ otvorena cesta lokacija / država:
3. Topografija	
☐ gradijent/kosina ☐ tunel ☐ most/podvožnjak ☐ križanje	
4. Posebni vremenski uvjeti	
☐ kiša ☐ snijeg ☐ led ☐ magla ☐ oluja praćena grmljavinom ☐ oluja temperatura: stupnjeva Celzijevih	
5. Opis događaja	
☐ iskakanje iz tračnica /slijetanje s ceste ☐ sudar ☐ prekretanje na bok / prevrtanje ☐ požar ☐ eksplozija ☐ gubitak ☐ tehnička pogreška	
Dodatni opis događaja:	

1.8.6 Administrativne kontrole za aktivnosti opisane u 1.8.7 i 1.8.8

NAPOMENA 1: Za potrebe ovog odjeljka, izrazi:

- „odobreno inspekcijsko tijelo“ znači inspekcijsko tijelo odobreno od nadležnog tijela za obavljanje različitih aktivnosti sukladno 1.8.6.1, i
- „priznato inspekcijsko tijelo“ znači odobreno inspekcijsko tijelo koje priznaje drugo nadležno tijelo.

NAPOMENA 2: Inspekcijsko tijelo može biti određeno od nadležnog tijela za obavljanje dužnosti nadležnog tijela. (v. definiciju nadležnog tijela u 1.2.1).

1.8.6.1 Opća pravila

Nadležno tijelo ugovorne stranke ADR-a može odobravati inspekcijska tijela za sljedeće aktivnosti: procjene usklađenosti, periodički pregledi, drugi pregledi, izvanredni pregledi, provjere radi stavljanja u upotrebu i nadzor unutarnjih inspekcijskih službi kako je prikladno u skladu s poglavljima 6.2 i 6.8.

1.8.6.2 Obveze nadležnog tijela

1.8.6.2.1 Kada nadležno tijelo odobri inspekcijsko tijelo za obavljanje aktivnosti iz 1.8.6.1, akreditacija inspekcijskog tijela mora biti u skladu s EN ISO/EC 17020:2012 (osim odredbe 8.1.3), zahtjevi za tip A.

Kada nadležno tijelo odobri inspekcijsko tijelo za obavljanje periodičkih pregleda posuda pod tlakom sukladno Poglavlju 6.2, akreditacija inspekcijskog tijela mora biti u skladu s EN ISO/IEC 17020:2012 (osim klase 8.1.3), zahtjevi za tip A ili zahtjevi za tip B.

Akreditacije moraju jasno obuhvaćati aktivnosti iz odobrenja.

Kada nadležno tijelo ne odobri inspekcijska tijela, nego samo obavlja njihove zadaće, nadležno tijelo dužno je poštivati odredbe iz 1.8.6.3.

1.8.6.2.2 Odobrenje inspekcijskog tijela

1.8.6.2.2.1 Inspekcijska tijela za tip A uspostavljaju se u skladu s domaćim zakonima i pravni su subjekti ugovorne stranke ADR-a u kojoj se zahtjev za odobrenje podnosi.

Inspekcijska tijela za tip B uspostavljaju se u skladu s domaćim zakonima i dio su pravnog subjekta za opskrbu plinom u ugovornoj stranci ADR-a u kojoj se zahtjev za odobrenje podnosi.

1.8.6.2.2.2 Nadležno tijelo osigurati će da inspekcijsko tijelo neprekidno ispunjava uvjete svog odobrenja, te će ga okončati ako ti uvjeti nisu zadovoljeni. Međutim, u slučaju suspenzije akreditacije, odobrenje se stavlja van snage tijekom razdoblja suspenzije akreditacije.

1.8.6.2.2.3 Inspekcijsko tijelo koje započinje s novom aktivnošću može biti privremeno odobreno. Prije privremenog odobrenja, nadležno će tijelo osigurati da inspekcijsko tijelo ispunjava zahtjeve iz 1.8.6.3.1. Inspekcijsko tijelo akreditira se sukladno EN ISO/IEC 17020:2012 (osim odredbe 8.1.3) u prvoj godini aktivnosti, kako bi moglo nastaviti s novom aktivnošću.

1.8.6.2.3 Praćenje inspekcijskih tijela

1.8.6.2.3.1 Kad god se obavljaju aktivnosti inspekcijskog tijela, nadležno tijelo koje je odobrilo to tijelo mora osigurati praćenje aktivnosti tog tijela, uključujući i praćenje na terenu. Nadležno tijelo oduzet će ili ograničiti odobrenje koje je izdalo ako to tijelo više nije sukladno odobrenju, sa zahtjevima iz 1.8.6.3.1 ili ne slijedi postupke utvrđene odredbama ADR-a.

NAPOMENA: Praćenje kooperanata kako je spomenuto u 1.8.6.3.3 od strane inspekcijskog tijela također mora biti uključeno u praćenje inspekcijskog tijela.

1.8.6.2.3.2 Ako je odobrenje inspekcijskog tijela oduzeto ili ograničeno ili ako je inspekcijsko tijelo

prestalo djelovati, nadležno će tijelo poduzeti odgovarajuće korake kako bi osiguralo da predmete odradi drugo inspekcijsko tijelo ili da oni ostanu dostupni.

1.8.6.2.4 Obveza informiranja

1.8.6.2.4.1 Ugovorne stranke ADR-a objavit će svoje nacionalne postupke ocjenjivanja, odobrenja i praćenja inspekcijskih tijela, te sve izmjene tih informacija.

1.8.6.2.4.2 Nadležno tijelo ugovorne stranke ADR-a objavit će ažuriran popis inspekcijskih tijela koje je odobrilo, uključujući i privremeno odobrena inspekcijska tijela kako je opisano u 1.8.6.2.2.3. Taj popis mora sadržavati barem sljedeće informacije:

- (a) ime i adresu/adrese ureda inspekcijskog tijela;
- (b) područje aktivnosti za koje je to inspekcijsko tijelo odobreno;
- (c) potvrdu da je inspekcijsko tijelo akreditirano sukladno EN ISO/EC 17020:2012 (osim odredbe 8.1.3) od nacionalnog akreditacijskog tijela i da akreditacija obuhvaća područje aktivnosti za koje je to inspekcijsko tijelo odobreno;
- (d) identifikacijsku oznaku ili pečat, kako je utvrđeno u poglavljima 6.2 i 6.8, inspekcijskog tijela, te oznaku bilo koje unutarnje inspekcijske službe koju je inspekcijsko tijelo ovlastilo.

Uputa na tu listu bit će dana na mrežnoj stranici Tajništva UNECE.

1.8.6.2.4.3 Inspekcijsko tijelo koje je odobrilo nadležno tijelo može biti priznato od drugog nadležnog tijela.

Kada nadležno tijelo želi koristiti usluge inspekcijskog tijela koje je već odobrilo drugo nadležno tijelo za obavljanje aktivnosti vezanih uz procjenu usklađenosti i inspekcijske preglede u njegovo ime, tada će to nadležno tijelo dodati dotično inspekcijsko tijelo, područje aktivnosti za koje je ono priznato i nadležno tijelo koje je odobrilo to inspekcijsko tijelo, na popis spomenut u 1.8.6.2.4.2, te će izvijestiti Tajništvo UN/ECE. Bude li odobrenje oduzeto ili ograničeno, to priznanje više ne vrijedi.

***NAPOMENA:** U tom će se kontekstu poštivati ugovori o međusobnom priznavanju između ugovornih stranaka ADR-a.*

1.8.6.3 Obveze inspekcijskih tijela

1.8.6.3.1 Opća pravila

Inspekcijsko tijelo će:

- (a) Imati zaposlenike s organizacijskom strukturom, sposobnostima, znanjima i iskustvima za zadovoljavajuće izvršavanje njegovih stručnih zadaća;
- (b) Imati pristup odgovarajućim objektima i opremi;
- (c) Raditi na nepristran način i slobodno od svih utjecaja koji bi ga u tome mogli spriječiti;
- (d) Osigurati poslovnu povjerljivost poslovnih i imovinskih aktivnosti proizvođača i ostalih tijela;
- (e) Održavati jasno razgraničenje između stvarnih funkcija inspekcijskog tijela i uz to nevezanih funkcija;
- (f) Imati dokumentiran sustav kvalitete, istovjetan onome koji je utvrđen u EN ISO/IEC 17020:2012 (osim klase 8.1.3);
- (g) Osigurati da se provode testiranja i pregledi utvrđeni odgovarajućim standardima i ADR-om;
- (h) Održavati djelotvoran i prikladan sustav izvješćivanja i bilježenja u skladu s 1.8.7 i 1.8.8;

- (i) Biti slobodno od svih poslovnih ili financijskih tlaka i ne nagrađivati svoje zaposlenike ovisno o broju provedenih inspekcijskih pregleda ili o rezultatima tih pregleda;
- (j) Imati osiguranje od odgovornosti koje pokriva rizike vezane uz aktivnosti koje se provode;

NAPOMENA: Ovo nije potrebno ako ugovorna stranka ADR-a preuzme odgovornosti u skladu s domaćim propisima.

- (k) Imati osobe odgovorne za obavljanje inspekcijskih pregleda koje :
 - (i) Neće biti izravno uključene u projektiranje, proizvodnju, dobavu, instaliranje, kupnju, vlasništvo ili održavanje proizvoda (posuda pod tlakom, cisterni, baterijskih vozila ili MEGC) koji se pregledavaju;
 - (ii) Koje je osposobljeno u svim aspektima aktivnosti u vezi kojih je inspekcijsko tijelo odobreno;
 - (iii) Posjeduje odgovarajuća znanja, stručne vještine i razumijevanje važećih uvjeta, standarda i odgovarajućih odredaba dijelova 4. i 6.
 - (iv) Imati sposobnost sastavljanja uvjerenja, zapisnika i izvješća o izvršenim procjenama;
 - (v) Poštivati poslovnu tajnu u pogledu informacija dobivenih u izvršavanju svojih zadaća, te svih odredaba domaćeg prava kojima je ona propisana, osim u vezi nadležnih tijela ugovorne stranke ADR-a u kojoj se te aktivnosti obavljaju. Na zahtjev drugih inspekcijskih tijela, informacije se mogu proslijediti u opsegu u kojem je to potrebno za obavljanje pregleda i testiranja.

Inspekcijsko tijelo dodatno mora biti akreditirano u skladu sa standardom EN ISO/IEC 17020:2012 (osim odredbe 8.1.3).

1.8.6.3.2 Operativne obveze

1.8.6.3.2.1 Nadležno tijelo ili inspekcijsko tijelo provodi ocjene usklađenosti, periodičke preglede, među preglede, izvanredne preglede i provjere pri stavljanju u uporabu na razmjern način, izbjegavajući nepotrebna opterećenja. Nadležno tijelo ili inspekcijsko tijelo obavljat će svoje aktivnosti uzimajući u obzir veličinu, sektor i strukturu uključenih tvrtki, te kompleksnost korištene tehnologije i serijski karakter proizvodnje.

1.8.6.3.2.2 Nadležno tijelo ili inspekcijsko tijelo poštivat će razinu strogosti i razinu zaštite potrebnu radi usklađenja s odredbama dijelova 4. odnosno 6.

1.8.6.3.2.3 Ako nadležno tijelo ili inspekcijsko tijelo utvrdi da proizvođač ne ispunjava zahtjeve iz 4. ili 6. dijela, zatražit će od proizvođača da poduzme odgovarajuće korektivne mjere i neće mu izdati uvjerenje o odobrenju tipa u početnom pregledu i testiranju dok odgovarajuće korektivne mjere ne budu provedene.

1.8.6.3.3 Prijenos inspekcijskih zadaća

NAPOMENA: Sljedeće odredbe odnose se samo na inspekcijska tijela tipa A. Inspekcijskim tijelima tipa B nije dopušteno prijenos aktivnosti za koje su odobrena. Za unutarnje inspekcijske službe v. 1.8.7.7.2.

1.8.6.3.3.1 Kada inspekcijsko tijelo koristi usluge kooperanta za izvršenje određenih zadaća vezanih uz njegove aktivnosti, podizvođača ocjenjuje i nadzire inspekcijsko tijelo ili se on posebno akreditira. U slučaju posebne akreditacije, kooperant mora biti propisno akreditiran sukladno standardu EN ISO/IEC 17025:2017 (osim klase 8.1.3) ili standardu EN ISO/IEC 17020:2012 (osim odredbe 8.1.3) kao neovisan i nepristran testni laboratorij ili inspekcijsko tijelo, kako bi obavljao testne zadaće u skladu sa svojom akreditacijom. Inspekcijsko tijelo mora osigurati da taj kooperant zadovoljava zahtjeve utvrđene za zadaće koje su mu dodijeljene uz istu razinu kompetencije i sigurnosti koja je utvrđena za inspekcijska tijela (v. 1.8.6.3.1),

a inspekcijsko tijelo će ga nadzirati. Inspekcijsko tijelo izvijestit će nadležno tijelo o gore spomenutim aranžmanima.

1.8.6.3.3.2 Inspekcijsko tijelo preuzima punu odgovornost za zadaće koje izvršava takav kooperant, kad god ih on izvršava.

1.8.6.3.3.3 Inspekcijsko tijelo tipa A može prenijeti samo dio ili sve aktivnosti. U svakom slučaju, procjenu i izdavanje uvjerenja izvršava samo inspekcijsko tijelo.

1.8.6.3.3.4 Aktivnosti se ne smiju prenijeti bez suglasnosti proizvođača, vlasnika odnosno operatera.

1.8.6.3.3.5 Inspekcijsko tijelo držat će na raspolaganju nadležnom tijelu potrebne dokumente koji se odnose na procjene kvalifikacija i radove koje izvrše gore spomenuti kooperanti.

1.8.6.3.4 Obveza informiranja

Svako inspekcijsko tijelo informirat će nadležno tijelo koje ga je odobrilo o sljedećemu:

- (a) osim kada se primjenjuju odredbe 1.8.7.2.2.2, svim odbijanjima, ograničenjima, suspenzijama ili oduzimanjima uvjerenja o odobrenju tipa;
- (b) svim okolnostima koje utječu na opseg i uvjete odobrenja koje izdaje nadležno tijelo;
- (c) svim odbijanjima uvjerenja o pregledu;
- (d) svim zahtjevima za informacije o izvršenim aktivnostima primljenim od nadležnih tijela koja nadziru usklađenost u skladu s ovim odjeljkom;
- (e) na zahtjev, o svim aktivnostima izvršenim na području za koje su odobreni, uključujući i prijenos zadaća;
- (f) svim ovlaštenjima unutarnjim inspekcijskim službama, te njihovim suspenzijama ili oduzimanju.“

1.8.7 Postupci ocjene usklađenosti, izdavanja uvjerenja o odobrenju tipa i inspekcijskim pregledima

***NAPOMENA 1:** U ovom odjeljku, „relevantno tijelo“ znači tijelo koje je propisano poglavljima 6.2 i 6.8.*

***NAPOMENA 2:** U ovom odjeljku, „proizvođač“ znači tvrtka koja je odgovorna nadležnom tijelu za sve aspekte ocjene usklađenosti i za osiguravanje usklađenosti proizvodnje, čije se ime i znak pojavljuju na odobrenjima i oznakama. Nije bitno da je ta tvrtka izravno uključena u sve faze proizvodnje proizvoda (v. 1.8.7.1.5) za koji se vrši ocjena usklađenosti.*

1.8.7.1 Opće odredbe

1.8.7.1.1 Postupci iz odjeljka 1.8.7 primjenjuju se kako je utvrđeno u poglavljima 6.2 i 6.8.

Ako nadležno tijelo samo izvršava tu zadaću, to nadležno tijelo mora biti u skladu s odredbama ovog odjeljka.

1.8.7.1.2 Svaki zahtjev za:

- (a) ispitivanje tipa sukladno 1.8.7.2.1;
- (b) izdavanje uvjerenja o odobrenju tipa sukladno 1.8.7.2.2;
- (c) nadzor proizvodnje sukladno 1.8.7.3, ili
- (d) početni pregled i testiranja sukladno 1.8.7.4

podnosi proizvođač nadležnom tijelu odnosno inspekcijskom tijelu, u skladu s poglavljima 6.2 i 6.8.

Svaki zahtjev za:

- (e) provjeru pri stavljanju u upotrebu sukladno 1.8.7.5, ili

- (f) periodički pregled, drugi pregled i izvanredni pregled sukladno 1.8.7.6
podnosi vlasnik ili njegov ovlaštenu predstavnik, ili operater ili njegov ovlaštenu predstavnik, nadležnom tijelu ili inspekcijskom tijelu.

Kada je unutarnja inspekcijska služba ovlaštena za (c), (d) ili (f), nije potrebno podnošenje zahtjeva za (c), (d) ili (f).

1.8.7.1.3 Zahtjev mora sadržavati:

- (a) ime i adresu podnositelja zahtjeva sukladno 1.8.7.1.2;
- (b) pisanu izjavu da isti zahtjev nije podnesen nekom drugom nadležnom tijelu ili inspekcijskom tijelu;
- (c) potrebni tehničku dokumentaciju sukladno 1.8.7.8;
- (d) izjavu kojom se dopušta nadležnom tijelu odnosno inspekcijskom tijelu pristup radi ocjene usklađenosti ili inspekcijskog pregleda lokaciji proizvodnje, pregleda, testiranja i skladištenja, te mu se daju sve potrebne informacije za izvršenje tih zadaća.

1.8.7.1.4 Kada proizvođač ili tvrtka s uređajima za testiranje ima dopuštenje oformiti unutarnju inspekcijsku službu sukladno 6.2.2.12, 6.2.3.6.1, 6.8.1.5.3 (b) ili 6.8.1.5.4 (b), on će, na zadovoljstvo inspekcijskog tijela, dokazati da unutarnja inspekcijska služba može obavljati preglede i testiranja u skladu s 1.8.7.

1.8.7.1.5 Uvjerenja o odobrenju tipa, uvjerenja o inspekcijskom pregledu, te izvješća za proizvode (posude pod tlakom, cisterne, servisnu opremu i sklopove elemenata, strukturalnu opremu i servisnu opremu baterijskih vozila ili MEGC-a) uključujući i tehničku dokumentaciju, čuva:

- (a) proizvođač, tijekom razdoblja od najmanje 20 godina od datuma isteka odobrenja tipa;
- (b) nadležno tijelo izdavanja ili inspekcijsko tijelo izdavanja, tijekom razdoblja od najmanje 20 godina od datuma izdavanja;
- (c) vlasnik ili operater, tijekom razdoblja od najmanje 15 mjeseci nakon što je proizvod povučen iz upotrebe.

1.8.7.2 Izdavanje uvjerenja o ispitivanju tipa i odobrenju tipa

1.8.7.2.1 Ispitivanje tipa

1.8.7.2.1.1 Proizvođač će:

- (a) U slučaju posuda pod tlakom, staviti na raspolaganje predstavniku inspekcijskog tijela uzorke predviđenih proizvoda. Inspekcijsko tijelo može zatražiti daljnje uzorke ako to zahtijeva program testiranja.
- (b) U slučaju cisterne, baterijskih vozila i MEGC-a, omogućiti pristup prototipu radi testiranja tipa;
- (c) U slučaju servisne opreme, staviti na raspolaganje predstavniku inspekcijskog tijela uzorke predviđenih proizvoda. Inspekcijsko tijelo može zatražiti daljnje uzorke ako to zahtijeva program testiranja.

NAPOMENA: Rezultati procjena i testiranja prema drugim propisima i standardima mogu se uzeti u obzir.

1.8.7.2.1.2 Inspekcijsko tijelo će:

- (a) pregledati tehničku dokumentaciju iz 1.8.7.8.1 kako bi utvrdilo je li projekt u skladu s odgovarajućim odredbama ADR-a, te je li prototip ili skup prototipova proizveden u skladu s tehničkom dokumentacijom i je li reprezentativan za taj projekt;

- (b) izvršiti ispitivanje i testiranje, odnosno izvršiti ispitivanje i provjeriti testne uvjete, te nadzirati testiranje na mjestu testiranja, kako je utvrđeno u ADR-u, uključujući i odgovarajuće standarde, kako bi se utvrdilo da su odredbe primijenjene i ispunjene, te da postupci koje primjenjuje proizvođač zadovoljavaju zahtjeve;
- (c) provjeriti uvjerenja za materijal/-e koja izdaje pp proizvođač/-i materijala prema odgovarajućim odredbama ADR-a;
- (d) kako je provedivo, odobravati postupke trajnog spajanja dijelova ili provjeriti jesu li oni bili ranije odobreni i provjeriti je li osoblje koje obavlja trajno spajanje dijelova i nedestruktivne testove kvalificirano ili odobreno;
- (e) dogovoriti s proizvođačem lokaciju za provođenje ispitivanja i potrebnih testiranja.

Inspeksijsko tijelo izdaje proizvođaču izvješće o ispitivanju tipa.

1.8.7.2.2 Izdavanje uvjerenja o odobrenju tipa

Odobrenja tipa omogućuju izradu proizvoda u razdoblju važenja odobrenja.

1.8.7.2.2.1 Kada tip zadovoljava sve potrebne odredbe, nadležno tijelo ili inspeksijsko tijelo izdaje proizvođaču uvjerenje o odobrenju tipa sukladno poglavljima 6.2 i 6.8.

To uvjerenje mora sadržavati:

- (a) ime i adresu izdavatelja;
- (b) nadležno tijelo pod kojim se uvjerenje izdaje;
- (c) ime i adresu proizvođača;
- (d) uputu na verziju ADR-a i standarde primijenjene u ispitivanju tipa;
- (e) sve zahtjeve koji rezultiraju iz ispitivanja tipa;
- (f) podaci sadržani u dokumentima o ispitivanju tipa sukladno 1.8.7.8.1, potrebnim za identifikaciju tipa i varijacije, kako je definirano odgovarajućim normama. Dokument ili popis koji identificira dokument koji sadrži podatke treba biti uključen ili priložen uvjerenju;
- (g) uputu na izvješće/-a o ispitivanju tipa;
- (h) maksimalno razdoblje važenja odobrenja tipa, i
- (i) sve posebne zahtjeve u skladu s poglavljima 6.2 i 6.8.

1.8.7.2.2.2 Odobrenje tipa vrijedi najviše deset godina. Ako se unutar tog razdoblja izmijene odgovarajući tehnički zahtjevi ADR-a tako da odobreni tip više nije u skladu s njima, tada to odobrenje tipa više ne vrijedi. Ako se unutar tog razdoblja primjenjuje datum povlačenja sukladno stupcu (3) tabela iz 6.2.2.1 i 6.2.2.3, ili stupca (5) tabela iz 6.2.4.1, 6.8.2.6.1 i 6.8.3.6, odobrenje tipa također više ne vrijedi. Tada ga povlači nadležno tijelo ili inspeksijsko tijelo koje je izdalo to odobrenje tipa.

NAPOMENA: Za najkasniji datum povlačenja postojećih odobrenja tipa, v. stupac (5) tabele u 6.2.4.1 i 6.8.2.6.1 odnosno 6.8.3.6.

Ako je odobrenje tipa isteklo ili je povučeno, proizvođač proizvoda prema tom odobrenju tipa nije više ovlašten.

NAPOMENA: Odgovarajuće odredbe o korištenju, periodičkim pregledima i drugim pregledima proizvoda obuhvaćenih odobrenjem tipa koje je isteklo ili je povučeno nastavit će se primjenjivati za proizvode izrađene prema tom odobrenju tipa prije njegovog isteka ili povlačenja, ako se oni mogu nastaviti koristiti.

Odobrenja tipa mogu se obnoviti na temelju novog ispitivanja tipa. Rezultati testiranja s prethodnog ispitivanja tipa uzimaju se u obzir ako su ta testiranja i dalje u skladu s odredbama ADR-a, uključujući i standarde koji vrijede na datum obnove. Obnova nije dopuštena nakon što je odobrenje tipa povučeno.

NAPOMENA: Ispitivanje tipa radi obnove može izvršiti i drugo inspeksijsko tijelo osim

onoga koje je izdalo izvorno izvješće o ispitivanju tipa.

Privremene izmjene postojećeg odobrenja tipa (npr. za posude pod tlakom manje izmjene kao što je dodavanje daljnjih veličina i zapremina koje ne utječu na usklađenost, ili za cisterne (v. 6.8.2.3.3) ne produljuju i ne mijenjaju izvorno važenje uvjerenja.

1.8.7.2.2.3 U slučaju izmjena na proizvodu s važećim, isteklim ili povučenim odobrenjem tipa, odgovarajuće ispitivanje tipa, testiranje, pregled i odobrenje ograničeni su na dijelove proizvoda na kojima su izmjene izvršene.

Izmjene moraju zadovoljavati odredbe ADR-a koje vrijede u vrijeme izmjene. Za sve dijelove proizvoda na koje izmjena ne utječe, dokumentacija iz izvornog odobrenja tipa i dalje vrijedi.

Izmjena može vrijediti za jedan ili više proizvoda obuhvaćenih istim odobrenjem tipa.

Kada izmijenjeni proizvod zadovoljava sve važeće odredbe, dodatno uvjerenje o odobrenju za izmjene vlasniku ili operateru izdaje nadležno tijelo ili inspekcijsko tijelo bilo koje ugovorne stranke ADR-a u skladu s poglavljima 6.2 i 6.8. Za cisterne, baterijska vozila ili MEGC-e, primjerak se mora čuvati kao dio dokumentacije cisterne.

1.8.7.3 Nadzor proizvodnje

1.8.7.3.1 Proizvođač će poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurao usklađenost proizvodnog procesa s važećim odredbama ADR-a i uvjerenjem o odobrenju tipa, tehničkom dokumentacijom sukladno 1.8.7.8.3 i izvješćima.

1.8.7.3.2 Proces proizvodnje nadzire odgovarajuće tijelo.

To tijelo će:

- (a) Provjeravati usklađenost s tehničkom dokumentacijom iz 1.8.7.8.3 i s važećim odredbama ADR-a, te uvjerenja o odobrenju tipa i izvješća;
- (b) Provjeravati proizvode li se u proizvodnom procesu proizvodi u skladu sa zahtjevima i dokumentacijom koji se na njega primjenjuju;
- (c) Provjeravati sljedivost materijala i certifikate materijala u skladu sa specifikacijama;
- (d) Ako je to primjenjivo, provjeravati kvalificiranost i odobrenost zaposlenika koji obavljaju trajno spajanje dijelova i nedestruktivne testove;
- (e) Dogovarati s proizvođačem lokaciju pregleda i potrebnih testiranja koji će se provesti;
- (f) Dostaviti pisano izvješće o rezultatima nadzora proizvodnje.

1.8.7.4 Početni pregled i testiranja

1.8.7.4.1 Proizvođač će:

- (a) istaknuti oznake propisane ADR-om;
- (b) dostaviti odgovarajućem tijelu tehničku dokumentaciju propisano u 1.8.7.8.4.

1.8.7.4.2 Odgovarajuće tijelo će:

- (a) izvršiti ispitivanja i testiranja, ili ispitati i provjeriti testne uvjete i nadzirati testiranje na licu mjesta, kako bi se osiguralo da se proizvod izrađuje u skladu s odobrenjem tipa i odgovarajućim odredbama;
- (b) provjeriti uvjerenje koje je dostavio proizvođač servisne opreme na toj servisnoj opremi;
- (c) izdati izvješće o početnom pregledu i testiranju vezan uz provedena detaljna testiranja i provjere i uz provjerenu tehničku dokumentaciju;
- (d) izdati uvjerenje o početnom pregledu i testiranju, te staviti oznaku kada proizvodnja zadovoljava propise, i
- (e) provjeriti vrijedi li odobrenje tipa i dalje nakon izmjena odredaba ADR-a

(uključujući i standarde koji se navode) vezanih uz odobrenje tipa. Ako odobrenje tipa više ne vrijedi, odgovarajuće tijelo izdaje izvješće o odbijanju pregleda i izvijestiti nadležno tijelo ili inspeksijsko tijelo koje je izdalo uvjerenje o odobrenju tipa.

Uvjerenje pod (d) i izvješće pod (c) mogu obuhvaćati niz proizvoda istog tipa (skupno uvjerenje ili izvješće).

1.8.7.4.3 Uvjerenje iz 1.8.7.4.3 sadržavat će minimalno:

- (a) ime i adresu inspeksijskog tijela, odnosno ime i adresu unutarnje inspeksijske službe;
- (b) ime i adresu proizvođača;
- (c) lokaciju inicijalnog pregleda;
- (d) uputu na verziju ADR-a i standarda koja se primjenjuje pri provođenju početnog pregleda i testiranja;
- (e) rezultate pregleda i testiranja;
- (f) podatke za identifikaciju pregledanog/-ih proizvoda, barem serijski broj ili za punjive cilindre broj serije;
- (g) broj odobrenja tipa, i
- (h) uputu na uvjerenje o ovlaštenju unutarnje inspeksijske službe (ako je primjenjivo).

1.8.7.5 Provjera prije stavljanja u upotrebu

1.8.7.5.1 Ako nadležno tijelo zahtijeva provjeru prije stavljanja u upotrebu sukladno 6.8.1.5.5, vlasnik ili operater angažirat će jedno inspeksijsko tijelo koje će vršiti provjeru prije stavljanja u upotrebu, te će mu osigurati uvjerenje o odobrenju tipa i tehničku dokumentaciju navedenu u 1.8.7.8.4.

1.8.7.5.2 Inspeksijsko će tijelo pregledati dokumentaciju i:

- (a) izvršiti vanjsku provjeru (npr. oznake, stanje);
- (b) provjeriti usklađenost s uvjerenjem o odobrenju tipa;
- (c) provjeriti valjanost odobrenja inspeksijskih tijela koja su izvršila ranije preglede i testiranja;
- (d) provjeriti da su ispoštivane prijelazne mjere iz 1.6.3 i 1.6.4.

1.8.7.5.3 Inspeksijsko tijelo izdat će izvješće o provjeri prije stavljanja u upotrebu koje će sadržavati rezultate provjere. Vlasnik ili operater dužan je predočiti to izvješće na zahtjev nadležnog tijela koje je zatražilo provjeru prije stupanja na snagu, te inspeksijskim tijelima koja obavljaju kasnije preglede i testiranja.

U slučaju ne prolaska na provjeri prije stavljanja u upotrebu, neusklađenosti se uklanjaju i obavlja se nova provjera prije stavljanja u upotrebu prije korištenja cisterne.

Inspeksijsko tijelo koje obavlja preglede prije stavljanja u upotrebu dužno je bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo o svim odbijanjima.

1.8.7.6 Periodički pregledi, drugi pregledi i izvanredni pregledi

1.8.7.6.1 Odgovarajuće tijelo će:

- (a) izvršiti identifikaciju i potvrditi usklađenost s dokumentacijom;
- (b) izvršiti pregled i testiranja ili izvršiti pregled i provjeriti testne uvjete, te nadzirati testiranje na licu mjesta, radi utvrđivanja usklađenosti sa zahtjevima;
- (c) izdati izvješća odnosno uvjerenja o rezultatima pregleda i testiranja, koji mogu

obuhvaćati niz proizvoda, i

(d) osigurati korištenje potrebnih oznaka.

1.8.7.6.2 Izvješća o periodičkim pregledima i testiranjima spremnika pod tlakom zadržava vlasnik ili operater barem do sljedećega periodičkog pregleda.

NAPOMENA: Za cisterne v. odredbe o zapisima za cisterne u 4.3.2.1.7.

1.8.7.7 Nadgledanje unutarnje inspekcijske službe

1.8.7.7.1 Kada se unutarnja inspekcijska služba koristi sukladno 6.2.2.12, 6.2.3.6.1, 6.8.1.5.3 (b) ili 6.8.1.5.4 (b), proizvođač ili testni objekt mora:

(a) provoditi sustav kvalitete za unutarnju inspekcijsku službu, uključujući tehničke procedure, za preglede i testiranja dokumentirane u 1.8.7.8.6 i uz nadzor;

(b) izvršavati obveze koje proizlaze iz sustava kvalitete kako je odobren, te osigurati da on ostane zadovoljavajući i djelotvoran, te posebno:

(i) ovlašćivati osposobljeno i stručno osoblje unutarnje inspekcijske službe, i

(ii) stavljati na proizvod identifikacijsku oznaku ili pečat inspekcijskog tijela, kako je utvrđeno u poglavljima 6.2 i 6.8, odnosno oznaku unutarnje inspekcijske službe, kako bi se osigurala sljedivost.

1.8.7.7.2 Inspekcijsko tijelo izvršavat će inicijalnu reviziju na svakoj lokaciji. Bude li ona zadovoljavajuća, inspekcijsko će tijelo izvijestiti nadležno tijelo o ovlaštenju unutarnje inspekcijske službe, te će izdati potvrdu o ovlaštenju za razdoblje od najviše tri godine. Sljedeće odredbe moraju biti ispunjene:

(a) revizija se mora izvršiti na svakoj lokaciji, kako bi se utvrdilo da su izvršeni inspekcijski pregledi i testiranja u skladu s odredbama ADR-a;

(b) inspekcijsko tijelo može ovlastiti unutarnju inspekcijsku službu za stavljanje identifikacijske oznake inspekcijskoga tijela, kako je utvrđeno u poglavljima 6.2 i 6.8, na svako odobreni proizvod;

(c) ovlaštenje se može obnoviti nakon zadovoljavajuće revizije na svakoj od lokacija u posljednjoj godini prije isteka. Novo razdoblje važenja počinje s datumom isteka ovlaštenja;

(d) inspektori inspekcijskoga tijela koje obavlja reviziju mora biti osposobljeno za obavljanje procjene usklađenosti proizvoda obuhvaćenog sustavom kvalitete i procjene samog sustava kvalitete, i

(e) unutarnja inspekcijska služba obavljat će aktivnosti učestalošću koja osigurava potrebnu razinu osposobljenosti.

Unutarnja inspekcijska služba može, samo u posebnim slučajevima, prenijeti određene dijelove aktivnosti na kooperanta, ako to odobri inspekcijsko tijelo koje ju je ovlastilo. Kooperant mora biti dodatno akreditiran sukladno EN ISO/IEC 17025:2017 (osim klauzula 8. i 3.) ili EN ISO/IEC 17020:2012 (osim klauzula 8. i 3.) kao neovisni i nepristrani testni laboratorij ili inspekcijsko tijelo, kako bi obavljalo svoje zadaće u skladu s akreditacijom.

1.8.7.7.3 Potvrda o ovlaštenju mora sadržavati minimalno:

(a) ime i adresu inspekcijskog tijela;

(b) ime i adresu proizvođača ili testnog objekta, te adrese svih lokacija unutarnje inspekcijske službe;

(c) uputu na verziju ADR-a koja se primjenjuje pri ovlašćivanju unutarnje inspekcijske službe, te standardi ili priznati tehnički propisi sukladno 6.2.5 koji se primjenjuju pri početnim inspekcijskim pregledima i testiranjima ili periodičkim pregledima;

- (d) uputu na izvješće inicijalne revizije;
- (e) prema potrebi, daljnje informacije radi definiranja djelokruga unutarnje inspeksijske službe (npr. odobrenja tipa proizvoda za početni pregledi i testiranje);
- (f) oznaka unutarnje inspeksijske službe, ako je primjenjivo, i
- (g) datum isteka.

1.8.7.7.4 Inspeksijsko tijelo provodi periodičke revizije na svakoj od lokacija tijekom trajanja ovlaštenja, kako bi se osiguralo da unutarnje inspeksijske službe zadržavaju i provode sustav kvalitete, uključujući i tehničke postupke. Sljedeće odredbe moraju biti zadovoljene:

- (a) revizije se moraju provoditi najkasnije svakih šest mjeseci;
- (b) inspeksijska tijela mogu tražiti dodatne posjete, osposobljavanje, tehničke izmjene, modifikacije sustava kvalitete, ograničenja ili zabrane inspeksijskih pregleda i testiranja koje obavlja unutarnja inspeksijska služba;
- (c) inspeksijsko tijelo procjenjuje sve izmjene sustava kvalitete i odlučuje zadovoljava li izmijenjeni sustav kvalitete i dalje zahtjeve inicijalne revizije ili je potrebna potpuna nova procjena;
- (d) inspektori inspeksijskog tijela dostavit će proizvođaču odnosno testnom objektu i unutarnjoj inspeksijskoj službi izvješće o reviziji i, ako su izvršena testiranja, izvješće o testiranjima.

1.8.7.7.5 U slučaju neusklađenosti s odgovarajućim zahtjevima, inspeksijsko će tijelo osigurati da se poduzmu korektivne mjere. Ako se korektivne mjere ne poduzmu u propisanom vremenu, inspeksijsko će tijelo suspendirati ili oduzeti ovlaštenje unutarnjoj inspeksijskoj službi za obavljanje aktivnosti. Obavijest o suspenziji ili oduzimanju ovlasti dostavlja se nadležnom tijelu. Izvješće se dostavlja proizvođaču ili testnom objektu, te unutarnjoj inspeksijskoj službi, u kojemu se navodi detaljno obrazloženje odluke koju je donijelo inspeksijsko tijelo.

1.8.7.8 Dokumenti

Tehnička dokumentacija omogućuje da se izvrši procjena usklađenosti s odgovarajućim zahtjevima.

1.8.7.8.1 Dokumenti za ispitivanje tipa

Proizvođač će osigurati kako je prikladno:

- (a) Popis standarda primijenjenih u projektiranju i proizvodnji;
- (b) Opis tipa uključujući i sve varijante;
- (c) Upute po odgovarajućim stupcima tabele A iz poglavlja 3.2 ili popis opasnih tereta koji se prevoze u određenom proizvodu;
- (d) Opći nacrt ili nacrti za sklapanje;
- (e) Detaljni nacrti s dimenzijama koji se koriste za izračun, proizvoda, servisne opreme, strukturalne opreme, oznake i etikete potrebne za procjenu usklađenosti;
- (f) Izračuni, rezultati i zaključci;
- (g) Popis servisne opreme s potrebnim tehničkim podacima i informacijama o sigurnosnim sredstvima, uključujući i izračun ispusnog kapaciteta, ako je potreban;
- (h) Popis materijala traženih u standardu koji se koriste u proizvodnji za svaki dio, komponentu, obloge, servisnu i strukturalnu opremu i odgovarajuće specifikacije materijala ili odgovarajuća deklaracija usklađenosti s ADR-om;
- (i) Odobrene kvalifikacije procesa trajnog spajanja;
- (j) Opis procesa za tretiranje topline, i
- (k) Postupci, opis i zapisnici sa svih potrebnih testiranja navedenih u standardima ili u ADR-
uza odobrenje tipa i za proizvodnju.

1.8.7.8.2 Dokumenti za izdavanje potvrde o odobrenju tipa

Proizvođač će pribaviti, kako je prikladno:

- (a) Popis standarda primijenjenih u projektiranju i proizvodnji;
- (b) Opis tipa, uključujući sve varijante;
- (c) Upute po odgovarajućim stupcima tabele A iz poglavlja 3.2 ili popis opasnih tereta koji se prevoze u određenom proizvodu;
- (d) Opći nacrt ili nacrti za sklapanje;
- (e) Popis materijala u kontaktu s opasnim teretom;
- (f) Popis servisne opreme;
- (g) Izvješće o ispitivanju tipa, i
- (h) Ostali dokumenti navedeni u 1.8.7.8.1 na zahtjev nadležnog tijela ili inspeksijskog tijela.

1.8.7.8.3 Dokumenti za nadzor proizvodnje

Proizvođač će pribaviti, kako je prikladno:

- (a) Dokumente navedene u 1.8.7.8.1 i 1.8.7.8.2;
- (b) Primjerak potvrde o odobrenju tipa;
- (c) Proizvodne postupke, uključujući testne postupke;
- (d) Zapise o proizvodnji;
- (e) Odobrene kvalifikacije zaposlenika na trajnom spajanju;
- (f) Izvješća o destruktivnim i nedestruktivnim testiranjima;
- (g) Zapise o tretiranju toplinom;
- (h) Zapise o umjeravanju.

1.8.7.8.4 Dokumenti za početni pregled i testiranje, te provjere pri stavljanju u upotrebu

Proizvođač za početni pregled i testiranja, a vlasnik ili operater za provjeru pri stavljanju u upotrebu pribavit će, kako je prikladno:

- (a) Dokumente navedene u 1.8.7.8.1, 1.8.7.8.2 i 1.8.7.8.3;
- (b) Uvjerenja o materijalu za proizvod i sve komponente, uključujući i servisnu opremu;
- (c) Uvjerenje o usklađenosti servisne opreme, i
- (d) Izjavu o usklađenosti, uključujući i opis proizvoda i svih varijanti, usvojen iz odobrenja tipa;

1.8.7.8.5 Dokumenti za periodički pregled, drugi pregledi i izvanredni pregled

Vlasnik ili operater ili njegov ovlašten predstavnik pribavit će kako je prikladno:

- (a) Za posude pod tlakom, dokumente s navedenim posebnim zahtjevima, kada to traže standardi proizvodnje, te periodičkih pregleda i testiranja;
- (b) Za cisterne:
 - i. Zapise o cisterni;
 - ii. Sve potrebne dokumente navedene u 1.8.7.8.1 do 1.8.7.8.4, ako ih traži inspeksijsko tijelo.

1.8.7.8.6 Dokumenti za nadgledanje unutarnjih inspeksijskih službi

Unutarnja inspeksijska služba pribavit će dokumentaciju o sustavu kvalitete kako je prikladno:

- (a) Organizacijski ustoj i odgovornosti;
- (b) Odgovarajuću kvalitetu kontrole pregleda i testiranjem jamstvo kvalitete i upute o upravljanju procesom, te sustavne aktivnosti koje će se koristiti;
- (c) Zapise o kvaliteti, kao što su izvješća s inspeksijskih pregleda, podaci o testiranju, podaci o umjeravanju i uvjerenja;
- (d) Pregled upravljanja, kako bi se osiguralo djelotvorno funkcioniranje sustava kvalitete, a koji proizlazi iz revizije na licu mjesta, sukladno 1.8.7.7;
- (e) Proces koji opisuje kako su zadovoljeni zahtjevi kupaca i regulacije;

- (f) Proces nadzora dokumenata i njihove revizije;
- (g) Postupci koji se primjenjuju kod nesukladnih proizvoda; i
- (h) Programi osposobljavanja i postupci kvalifikacije za odgovarajuće zaposlenike.

1.8.8 Postupci za ocjenjivanje sukladnosti patrona za plin

Pri ocjenjivanju sukladnosti patrona za plin, primjenjuje se jedan od sljedećih postupaka:

- (a) postupak iz odjeljka 1.8.7 za posude pod tlakom koji nisu u UN sustavu, osim pododjeljka 1.8.7.6; ili
- (b) postupak iz pododjeljaka 1.8.8.1 do 1.8.8.7.

1.8.8.1 Opće odredbe

1.8.8.1.1 Nadzor proizvodnje vrši tijelo Xa, a ispitivanja u skladu sa zahtjevima iz odjeljka 6.2.6 izvršava ili to tijelo Xa ili tijelo IS koje je tijelo Xa odobrilo; za definicije tijela Xa i tijela IS vidi definicije u pododjeljku 6.2.3.6.1. Ocjenjivanje sukladnosti izvršava nadležno tijelo, njegov predstavnik ili njegovo odobreno nadzorno tijelo države ugovornice ADR-a.

1.8.8.1.2 Do primjene odjeljka 1.8.8, podnositelj zahtjeva je dužan pokazati, osigurati i deklarirati isključivo na svoju odgovornost sukladnost patrona za plin s odredbama odjeljka 6.2.6 i svim ostalim važećim odredbama ADR-a.

1.8.8.1.3 Podnositelj zahtjeva je obavezan:

- (a) izvršiti provjeru tipa za svaku vrstu patrona za plin (uključujući materijale koji se koriste i varijacije te vrste, npr. obujam tlak, nacrti i mehanizmi za zatvaranje i ispuštanje) u skladu s pododjeljkom 1.8.8.2;
- (b) upravljati odobrenim sustavom provjere kakvoće za konstrukciju, proizvodnju, inspekciju i ispitivanje temeljem pododjeljka 1.8.8.3;
- (c) upravljati odobrenim sustavom za ispitivanje u skladu sa pododjeljkom 1.8.8.4 za ispitivanja propisana odjeljkom 6.2.6;
- (d) podnositi zahtjev za odobrenje svog sustava provjere kakvoće, za nadzor proizvodnje i za ispitivanje tijelu Xa po svom izboru države ugovornice ADR-a; ako podnositelj zahtjeva nema sjedište u državi ugovornici ADR-a, podnosi zahtjev tijelu Xa države ugovornice ADR-a prije prvog prijevoza u državu ugovornicu ADR-a;
- (e) ako patronu za plin sklapa jedno ili više poduzeća od dijelova koje proizvodi podnositelj zahtjeva, on je dužan dati pismene upute kako sklopiti i napuniti patrone za plin kako bi se ispunile odredbe njegove potvrde o tipskom ispitivanju.

1.8.8.1.4 Ako podnositelj zahtjeva i poduzeća koja sastavljaju ili pune plinske patrone prema uputama podnositelja zahtjeva, mogu na zadovoljavajući način dokazati sukladnost Xa tijela s odredbama 1.8.7.7 isključujući 1.8.7.7.1 (d) i 1.8.7.7.2 (b), mogu uspostaviti internu inspeksijsku službu koja može obavljati dio ili sve inspekcije i testove navedene u 6.2.6.

1.8.8.2 Provjera tipa izradbe

1.8.8.2.1 Podnositelj zahtjeva vodi tehničku dokumentaciju za svaku vrstu patrona za plin, uključujući tehničke norme koje se primjenjuju. Ako odabere primijeniti normu koja nije navedena u odjeljku 6.2.6, obavezan je priložiti tu normu dokumentaciji.

- 1.8.8.2.2 Podnositelj zahtjeva zadržava tehničku dokumentaciju zajedno s uzorcima tog tipa na raspolaganju tijelu Xa tijekom proizvodnje i nakon toga barem pet godina počevši od posljednjeg datuma proizvodnje patrona za plin u skladu s tom potvrdom o tipskom ispitivanju.
- 1.8.8.2.3 Podnositelj zahtjeva nakon pažljivog ispitivanja izdaje odobrenje prototipa koje će biti valjano najviše deset godina; prilaže to odobrenje dokumentaciji. To odobrenje ga ovlašćuje da proizvodi patrone za plin te vrste za to razdoblje.
- 1.8.8.2.4 Ako se unutar tog razdoblja važeće odredbe ADR-a (uključujući navedene standarde) promijene tako da tip izradbe više nije u skladu s njima, podnositelj zahtjeva povlači svoju potvrdu o tipskom ispitivanju i obavještava tijelo Xa.
- 1.8.8.2.5 Podnositelj zahtjeva može nakon pažljive i potpune provjere ponovo izdati potvrdu na razdoblje od najviše deset godina.

1.8.8.3 Nadzor proizvodnje

- 1.8.8.3.1 Postupak provjere tipa izradbe kao i proces proizvodnje podložni su provjerama tijela Xa kako bi se osiguralo da tip kojeg je odobrio podnositelj zahtjeva ima odobrenje i proizvod koji se proizvodi u skladu s odredbama odobrenja tipa i važećim odredbama ADR-a. Ako se primjenjuje pododjeljak 1.8.8.1.3 (e), poduzeća koja sklapaju i pune patrone su uključena u taj postupak.
- 1.8.8.3.2 Podnositelj zahtjeva poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da je proizvodni postupak u skladu s važećim odredbama ADR-a i njegovim odobrenjem prototipa i njegovim dodatcima. Ako se primjenjuje pododjeljak 1.8.8.1.3 (e), poduzeća koja sklapaju i pune patrone su uključena u taj postupak.
- 1.8.8.3.3 Tijelo Xa je obvezno:
- (a) potvrditi sukladnost provjere tipa izradbe podnositelja zahtjeva i sukladnost vrste patrona za plin s tehničkom dokumentacijom navedenom u pododjeljku 1.8.8.2;
 - (b) provjeriti proizvodi li postupak proizvodnje proizvode koji su u skladu sa zahtjevima i dokumentacijom koji se na njega primjenjuju; ako patrone za plin sklapa jedno ili više poduzeća od dijelova koje proizvodi podnositelj zahtjeva, tijelo Xa također provjerava jesu li patrone za plin u potpunosti sukladne sa svim važećim propisima nakon završnog sklapanja i punjenja te primjenjuju li se upute podnositelja zahtjeva pravilno;
 - (c) provjeriti jesu li djelatnici koji sklapaju dijelove i provode ispitivanja osposobljeni ili odobreni;
 - (d) voditi evidenciju o svojim provjerama.
- 1.8.8.3.4 Ako nalazi tijela Xa ustvrde nesukladnosti odobrenja prototipa podnositelja zahtjeva ili procesa proizvodnje, zahtjeva primjerene korektivne mjere ili ukidanje odobrenja podnositelju zahtjeva.

1.8.8.4 Ispitivanje nepropusnosti

- 1.8.8.4.1 Podnositelj zahtjeva i poduzeća koja obavljaju završno sklapanje dijelova i punjenje patrona za plin u skladu s uputama podnositelja zahtjeva obvezni su:
- (a) vršiti ispitivanja propisana odjeljkom 6.2.6;
 - (b) voditi evidenciju o rezultatima ispitivanja;

- (c) izdati potvrdu o sukladnosti samo za patrone za plin koje su u potpunosti sukladne s odredbama njegove provjere tipa izradbe i primjenjivim odredbama ADR-a i koje su uspješno prošle ispitivanja u skladu sa zahtjevima odjeljka 6.2.6;
- (d) zadržati dokumentaciju kako je navedeno u pododjeljku 1.8.8.7 tijekom proizvodnje i nakon toga barem pet godina od posljednjeg datuma proizvodnje patrona za plin koje pripadaju odobrenju tipa za inspekciju od strane tijela Xa u nasumičnim intervalima;
- (e) pričvrstiti trajnu i čitku oznaku kojom se utvrđuje vrsta patrona za plin, podnositelj zahtjeva i datum proizvodnje ili kontrolni broj; kada zbog ograničenog prostora oznaka ne može u potpunosti biti pričvršćena na patronu za plin, dužan je pripojiti trajnu oznaku s istim informacijama na patronu za plin ili staviti je zajedno s patronom za plin u unutarnje pakiranje.

1.8.8.4.2 Tijelo Xa je obavezno:

- (a) vršiti nužne provjere i ispitivanja u nasumičnim razmacima, barem nedugo nakon započinjanja proizvodnje vrste patrona za plin i nakon toga najmanje jednom svake tri godine, u cilju potvrde da su postupak provjere tipa izradbe podnositelja zahtjeva, proizvodnja i ispitivanje proizvoda izvršeni u skladu s odobrenjem tipa i mjerodavnim odredbama;
- (b) provjeriti potvrde koje dostavi podnositelj zahtjeva;
- (c) vršiti ispitivanja u skladu sa zahtjevima odjeljka 6.2.6 ili odobriti da program ispitivanja i unutarnja inspekcijska služba vrše ispitivanja.

1.8.8.4.3 Potvrda mora sadržavati barem:

- (a) ime i adresu podnositelja zahtjeva i – kada nije isti – poduzeća koje vrši završno sklapanje u skladu s pisanim uputama podnositelja zahtjeva;
- (b) odrednicu ADR-a i normi koji se koriste za proizvodnju i ispitivanja;
- (c) rezultate inspekcije i ispitivanja;
- (d) podatke za obilježavanje u skladu sa zahtjevima pododjeljka 1.8.8.4.1 (e).

1.8.8.5 *(Rezervirano)*

1.8.8.6 *Nadzor unutarnje inspekcijske službe*

Kada podnositelj zahtjeva ili poduzeće koje vrši sklapanje i/ili punjenje patrona za plin osnuje unutarnju inspekcijsku službu, primjenjuju se odredbe pododjeljka 1.8.7.7 isključujući 1.8.7.7.1 (d) i 1.8.7.7.2 (b). Poduzeće koje vrši sklapanje i/ili punjenje patrona za plin mora biti u skladu s odredbama mjerodavnim za podnositelja zahtjeva.

1.8.8.7 *Dokumenti*

Moraju se primijeniti odredbe pododjeljaka 1.8.7.8.2, 1.8.7.8.3, 1.8.7.8.4 i 1.8.7.8.6.

POGLAVLJE 1.9

PRIJEVOZNA OGRANIČENJA KOJA SU NAMETNULA NADLEŽNA TIJELA

- 1.9.1 U skladu sa člankom 4. stavak 1. u ADR-u, unošenje opasnih tvari na teritorij ugovornih strana može biti predmetom propisa ili zabrana nametnutih zbog sigurnosnih razloga u prijevozu. Propisi ili zabrane moraju biti objavljeni u odgovarajućemu obliku.
- 1.9.2 Prema odredbama u 1.9.3, ugovorna strana može primjenjivati određene dodatne odredbe koje nisu uključene u ADR -u na vozila koja sudjeluju u međunarodnome prijevozu opasnih tvari u cestovnome prijevozu na svoj teritorij ako odredbe nisu u sukobu s istovjetnom primjenom na vozila koja sudjeluju u domaćemu prijevozu opasnih tvari cestom na teritoriju te ugovorne strane.
- 1.9.3 Dodatne odredbe koje pripadaju djelokrugu pod točkom 1.9.2, kako slijedi:
- (a) dodatni sigurnosni zahtjevi ili ograničenja u svezi s vozilima koja koriste određene objekte npr. mostove ili tunele, vozilima koja koriste kombinirane načine prijevoza npr. skele ili vlakove, ili vozilima koja ulaze ili napuštaju luke ili druge prijevozne terminale;
 - (b) zahtjevi za vozila koja slijede propisani itinerar da se izbjegnu komercijalna ili stambena područja, područja osjetljiva u pogledu okoliša, industrijske zone u kojima su opasna postrojenja ili ceste koje predstavljaju fizičku opasnost;
 - (c) sigurnosni zahtjevi u svezi s određivanjem itinerara ili parkiranjem vozila kojima se prevozi opasne tvari na temelju ekstremnih klimatskih uvjeta, potresa, nesreća, industrijskih akcija, građanskih nemira ili vojnih sukoba;
 - (d) ograničenja u svezi s kretanjem prijevoza opasnih tvari u određene dane u tjednu ili godini.
- 1.9.4 Nadležna tijela ugovorne strane koja na svome teritoriju primjenjuju moguće dodatne odredbe u sklopu točke 1.9.3 (a) i (d), moraju obavijestiti Tajništvo Gospodarske komisije UN za Europu o dodatnim odredbama na koje Tajništvo - mora skrenuti pozornost ugovornih strana^{1,2}.

1.9.5 Ograničenja u tunelima

NAPOMENA: *Odredbe u svezi s ograničenjima prolaza vozilima kroz cestovne tunele su osim toga uključene u Poglavlje 8.6.*

¹ O osnovnim smjernicama za određivanje visine rizika pri prijevozu opasnih tvari cestom može se naći na stranicama Tajništva Gospodarske komisije UN za Europu (<https://unece.org/guidelines-telematics-application-standards-construction-and-approval-vehicles-calculation-risks>)

² Multimodalne smjernice (Inland TDG Risk Management Framework) mogu se naći na mrežnoj stranici Glavne uprave za mobilnost i promet Europske komisije (https://ec.europa.eu/transport/themes/dangerous_good/risk_management_framework_en)

1.9.5.1 *Opće odredbe*

Kada se primjenjuju ograničenja za prolaz vozilima koja prevoze opasne tvari kroz tunele, nadležno tijelo mora označiti cestovne tunele s jednim od tunelskih kategorija definiranih u 1.9.5.2.2. To mora biti određeno obzirom na posebnosti tunela, procjene rizika uključujući dostupne i prikladne alternativne itinerare i načine obzirom na prometni menadžment. Svaki tunel može biti označen s više od jedne tunelske kategorije, npr. ovisno o satovima u danu ili danu u tjednu itd.

1.9.5.2 *Kategorizacija*

1.9.5.2.1 Kategorizacija mora biti temeljena na tri glavne opasnosti koje u tunelu mogu prouzročiti veliki broj žrtava ili ozbiljne posljedice, kao i oštećenja samog tunela od:

- (a) eksplozija;
- (b) stvaranja otrovnih plinova ili isparavanja otrovnih tekućina;
- (c) požara.

1.9.5.2.2 Pet tunelskih kategorija su sljedeće:

Tunelska kategorija A:

Nema ograničenja za prijevoz opasnih tvari;

Tunelska kategorija B:

Ograničenje za prijevoz opasnih tvari koje mogu dovesti do vrlo velike eksplozije;

Sljedeće opasne tvari se odnose na taj kriterij³:

Klasa 1:	Kompatibilne skupine A i L;	Klasa 2: UN br. 3529
Klasa 2:	UN br. 3529	
Klasa 3:	Klasifikacijske oznake D (UN br. 1204, 2059, 3064, 3343, 3357 i 3379)	
Klasa 4.1:	Klasifikacijske oznake D i DT; i Samoreaktivne tvari, tip B (UN br. 3221, 3222, 3231 i 3232);	
Klasa 5.2:	Organski peroksidi, tip B (UN br. 3101, 3102, 3111 i 3112).	
Kada je ukupna neto eksplozivna masa po prijevoznoj jedinici veća od 1000 kg:		
Klasa 1:	Podskupina 1.1, 1.2 i 1.5 (osim kompatibilne skupine A i L).	
Kada se prevozi u cisternama:		
Klasa 2:	Klasifikacijske oznake F, TF i TFC;	
Klasa 4.2:	Pakirna skupina I;	
Klasa 4.3:	Pakirna skupina I;	
Klasa 5.1:	Pakirna skupina I.	
Klasa 6.1:	UN br. 1510	

³ Procjena na osnovi stvarne opasnosti svojstava tvari, vrste širenja utjecaja i količine tereta

Tunelska kategorija C:

Ograničenje za prijevoz opasnih tvari koje mogu dovesti do vrlo velike eksplozije, velike eksplozije ili velikog djelovanja otrova;

Sljedeće opasne tvari se odnose na taj kriterij³:

- opasne tvari ograničene tunelskom kategorijom B, i
- sljedeće opasne tvari:

Klasa 1:	Podskupina 1.1, 1.2 i 1.5 (osim kompatibilne skupine A i L); i podskupina 1.3 (kompatibilne skupine H i J);
Klasa 7:	UN br. 2977 i 2978.
Kada je ukupna neto eksplozivna masa po prijevoznoj jedinici veća od 5000 kg:	
Klasa 1:	Podskupina 1.3 (kompatibilne skupine C i G).
Kada se prevozi u cisternama:	
Klasa 2:	Klasifikacijske oznake 2A, 2O, 3A i 3O, i klasifikacijske oznake koje sadrže samo slovo T ili slovnu skupinu TC, TO i TOC;
Klasa 3:	Pakirna skupina I klasifikacijskih oznaka FC, FT1, FT2 i FTC;
Klasa 6.1:	Pakirna skupina I (osim UN br. 1510)
Klasa 8:	Pakirna skupina I klasifikacijske oznake CT1, CFT i COT.

Tunelska kategorija D:

Ograničenje za prijevoz opasnih tvari koje mogu dovesti do vrlo velike eksplozije, velike eksplozije, velikog djelovanja otrova ili velikog požara;

Sljedeće opasne tvari se odnose na taj kriterij²:

- opasne tvari ograničene tunelskom kategorijom C, i
- sljedeće opasne tvari:

Klasa 1:	Podskupina 1.3 (kompatibilne skupine C i G);
Klasa 2:	Klasifikacijske oznake F, FC, T, TF, TC, TO, TFC i TOC;
Klasa 3:	UN br. 3528
Klasa 4.1:	Samoreaktivne tvari, tipova C, D, E i F; i UN br. 2956, 3241, 3242, 3251, 3531, 3532, 3533 i 3534
Klasa 5.2:	Organski peroksidi, tipova C, D, E i F;
Klasa 6.1:	Pakirna skupina I klasifikacijskih oznaka TF1, TFC i TFW i UN br. 3507 otrovnih na udisanje koji imaju oznaku 354 navedenu u stupcu (6) tablice A poglavlja 3.2 i otrovnih na udisanje UN br. UN br. 3381 do 3390;
Klasa 8:	Pakirna skupina I klasifikacijske oznake CT1, CFT i COT;
Klasa 9:	Klasifikacijske oznake M9 i M10.

³ Procjena na osnovi stvarne opasnosti svojstava tvari, vrste širenja utjecaja i količine tereta

Kada se prevozi u rasutom stanju ili cisternama:

Klasa 3:

Klasa 4.2: Pakirna skupina II;

Klasa 4.3: Pakirna skupina II;

Klasa 6.1: Pakirna skupina II; i

Pakirna skupina III za kvalifikacijsku oznaku TF2;

Klasa 8: Pakirna skupina I za kvalifikacijske oznake CF1, CFT i CW1; i

Pakirna skupina II za kvalifikacijske oznake CF1 i CFT

Klasa 9: Kvalifikacijske oznake M2 i M3.

Tunelska kategorija E:

Ograničenje za prijevoz svih opasnih tvari osim onih koje su označene s oznakom '(-)' u stupcu (15) tablice A poglavlja 3.2 i za sve opasne tvari u skladu s odredbama poglavlja 3.4 ako količine koje se prevoze premašuju 8 tona ukupne bruto mase po prijevoznoj jedinici.

***NAPOMENA:** Za opasne tvari navedene pod UN br. 2919 i 3331, ograničenja za provoz kroz tunele mora, također, biti dio posebnih sporazuma odobrenih od nadležnih tijela temeljem 1.7.4.2.*

1.9.5.2 Odredbe za cestovne znakove i notifikacija ograničenja

- 1.9.5.2.1 Ugovorne strane moraju ukazati na tunelsku zabranu i alternativni itinerar putem razumljivih znakova i oznaka.
- 1.9.5.2.2 U tu svrhu mogu se upotrijebiti znakovi C, 3h i D, 10a, 10b i 10c i oznake u skladu s Bečkom konvencijom o cestovne znakovima i oznakama (Beč, 1968) i Europskom sporazumu o izmjenama i dopunama konvencije o cestovnim znakovima i oznakama (Ženeva, 1971) kako se navodi u Rezoluciji o cestovnim znakovima i oznakama (R.E.2) UNECE Tajništva za unutarnji prijevoz predsjednika radne skupine za cestovni prijevoz, kao dopuni.
- 1.9.5.2.3 U pravilu, međunarodno razumljivi znakovi, sustav znakova i oznaka dopuštenim Bečkom konvencijom moraju biti temelj za upotrebu crteža i boja karakterističnih za svaku vrstu ovih znakova te se mora što je više moguće upotrijebiti razumljivi grafički simboli. Ugovornim stranama je dopuštena izmjena znaka i simbola, ali se pri tome ne smije dovesti u pitanje njihovo osnovno značenje.
- 1.9.5.2.4 Prometni znakovi i oznake, namijenjeni zabrani prijevoza vozilima koja prevoze opasne tvari kroz cestovni tunel, moraju biti postavljeni na prilazima mjestima gdje je izbor alternativnih itinerara moguć.
- 1.9.5.2.5 Kad je prolaz kroz tunel ograničen ili se prilazi dopuštenim alternativnim itinerarima znakovi moraju biti označeni dodatnim tablama kako slijedi:

Nema znaka: nema ograničenja

Znak s dodatnom tablom na kojoj je slovo B: odnosi se na vozila koja prevoze opasne tvari kojima nije dopušten prolaz kroz tunele kategorije B;

Znak s dodatnom tablom na kojoj je slovo C: odnosi se na vozila koja prevoze opasne tvari kojima nije dopušten prolaz kroz tunele kategorije C;

Znak s dodatnom tablom na kojoj je slovo D: odnosi se na vozila koja prevoze opasne tvari kojima nije dopušten prolaz kroz tunele kategorije D;

Znak s dodatnom tablom na kojoj je slovo E: odnosi se na vozila koja prevoze opasne tvari kojima nije dopušten prolaz kroz kategorije E.

- 1.9.5.2.6 Ograničenja u tunelima primjenjuju se na prijevozne jedinice za koje se zahtijeva narančasta ploča s oznakama u skladu s točkom 5.3.2, osim za prijevoz opasnih tvari za koji je navedeno "(-)" u stupcu (15) tablice A poglavlja 3.2. Međutim, za opasne tvari razvrstane u UN br. 2919 i 3331, ograničenja prolaska kroz tunel mogu biti dio posebnog dogovora koji su odobrila nadležna tijela na temelju točke 1.7.4.2. Za tunele kategorije E primjenjuju se i na prijevozne jedinice za koje se zahtijeva oznaka u skladu s točkom 3.4.13 ili koje prevoze kontejnere za koje se zahtijeva oznaka u skladu s točkom 3.4.13.
- Ograničenja za tunele ne primjenjuju se ako se opasne tvari prevoze u skladu s točkom 1.1.3, osim ako su prijevozne jedinice koje prevoze takve tvari označene u skladu s točkom 3.4.13, podložno točki 3.4.14.
- 1.9.5.2.7 Ograničenja moraju biti objavljena u službenom glasilu i dostupna javnosti. Ugovorne strane moraju obavijestiti tajništvo UNECE o ograničenjima i tajništvo mora te podatke obznaniti na svojim web stranicama.
- 1.9.5.2.8 Kada ugovorne strane primjenjuju posebne mjere kojima smanjuju rizik i na neka druga vozila koja koriste tunele, kao što su najava prije ulaska ili prolaza konvoja s pratnjom, te mjere moraju biti isto tako objavljene u službenom glasilu i dostupne javnosti.

POGLAVLJE 1.10

SIGURNOSNE ODREDBE

NAPOMENA: U svrhu poglavlja, sigurnost znači mjere ili mjere opreza koje se moraju poduzeti da se krađe ili zlorabe opasnih tvari koje mogu ugroziti osobe, imovinu ili okoliš svedu na minimum..

1.10.1 Opće odredbe

- 1.10.1.1 Osobe koje sudjeluju u prijevozu opasnih tvari moraju uzeti u obzir uvjete sigurnosti, navedene u ovom poglavlju, razmjerne njihovim odgovornostima.
- 1.10.1.2 Opasne tvari smiju se ponuditi za prijevoz samo prijevoznicima koji su odgovarajuće poslovno registrirani.
- 1.10.1.3 Područja u sklopu terminala za privremeno skladištenje, mjesta za privremeno skladištenje, parkirališta vozila, područja sidrišta i ranžirnih kolodvora koji se koriste za privremeno skladištenje za vrijeme prijevoza opasnih tvari, moraju se propisno osigurati, dobro osvijetliti, kad je moguće i potrebno, bez pristupa stanovništvu.
- 1.10.1.4 Svaki član posade vozila u kojemu se prevoze opasne tvari, za vrijeme prijevoza mora imati kod sebe ispravu za identifikaciju s fotografijom.
- 1.10.1.5 Sigurnosnim nadzorima, u skladu sa 1.8.1 i 7.5.1.1, moraju biti obuhvaćene odgovarajuće sigurnosne mjere.
- 1.10.1.6 Nadležna tijela moraju imati ažurne registre važećih isprava o obuci vozača propisanih u 8.2.1, koje su izdale ili priznale ovlaštene organizacije.

1.10.2 Sigurnosna osposobljavanja

- 1.10.2.1 Obuka i obnavljanje znanja, navedeni u poglavlju 1.3, također moraju uključivati elemente svijesti o sigurnosti. Osposobljavanja za obnavljanje sigurnosnih znanja, ne mora biti samo u svezi s promjenom propisa.
- 1.10.2.2 Obuka u pogledu sigurnosne svijesti mora biti usredotočena na vrstu rizika sigurnosti, prepoznajući opasnosti u svezi sa sigurnošću, način kako postupati i smanjiti rizike i aktivnosti koje se moraju poduzeti u slučaju sigurnosnih prekršaja. Mora biti uključena svijest o sigurnosnim planovima (ako je potrebno), razmjerna odgovornostima i obvezama pojedinaca i njihovim ulogama u provedbi sigurnosnih planova.
- 1.10.2.3 Zaposlenici na položajima koji su uključeni u prijevoz opasnih tvari moraju dobiti i moraju dokazati da su prošli obuku i redovito prolaze ponovnu obuku o prijevozu opasnih tvari.
- 1.10.2.4 Poslodavac mora čuvati dokumentaciju o sigurnosnom obučavanju zaposlenika i dati je na uvid djelatnicima ili nadležnom tijelu, na njihov zahtjev. Poslodavac mora čuvati tu dokumentaciju onoliko dugo koliko odredi nadležno tijelo.

1.10.3 Odredbe za visokorizične opasne tvari

NAPOMENA: Uz sigurnosne odredbe ADR-a, nadležna tijela mogu primijeniti daljnje sigurnosne odredbe iz drugih razloga osim onih koji se odnose na sigurnost tijekom prijevoza (vidi i Članak 4, stavak 1 Ugovora). Kako se međunarodni i mješoviti prijevoz ne bi ometao različitim sigurnosnim oznakama za eksplozive, preporučuje se da se takve oznake formatiraju u skladu s međunarodno usklađenim normama (primjerice s Direktivom Komisije Europske unije 2008/43/EZ).

1.10.3.1 Određenje pojma visokorizičnih opasnih stvari

1.10.3.1.1 Visokorizične opasne tvari su one za koje postoji velika mogućnost zlorabe u terorističkom napadu i koje mogu prouzročiti ozbiljne posljedice poput masovnih žrtava, masovnog razaranja ili, osobito za Klasu 7, masovnog društveno-gospodarskog poremećaja.

1.10.3.1.2 Visokorizične opasne tvari iz klasa osim Klase 7 navedene su u Tablici 1.10.3.1.2 u nastavku i prevoze se u količinama većim od tamo navedenih.

Tablica 1.10.3.1.2: Popis visokorizičnih opasnih stvari

Klasa	Oznaka	Tvari ili predmeti	Količina		
			Cisterna (l) ^c	Rasuta roba (kg) ^d	Pakovanja (kg)
1	1.1	eksplozivi	a	a	0
	1.2	eksplozivi	a	a	0
	1.3	eksplozivi skupine sukladnosti c	a	a	0
	1.4	Eksplozivi UN Br. 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 440, 0441, 0455, 0456, 0500, 0512 i 0513	a	a	0
	1.5	eksplozivi	0	a	0
	1.6	eksplozivi	a	a	0
2		Zapaljivi, neotrovni plinovi (klasifikacije koje uključuju samo slova F ili FC)	3000	a	b
		otrovni plinovi (klasifikacije koje uključuju slova T, TF, TC, TO, TFC ili TOC), bez aerosola	0	a	0
3		zapaljive tekućine pakirne skupine I i II	3000	a	b
		desenzibilizirani eksplozivi	0	a	0
4.1		desenzibilizirani eksplozivi	a	a	0
4.2		tvari pakirne skupine I	3000	a	b
4.3		tvari pakirne skupine I	3000	a	b
5.1		oksidirajuće tekućine pakirne skupine I	3000	a	b
		perklorati, amonijevi nitrati, amonijevi nitrati fertil i amonijevi nitrati emulzije ili otopine ili gelovi	3000	3000	b
6.1		otrovne tvari pakirne skupine I	0	a	0
6.2		infektivne tvari kategorije A (UN br. 2814 i 2900, osim životinjskih materijala) i medicinski otpad kategorije A (UN br. 3549)*	a	0	0
8		korozivne tvari pakirne skupine I	3000	a	b

^a Nije bitno.

^b Odredbe u 1.10.3 ne vrijede bez obzira na količinu.

^c Vrijednost navedena u ovom stupcu je primjenjiva samo ako je odobren prijevoz u cisterni, u skladu s poglavljem 3.2, tablica A, stupac (10) ili (12). Za tvari koje nisu odobrene za prijevoz u cisterni, uputa u ovom stupcu nije važeća.

^d Vrijednost navedena u ovom stupcu je primjenjiva samo ako je odobren prijevoz u rasutom stanju, u skladu s poglavljem 3.2, tablica A, stupac (10) ili (17). Za tvari koje nisu odobrene za prijevoz u rasutom stanju, uputa u ovom stupcu nije važeća.

- 1.10.3.1.3 Za opasne tvari Klase 7, visokorizične radioaktivne tvari su one s aktivnošću jednakom ili većom od praga sigurnosti prijevoza od 3000 A2 po jednom paketu (vidi također 2.2.7.2.2.1), osim sljedećih radionuklida, ako je razina sigurnosti prijevoza navedena u Tablici 1.10.3.1.3 u nastavku.

Tablica 1.10.3.1.3: **Razina sigurnosti prijevoza za određene radionuklide**

<i>Element</i>	<i>Radionuklid</i>	<i>Razina sigurnosti prijevoza (TBq)</i>
Americij	Am-241	0.6
Zlato	Au-198	2
Kadmij	Cd-109	200
Kalifornij	Cf-252	0.2
Kurij	Cm-244	0.5
Kobalt	Co-57	7
Kobalt	Co-60	0.3
Cezij	Cs-137	1
Željezo	Fe-55	8000
Germanij	Ge-68	7
Gadolij	Gd-153	10
Iridij	Ir-192	0.8
Nikal	Ni-63	600
Paladij	Pd-103	900
Prometij	Pm-147	400
Polonij	Po-210	0.6
Plutonij	Pu-238	0.6
Plutonij	Pu-239	0.6
Radij	Ra-226	0.4
Rutenij	Ru-106	3
Selenij	Se-75	2
Stroncij	Sr-90	10
Talij	Tl-204	200
Tulij	Tm-170	200
Iterbij	Yb-169	3

- 1.10.3.1.4 Za smjese radionuklida može se izračunati je li dosegnut ili premašena razina sigurnosti prijevoza zbrajanjem omjera prisutne aktivnosti za svaki radionuklid podijeljenih s razinom sigurnosti prijevoza za taj radionuklid. Ako je zbroj razlomaka manji od 1, razina radioaktivnosti za smjesu nije dosegnut ni premašen.

Taj se izračun obavlja pomoću formule:

$$\sum_i \frac{A_i}{T_i} < 1$$

Pri čemu je:

A_i = aktivnost radionuklida i koji je prisutan u paketu (TBq)

T_i = razina sigurnosti prijevoza za radionuklid i (TBq).

- 1.10.3.1.5 Kada radioaktivna tvar sadrži dodatne opasnosti drugih klasa, kriteriji Tablice 1.10.3.1.2 također se moraju uzimaju u obzir (vidi također 1.7.5).

1.10.3.2 *Sigurnosni planovi*

1.10.3.2.1 Prijevoznici, pošiljatelji i ostali sudionici navedeni u 1.4.2 i 1.4.3, koji sudjeluju u prijevozu visokorizičnih opasnih tvari (vidi Tablicu 1.10.3.1.2) ili visokorizičnih radioaktivnih tvari (vidi 1.10.3.1.3), moraju usvojiti, provoditi i pridržavati se sigurnosnoga plana kojim su obuhvaćeni barem elementi razvrstani u 1.10.3.2.2.

1.10.3.2.2 U sigurnosni plan moraju biti uključeni najmanje sljedeći elementi:

- (a) posebna raspodjela odgovornosti za sigurnost kompetentnih i kvalificiranih osoba, uz odgovarajuće ovlasti za obavljanje obveza;
- (b) registar opasnih tvari ili vrsta navedenih opasnih tvari;
- (c) pregled aktualnih djelovanja i procjena sigurnosnoga rizika, uključujući moguće zastoje nužne za prijevozne aktivnosti, držanje opasnih tvari na vozilu, cisterni ili kontejneru prije, tijekom i nakon prijevoza i privremeno među skladištenje opasnih tvari tijekom intermodalnog prijevoza ili pretovara;
- (d) jasna izjava o poduzetim mjerama za smanjenje sigurnosnih rizika u skladu s odgovornostima i obvezama sudionika, uključujući:
 - osposobljavanje;
 - sigurnosna načela (npr. reakcija na uvjete veće prijetnje, verifikacija novih zaposlenika/zaposlenja itd.);
 - radnu praksu (npr. odabir /korištenje poznatih itinerara, pristup opasnim tvarima tijekom privremenoga među skladištenja (navedeno pod (c), blizina osjetljive infrastrukture itd.);
 - opremu i resurse koji se moraju koristiti da se smanje sigurnosni rizici;
- (e) učinkoviti i suvremeni postupci za izvješćivanje i postupak kod sigurnosnih prijetnja, sigurnosnih prekršaja ili sigurnosnih nesreća;
- (f) postupci za ocjenu i ispitivanje sigurnosnih planova i postupak u povremenomu pregleda i ažuriranja planova;
- (g) mjere za osiguravanje fizičke sigurnosti prometnih podataka sadržanih u sigurnosnome planu; i
- (h) mjere osiguranja da prosljeđivanje obavijesti koje se odnose na prijevozni postupak, uključen u sigurnosni plan, budu ograničene samo na one koji moraju dobiti te obavijesti. U mjere ne smije biti uključena odredba o podacima koji se zahtijevaju drugdje u ADR-u.

NAPOMENA: *Prijevoznici, pošiljatelji i primatelji moraju surađivati međusobno i s nadležnim tijelima zbog razmjene podatka o prijetnji, primjenjivanju odgovarajućih sigurnosnih mjera i kako bi mogli reagirati u svezi sa sigurnosnim incidentima*

1.10.3.3 Uređaji, oprema ili odredbe za sprječavanje krađe vozila u kojemu se prevoze visokorizične opasne tvari (vidi tablicu 1.10.5), ili isti teret, moraju se koristiti i poduzimati mjere da se osigura da su u radnomu stanju i učinkoviti sve vrijeme prijevoza. Primjenom zaštitnih mjera, ne smije biti ugroženo djelovanje u slučaju izvanrednih uvjeta.

NAPOMENA: *Ako je to potrebno, i ako je već postavljena, mora se koristiti prijevozna*

telemetrija ili drugi načini praćenja ili uređaji za praćenje kretanja opasnih tvari visokoga rizika (vidi tablicu 1.10.5).

- 1.10.4 **Uvjeti u** 1.10.1, 1.10.2, 1.10.3 i 8.1.2.1 (d), ne vrijede ako količine koje se prevoze u cisternama ili u rasutomu stanju u prijevoznoj jedinici ne prelaze one navedene u 1.1.3.6.3. Osim toga, odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na prijevoz UN br. 2912 RADIOAKTIVNI MATERIJALI, NISKA SPECIFIČNA AKTIVNOST (LSA-I) i UN br. 2913 RADIOAKTIVNI MATERIJALI, POVRŠINSKI KONTAMINIRANI PREDMETI (SCO-I).
- 1.10.5 Što se tiče radioaktivnog materijala, smatra se da su odredbe ovog poglavlja ispunjene kada su primijenjene odredbe Sporazuma o fizičkoj zaštiti nuklearnih materijala (**INFCIRC/274/Rev.1, IAEA, Beč (1980)**) Nakon teksta „Nuklearno-sigurnosne preporuke o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i nuklearnih uređaja i okružno pismo IAEA-e o „Preporukama za nuklearnu sigurnost u vezi sa fizičkom zaštitom nuklearnih materijala i postrojenja (**INFCIRC/225/Rev.5, IAEA, Beč (2011)**).

